

0629/1975 III 100 / 15
Štoreški

ŽELEZAR

Leto XV.

St. 1

Januar

1975

OB ROJSTVU NOVEGA LETA

Slovenske železarne včeraj, danes, jutri

Slovenske železarne niso proizvodna organizacija, ki bi se lahko hvalila z veliko proizvodno ekspanzijo, pohvalijo pa se lahko z velikim deležem pri obnavljanju domovine po osvoboditvi. Od leta 1945 so železarne Jesenice, Ravne in Štore dale okrog 12 milijonov ton jekla za gradbene objekte, transportna sredstva, stroje in naprave. Imajo pa tudi svojo prihodnost.

Slovensko železarstvo ima veliko tradicijo. Začetki prebujanja izdelave jekla segajo v 16. stoletje, sledovi taljenja železa pa še znatno bolj nazaj v čase, ko so po teh krajih gospodarili pred-slovenski narodi. Po propadu Avstro-Ogrske je v sklopu Jugoslavije

nastal industrijski obrat, predhodnik današnje železarne Jesenice. Podobno je bilo tudi na Koroškem in Stajerskem.

Naključje je hotelo, da je sto let za tem slovensko železarstvo zopet padlo v nepotrebno krizo, ki je terjala združitev gospodarske

ali za 19 %, najbolj porastla ekonomska moč. Rast celotnega dohodka, osebnih dohodkov in bruto akumulacije, to je seštevka amortizacije in ostanaka dohodka, je učinek obsega in specializacije proizvodnje, odpravljanje neren-tabilne proizvodnje, boljšega koriščenja zmogljivosti, optimalnejšega financiranja proizvodnje, boljšega oskrbovanja, plemenite-nja proizvodnega programa in regulacije cen jekla.

Po prvi štiriletni skupni poli-tiki usmerjanja proizvodnje in poslovanja so Slovenske železar-ne izšle ekonomsko močnejše in sposobne za vstop v novo obdobje razvoja proizvodnih naprav in tehnološkega postopka.

Tuđ širše združevanje dela in sredstev v Slovenske železarne se je uspešno uveljavilo. V primer-javi z letom 1973 je bilo leta 1974 doseženega:

— surovega železa 207.000 ton ali 9 % več; surovega jekla 760.000 ton ali 9 % več; blagovne proizvodnje 660.000 ton ali 3 % več; realizacije 4.960 milijonov din, 49 % več; izvoza 41,6 milijonov dolarjev ali 32,5 % več).

Kot logični učinek boljšega koriščenja proizvodnih zmogljivosti je rastla tudi ek. moč cele se-stavljene organizacije in posamez-nih organizacij združenega dela. Periodični obračun 9-mesečnega poslovanja kaže, da so osebni do-hodki bruto narasli na 561 mili-jonov ali 25 %, bruto akumulaci-ja na 530 milijonov din ali za 53 %. Res je, da ta bruto akumu-lacija predstavlja le slabih 14 % celotnega dohodka, za dejavnost proizvodnje in primarne predelave jekla pa je vendar zadovoljiva. Železarji se upravičeno bojijo na-daljevanja inflacije stroškov, saj ta neposredno vpliva na njihov dohodek in znižuje sredstva za razširjeno reprodukcijo.

Poraba prerašča proizvodnjo

Jeklo je pogoj industrijske in splošne družbene reprodukcije. V tem je razlog, da proizvodnja tega osnovnega reprodukcijskega materiala stalno raste. Jeklo po-
(Nadaljevanje na 2. strani)

PREDSEDNIK REPUBLIKE

JOSIP BROZ TITO

ZAHVALJUJE NA ČESTITKI
I IZRAŽAVA NAJBOLJE ŽELJE
ZA NOVU 1975. GODINU

slovensko železarstvo dobilo po-seben pomen. Pred drugo svetovno vojno leta 1939 je letna pro-zvodnja narasla na okrog 140.000 ton surovega jekla. Te zmogljivo-sti so tvorile osnovo za proiz-voदनjo jekla, potrebnega za ob-novo, industrializacijo in elektri-fikacijo po osvoboditvi.

Z izpopolnjevanjem proizvodnih naprav in postopnim investira-njem v nove agregate je proizvodnja jekla stalno rasla in bo v le-tošnjem letu prvič preseгла 3/4 milijona ton, kar je 5,5-krat več kot pred vojno.

Kljub taki rasti pa delež Slo-venije v proizvodnji jekla SFRJ stalno pada. Medtem ko so leta 1939 slovenske železarne dale 2/3 jugoslovanske proizvodnje jekla, sedaj prispevajo samo še eno četrtino.

Integracijska celota

V svoji dolgi zgodovini je slo-vensko železarstvo šlo preko mnogih vzponov in kriz.

Tako je v šestdesetih letih 19. stoletja malo obrtniških delavnic preživelo ekonomski potres, obdržali ter skoncentrirali so se le najmočnejši in na Gorenjskem je

moči. Leta 1969 so se združile tri železarne Jesenice, Ravne in Štore v enotno Združeno podjetje slovenske železarne. S tem se je začel pisati nov list v zgodovini obstoja in razvoja slovenskega železarstva.

Pred združitvijo so premalo za-ščitene v borbi z inozemsko kon-kurencio v pogojih maksimi-ranih cen vse tri železarne Jesenice, Ravne in Štore padle v poslovne izgube. Združeni železarji so lažje prestali krizno obdobje in ob razrešitvi sistemskih pogojev vrnili rast proizvodnje, akumulativnosti, produktivnosti, likvidnosti, solventnosti in kredit-ne sposobnosti. Od leta 1969 do leta 1973 je ob drobnih investicijskih posegih zrastle proizvodnja surovega jekla na 695.000 ton ali za 21 %, proizvodnja gotovega blaga na 643.000 ton ali 27 %, celotni dohodek na 3.430 milijonov din ali 92 %, osebni dohodki na 515 milijonov din ali za 119 %, bruto akumulacija pa na 386 mi-lijonov din ali za 210 %.

Iz teh podatkov se vidi, da je ob rasti fizičnega obsega proiz-vodnje in produktivnosti dela, ki se je v blagovni proizvodnji dvig-nila na 52 ton na zaposlenega

Nova stopnja združevanja

Na podlagi pridobljenih izku-šenj in ugleda se je v petem letu obstoja integracijska tvorba slo-venskega železarstva razširila. Dne 27. novembra 1973 je bil pod-pisan samoupravni sporazum o združevanju organizacij združene-ga dela v Slovenske železarne, s katerim so se železarnam Jese-nice, Ravne in Štore pridružili še predelovalci žice; Veriga Lesce, Plamen Kropa, Tovil Ljubljana, Žična Celje ter Metalurški inštitut. S to integracijo so se proiz-vajalci jekla neposredno združili s predelovalci, nastala je ena proiz-vodna linija vertikalne poveza-nosti primarne s sekundarno pro-izvodno dejavnostjo.

DELOVNIEMU KOLEKTIVU
ŽELEZARNE ŠTORE
Š T O R E

Vsemu kolektivu želim srčno novo leto 1975
in mnogo uspehov pri delu.

Ljubljana, dne 16.12.1974

Franc Leskošek - Inka

Franc Leskošek

Slovenske železarnе včeraj, danes, jutri

(Nadaljevanje s 1. strani)
 gojuje razvoj gospodarstva, obrambne sposobnosti in politične samostojnosti. V tem je razlog, da se železarstvo tako v kapitalističnem kot socialističnem svetu izredno hitro razvija in da se tudi države v razvoju pojavljajo kot izdelovalci jekla. Že leta 1973 je svetovna proizvodnja, brez LR Kitajske, dosegla skoraj 700 milijonov ton jekla, kar je v primerjavi z letom 1950 tri in pol-krat več. Modernizacija in širjenje proizvodnih zmogljivosti črne metalurgije pa gre dalje. Prognozirajo, da bo že leta 1985 svetovna proizvodnja jekla preseгла milijardo ton.

SFR Jugoslavija po proizvodnji jekla zaostaja. Z deležem 0,37 % v svetovni proizvodnji in z okrog 140 kg jekla na prebivalca se vključuje med nerazvite države.

SR Slovenija pa spada po proizvodnji in predvsem po porabi jekla med razvite dežele. V letu 1974 bo proizvodnja znašala 435 kg, poraba pa okrog 480 kg na prebivalca. Kljub zlasti za jugoslovske razmere relativno visoki proizvodnji jekla ta po količini ne ustreza republiškim potrebam, še večje odstopanje pa nastopa, ko se upošteva asortiman jekla. Obdelava podatkov kaže, da v Sloveniji SZ krijejo le okrog 49 % potreb. To pomeni, da morajo porabniki te razvite republike preko polovice svojih potreb kriti z uvozom in nabavami iz drugih republik, slovenske železarnе pa okrog 45 % svojih izdelkov prodati izven Slovenije. Vzrok takemu stanju je predvsem specializacija proizvodnje in orientacija SZ na plemenita jekla.

Poslovna skupnost za jeklo

Slovensko železarstvo se po zgodovini in pogojih sedanjega časa najlažje primerja z avstrijsko črno metalurgijo. Tam so se razvile železarnе s specializiranim proizvodnim programom kvalitetnih in žlahtnih vrst jekel, za katere je trg v nacionalnem okviru daleč preozek. Ni zato naključje, da Böhler in Schoeller-Bleckmann okrog 3/4 svojih izdelkov izvažata. Tudi slovenske železarnе čaka podobna usoda. Le prilagajevanje

programov kovinsko predelovalnega kompleksa plemenitjenju programa proizvodnje jekla lahko zmanjša delež prodaje SZ na inozemska tržišča. Izogibanje zahtevnih zunanjih porabnikov jekla je torej možen le z razvojem notranje porabe. Povečanje porabe žlahtnih jekel doma pa sočasno zahteva širjenje kroga tržišča za tovrstne izdelke ali povečevanje izvoza finalnih visokovrednih izdelkov. V ta namen smo pred ustanovitvijo poslovne skupnosti za izdelavo in predelavo jekla.

Ustanovitev poslovne skupnosti za jeklo, v kateri bodo slovenske železarnе kot proizvajalec in proizvodne grupacije bele tehnike in elektro industrije Iskra — Gorenje, strojogradnje Združenega podjetja strojogradnje, transportnih vozil TAM in poljedelske opreme Združenega podjetja za kmetijsko mehanizacijo kot porabniki in predelovalci jekla, ima nalogo izvedbe težavnega procesa skladnega razvoja proizvodnje in porabe jekla.

Poslovna skupnost za jeklo SR Slovenije bo:

- upravljala prenešana sredstva SR Slovenije za investicije, namenjene za črno metalurgijo;
- skrbela za uspešno in usklajeno povečevanje proizvodnje jekla v SR Sloveniji;
- usmerjala strukturalno prilagajevanje in plemenitjenje izdelave ter predelave jekla;
- skrbela za enotnejši ter ubranejši nastop v celotnem blagovnem in denarnem prometu.

K milijonu ton jekla

Pri pogledu v prihodnost je težko trditi, da že razpolagamo z realnim in gospodarsko utemeljenim konceptom razvoja črne metalurgije SFRJ. Z gotovostjo lahko računamo, da bo poraba jekla leta 1985 znašala okrog 7,5 do 8 milijonov ton, kar pomeni podvojitvev potrošnje v 1974.

V teh dimenzijah se bo moral nahajati tudi razvoj jugoslovske črne metalurgije, ki za leto 1975 načrtuje 3 milijone ton surovega jekla. Ob upoštevanju izvoza in uvoza moramo do leta 1985 domačo proizvodnjo jekla povečati na 6,75 do 7,25 milijonov ton. V tem okviru se nahaja tudi okrog

1,1 milijon ton načrtovane proizvodnje jekla Slovenskih železarn.

Ob tem da količina in struktura predvidene proizvodnje jekla SR Slovenije nista sporni, pa je odprto še vrsto tehnoloških in razvojnih problemov. Ve se, da bo za lastno proizvodnjo surovega jekla prevladovala elektro metalurgija, v odvisnosti od svetovnega razvoja tehnologije direktne redukcije bogatih železnih rud pa je odvisna usoda slovenske proizvodnje grodja. Sele ko bo direktna redukcija rud ali proizvodnja metaliziranih pelet dosegla konkurenčno raven s proizvodnjo tekočega vložka iz plavžev, bo možna odločitev za tehnološki postopek povečane proizvodnje jekla slovenskih železarn. Pri tem bo pomembna tudi zahteva o čiščenju voda in ozračja. Eno pa je že jasno, da bodo slovenske železarnе poleg proizvodnje kvalitetnih in žlahtnih jekel iz lastne proizvodnje morale dobiti tudi okrog četrtilijona ton polizdelkov iz železarn z optimalnim klasičnim postopkom in primerno lokacijo izven Slovenije.

Objektivno lahko pričakujemo, da bodo slovenske železarnе leta 1985 pokrivalo okrog 70 % potreb SR Slovenije in da bodo z blagovno menjavo in samoupravno povezavo s trgovino prevzele kompleksno oskrbovanje slovenske porabe z jeklom. Samoupravni sporazum, sklenjen z Metalko, že vsebuje te težnje.

Razvoj in prihodnost slovenskega železarstva sta torej odvisna:

- od tesne vertikalne povezanosti in ubranega dela proizvodnje ter predelave jekla;
- od napredovanja svetovnega tehnološkega procesa proizvodnje surovega jekla in
- od tesne povezanosti s celotno jugoslovsko črno metalurgijo.

Tudi bilateralna in multinacionalna povezanost zlasti z državami SEV in deželami v razvoju bo odigrala svojo vlogo, zato z upanjem gledamo na prihodnost slovenskega železarstva. Kondicija in sposobni kadri so zagotovilo, da bo v naslednjem desetletnem obdobju preskočena ovira milijon ton surovega jekla slovenskih železarn.

Leta 1975 vse za izvoz

Tudi leto 1975 bo na tej poti pomemben mejnik. Organizacije združenega dela SZ so se že odločile za osrednjo akcijo naše sestavljene organizacije, da bomo naslednje leto, ki je zadnje leto tekočega petletnega razvojnega obdobja, dosegli in presegli 800 tisoč ton surovega jekla. To bo zahtevna naloga, dosegljiva le s tekočim oskrbovanjem s surovinami in energijo, zato bo temu problemu potrebno posvečati največjo pažnjo. V petletnem načrtu za leta 1971 do 1975 so vse jugoslovske železarnе predvidele za zadnje leto 4,8 milijonov ton surovega jekla, sedaj pa ga za naslednje leto predvidevajo le dobre 3 milijone ton. Ponosni bomo, če

bodo slovenske železarnе dosegle svoj delež petletnega načrta.

Predvidena količina surovega jekla pa je le en del naše zahtevne naloge za leto 1975. Pridružuje se ji povečanje primarne in sekundarne predelave. Načrt predvideva, da bomo izdelali 722.500 ton blagovne proizvodnje ali 4,3% več kot preteklo leto 1974. Resno pa se bomo morali vključiti v splošno akcijo za zboljšanje trgovinske bilance, znižanje inflacije in v stabilizacijo jugoslovskega in slovenskega gospodarstva.

Z rezultati dela leta 1974 pri nas ne moremo biti zadovoljni. Velik zunanjetrgovinski deficit in primanjkljaj v plačilni bilanci, ki presega milijardo dolarjev, nas opozarjata, da nismo vodili zdrave politike in da se med letom nismo hoteli odreči tistemu, kar nam po produktivnosti in lastni ustvarjalnosti ne pripada.

SR Slovenija je v zunanjetrgovinskem primanjkljaju prispevala občuten delež, prek 12 milijard dinarjev ali dvakrat več kot leta 1973. Kljub dejstvu, da je izvoz Slovenije po vrednosti porastel za 30 %, ga uvozna postavka ne samo po obsegu, temveč tudi po rasti prekoračuje in znaša 57 %. Zanimiv je tudi podatek, da je SR Slovenija izvoz realno povečala le za 1 %, uvoz pa za 6 %.

Tudi Slovenske železarnе so devizno deficitarna dejavnost. Leta 1974 smo izvoz sicer povečali na 41,6 milijonov dolarjev, kar pa še daleč ne pomeni, da se sami devizno pokrivalo. Smo izdelovalci reprodukcijskega materiala, zato je devizni primanjkljaj sicer normalen pojav; to pa nas ne bo odvezovalo zlasti naslednje leto, ko bo po resoluciji o družbeno ekonomskem razvoju SR Slovenije ter neposrednih nalogah v letu 1975 izvoz moral porasti za 10 %, uvoza pa le za 6 %.

Leto 1975 bo leto težke preizkušnje, v katerem moramo dokazati odpornost in učinkovitost naše samoupravne družbe. Preusmeriti bo treba generatorje iz razvijanja pretirane porabe in umetno vzpodbujanega povpraševanja na tokove v izvoz. Vsa politika cen in financiranja proizvodnje bo morala biti posvečena tej prelomni nalogi. Z njo se bo ekonomiziral proizvodni proces, umirilo domače povpraševanje, blažila rast cen na domačem tržišču in izboljšala stabilnost gospodarstva.

Slovenske železarnе bodo poleg lastne realizacije izvoza v resoluciji ekonomskega razvoja leta 1975 morale biti prisotne predvsem s promptnim izvrševanjem pogodbenih obveznosti, da ne bodo ovira ampak vzvod tisti predelovalni industriji, ki bo devize ustvarjala zase in za uvoz rude, starega železa, legur in drugih, za proizvodnjo jekla potrebnih surovin in opreme.

Uspehi, ki so jih Slovenske železarnе dosegle na področju poglabljanja samoupravljanja, vertikalnega povezovanja v proizvodnji in blagovnem prometu, v izvozu in rasti proizvodnje, so zagotovilo, da bomo zvesti svoji tradiciji pospeševalno delovali tudi v naslednjem letu.

Zaslužena priznanja

Na zadnjem zasedanju Delavskega sveta železarnе je predsednik Izvršnega sveta Skupščine občine Celje tov. Marjan Ašič v imenu Predsednika republike podelil dvanajstim našim delavcem državna odlikovanja za njihove zasluge v dolgoletnem vestnem delu

Red republike z bronastim vencem je prejel ANTON FRANULIČ, Red dela s srebrnim vencem so prejeli: Gajšek Franc, Gorjup Karel, Jager Alojz, Jermol Stanko, Košak Franc, Lubej Martin, Mernik Franc, Voga Edvard, Zgank Franc, Znidar Ivan
 Medaljo dela je prejel Vrečko Karel

Ob vstopu v novo letno obdobje želim vsem delavcem in družinskim članom srečno in uspešno novo leto 1975.

Gregor Klančnik

Proizvodnja 114. panoge v 1974

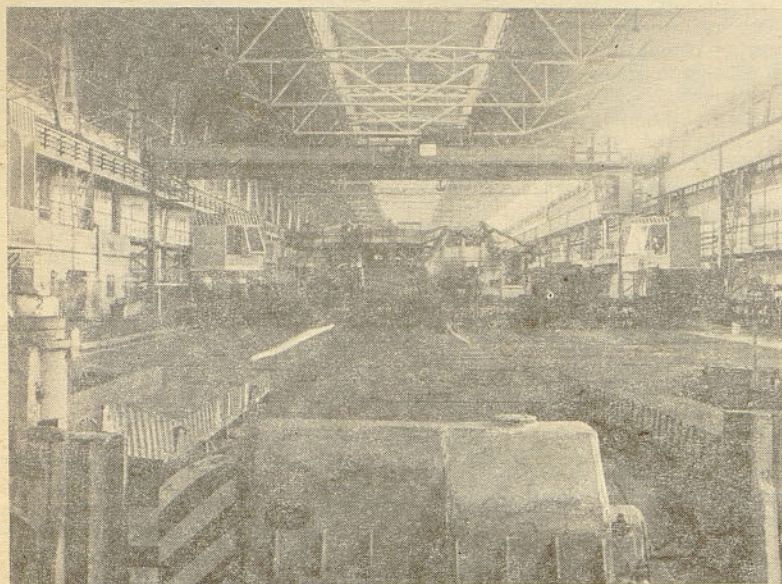
TEMELJNA ORGANIZACIJA ZDRUŽENEGA DELA PROIZVODNJE
114. PANOGE V LETU 1974

Sedaj, ko so za nami prvi dnevi novega leta 1975 in je delno popustil zagon in tekmovalni duh, ki je vladal v mesecu decembru pri doseganju čim večje proizvodnje, lahko trezno ocenimo prehojeno pot v preteklem letu.

Prvi plan, ki smo si ga zastavili v začetku leta 1974, smo v sredini leta rebalansirali v cilju, da maksimalno izkoristimo razpoložljive tehnične kapacitete, povečamo proizvodnjo in produktivnost in ustvarimo dohodek, ki bi nam dal nove možnosti za razširitev oziroma izpopolnitev naših proizvodnih obratov, kakor tudi možnosti večjega koriščenja sredstev za skupno porabo in družbeni standard.

26.557 ton. Plan ni dosegla, predvsem zaradi pomanjkanja vložka (gredic) in velikega pomanjkanja delovne sile v poletnih mesecih. Kljub temu, pa je potrebno obratu dati vse priznanje, saj je delal pod izredno težkimi pogoji.

Jeklarna II je planirala proizvodnjo 52.000 ton surovega jekla. Proizvedeno je 50.640 ton surovega jekla. Obrat ni dosegel planirane proizvodnje, ker je zaradi pomanjkanja delovne sile pričel s

Valjarna II — pogled na progo 550

Plan je predvidel proizvodnjo 47.000 ton surovega železa. Obrat je dosegel 45.950 t, kar je za 1.050 ton pod planom; pri tem pa je potrebno navesti, da je plavž zaradi redukcije električne energije v zimskih mesecih izgubil ca. 2.000 ton proizvodnje. Upoštevajoč navedeni izpad proizvodnje, ugotavljamo, da je obrat v tem letu povečal storilnost in, da bi presegel zastavljeni plan v normalnih pogojih dela. Obrat je uspešno osvojil s strokovnjaki za plavžarstvo proizvodnjo specialnega surovega železa, ki nadomešča drago uvoženo surovo železo »sorell«. Uspeh je tem večji, ker je to področje perspektivno zaradi prihranka na vedno bolj dragi električni energiji.

Jeklarna I je planirala proizvodnjo 30.000 ton surovega jekla. Obrat je dosegel 26.661 ton. Odstopanje od rebalansiranega plana je zelo veliko, kar pa ni krivda obrata. Planirali smo 4-izmensko delo v šestih mesecih, kar pa zaradi hitrega pričetka obratovanja jeklarne II in premitivne delavcev iz jeklarne I v jeklarno II, ob stalnem pomanjkanju delovne sile, ni bilo mogoče izvesti. Obrat je napram prejšnjim letom delal pod izredno težkimi pogoji zaradi stalnega pomanjkanja nekaterih energetskih medijev in ker se je spremenila tehnologija izdelave jekla v tem smislu, da ni bilo mogoče koristiti tekoče belo surovo železo.

Valjarna I je planirala proizvodnjo 27.000 ton in je dosegla

3-izmenskim obratovanjem ob koncu januarja in s 4-izmenskim šele konec maja in ne s 1. marcem, kot je bilo planirano. Prav tako ni majhen izpad proizvodnje zaradi redukcije električne energije. Določen davek v obliki izgubljene proizvodnje pa je obrat »plačal« na račun uvajanja delovne sile in osvajanja nove proizvodnje. Kljub nedoseganju plana pa mislim, da smo lahko v Železarni Štore ponosni na uspeh, ki ga je dosegla jeklarna prvo leto svojega obratovanja, sploh, če upoštevamo pesimistične napovedi nekaterih metalurških strokovnjakov v slovenskih železarnah. Poseben uspeh je jeklarna dosegla v novembru, ko je odlila celotno proizvodnjo na konti napravi in v mesecu decembru, ko je dosegla rekordno mesečno proizvodnjo ca. 5.500 t. Ti rezultati so odraz prizadevnosti vseh delavcev v jeklarni in služb, ki so bile angažirane.

Valjarna II je planirala proizvodnjo 80.000 ton, obrat je dosegel 76.858 ton. Planirana proizvodnja ni dosežena, ker zaradi pomanjkanja delovne sile ni prešla na 4-izmensko delo; določen izpad proizvodnje pa gre tudi na račun pomanjkanja gredic za zahtevnejši asortiman. Kljub temu pa se je obrat z veliko prizadevnosti in delom na proste sote močno približal planu. Proizvodnja se je stopnjevala iz meseca v mesec, tako, da je prišel obrat v mesecu decembru do rekordne mesečne proizvodnje 7.858 ton.

Jeklovlek je planiral proizvodnjo 4.000 ton brušenega in vlečnega materiala. Obrat je dosegel 4.008 ton proizvodnje in je plan presegel, kar je glede na asortiman v primerjavi s proizvodnjo v ostalih dveh železarnah, velik uspeh.

Podani rezultati dela vseh obratov so bili doseženi z veliko prizadevnostjo, delom ob prostih sobotah in nedeljah, kar še posebej kaže na veliko delovno zavest.

Kljub temu pa si moramo pri izdelavi letošnjega plana zadati višje cilje. Stalno moramo stremeti k povečanju produktivnosti, izboljšanju izplenov, izboljšanju delovnih pogojev in k modernizaciji dela. Za doseganje le-tega se moramo še naprej angažirati kot zavedni delavci, razvijati samoupravne odnose in še nadalje težiti k izboljšavam.

dipl. met. inž. Srečko Senčič

Informacija o uveljavljanju ustave v slovenskih železarnah

Druga faza uresničevanja ustave v DO SŽ

Na sestanku širšega vodstva SŽ dne 3. 7. 1974 je bil sprejet sklep o ustanovitvi posebne posvetovalne skupine za uveljavljanje ustave v SŽ. Ob ustanovitvi skupine so bile okvirno določene njene naloge, tako ugotovitev stanja pri ustanavljanju TOZD v posameznih DO SŽ, oblikovanje usklajenih načel za ustanavljanje in medsebojno združevanje TOZD, iskanje primernih modelov in ocenjevanje zasnov DO za plodno združevanje dela. Posvetovalna skupina je na svojem prvem sestanku določila cilje dela skupine: zagotovitev ustavnosti, učinkovitosti in večje povezanosti Slovenskih železarn. Grupa je razširila svoj sestav še s predstavniki tistih DO SŽ, ki še niso imele svojega člana v skupini, ter se dogovorila o nadaljnjem delu. Na drugem razširjenem sestanku je skupina obravnavala analizo združevanja v sestavljenih organizacijah združenega dela ter s tem v zvezi o uresničitvi zastavljenih ciljev, v nadaljnjem delu pa je ugotovila stanje v drugi fazi uresničevanja ustave v posameznih DO SŽ (na tem pospešeno delata predvsem železarni Jesenice in Ravne) in se dogovorila o nadaljnjem skupnem delu. Na novem sestanku bo skupina obravnavala analizo samoupravnih sporazumov o združevanju dela in sredstev v sestavljenih OZD, katero pripravlja Center za samoupravljanje pri RS ZSS, ter ocenila doseženo delo pri uresničevanju ustave v posameznih DO SŽ. Na vodstvu za organizacijo, ki je prav tako vključeno v delo pri uresničevanju ustave, je bilo v zadnjem času več razprav o organizacijskih pristopih uveljavljanja novih TOZD in izpopolnjevanje organizacije v DO, predvsem o modelih v železarni Jesenice in Ravne, kateri pripravljata izpopolnjene modele in večje število novih TOZD.

Glede na to, da sta železarni Jesenice in Ravne doslej še najbolj osvetlili problematiko ustanavljanja TOZD, naj bi se po dogovoru grupe uporabil njun koncept uvajanja novih TOZD — usklajen in izpopolnjen — kot osnutek za skupno razpravo, rezultat katere naj predstavlja skupno osnovo za nadaljnje usklajevanje rešitev DO SŽ. Po 93. členu samoupravnega sporazuma o združevanju v SŽ so se podpisniki zavezali, da bodo ustanavljanje novih TOZD vršili usklajeno. Da bo ta usklajenost resnično dosežena, naj bi DS SŽ podprl predhodni dogovor skupine in tako zagotovil, da bodo nove organizacijske rešitve omogočile večjo usklajenost med DO SŽ in ne nasprotnega.

Uresničevanje ustave v SOZD SŽ

V zadnjem času so se v zvezi s članstvom SŽ v ZJŽ zaostriale razprave o tem, ali lahko Slovenske železarne kot celota nastopajo v ZJŽ, saj v materialnem pogledu ne predstavljajo čvrste integracije in ne nudijo nobene garancije, da bodo dogovorjene obveze na skupnih sestankih organov ZJŽ res izpolnjene. Gleddano s stališča ostalih članov ZJŽ naša integracija ni trdna. Na registrskem sodišču v Ljubljani tudi postavljajo več pogojev glede ureditve pooblastil in pravnem prometu razmejnitve odgovornosti itd., da bodo Slovenske železarne lahko registrirane. Dokler namreč niso bile registrirane vse DO SŽ, tudi ni bilo mogoče registrirati SŽ. Sedaj, ko so te registracije urejene, je že toliko novih zakonskih rešitev (vključno s sprejemom nove ustave), da je treba samoupravni sporazum SŽ predhodno popraviti, da bo registracija mogoča, saj registrsko sodišče presoja sporazum po sedanjih predpisih in novi sodni praksi, ne po takratnih. Vsaka poprava pa bo nujno zahtevala več sprememb z bolj konkretno razmejnitvijo pristojnosti in odgovornosti. V samoupravnem sporazumu SŽ pa je tudi več drugih določil, ki so bila sicer skladna z osnutkom ustave, ko je sporazum nastal, niso pa več s sprejetim besedilom ustave (tako je sedaj pri SOZD nujen statut, poslovodni organi so drugače postavljeni, delavska kontrola je nujna tudi v SOZD). Povečano število TOZD bo zahtevalo spremembe tudi pri organih samoupravljanja v SŽ. Vse navedeno zahteva spremembe našega sporazuma SŽ, ki jih bo treba prav zaradi registracije uresničiti v krajšem času.

Sekretar:
Miha Potočnik

ZSSR. Zahodnonemški konzorcij firm SALZGITTER, KORF in KRUPP bo gradil v bližini Kurška metalurški kombinat v vrednosti 1,9 milijonov dolarjev. Projekt obsega naprave za peletiziranje, elektro-jeklarno in valjarno.

Brazilijska. S skupnim vlaganjem sredstev brazilske vlade in FIAT bodo zgradili v bližini mesta Belo Horizonte livarno za ulitke za avtomobilsko in traktorsko industrijo. Vrednost investicij je 70 milijonov dolarjev.

VALJARNA II - REKORD

V VALJARNI II PONOVO DOSEGLI REKORDNO PROIZVODNJO V DECEMBRU 7.852 t VALJANI IZDELKOV

Prijetno je delati v kolektivu, ki dosega vedno nove in večje uspehe, v kolektivu, ki mu materialna stimulacija ni vse. Ko smo se valjarji poslavljali od »starega, za nas dobrega leta«, smo si zaželeli osebne sreče in zadovoljstva, pri tem pa si nismo mogli kaj, da ne bi beseda silila k skupnim uspehom, ki jih pričakujemo v »novem letu« z željo sodelovanja in tekmovanja brez antagonizma (nepomirljivega nasprotovanja).

V letu 1975 nas čakajo velike naloge. To leto smo v TOZD 114. p. proglasili za leto kvalitete, ob trdno zastavljenih ciljih, doseči tudi optimalne količine. Kakor smo že v tem glasilu prebrali v preliminarnem planu fizično zadovoljite valjarne II 80.000 ton, je to naš cilj.

Za relativno majhen kolektiv, ne vstevši vzdrževanje, nas je 150, je to velika obveznost, vendar ne nemogoča. Zadolžitev, ki smo si jo zastavili ob planiranih tudi finančno ugodnih rezultatih bo realizirana le v tem primeru:

1. Na zalogi moramo vse leto imeti primerne in kvalitetne gredice v količini enomesečne proizvodnje valjarne II.

2. Povečati moramo stalež delavcev v neposredni proizvodnji na 168 delavcev, to je za 18 delavcev za obratovanje — normalno ob prostih sobotah.

3. Povečati moramo učinkoviti čas obratovanja, to je:

a) zmanjšati zastoje s povprečnih v letu 1974 23,8 % časa skupno v pogonu na 20 % časa skupno v pogonu v letu 1975;

b) optimalno planirati proizvodnjo glede na programe valjanja, menjave in priprave prog, dvojni program in izkoriščati tehnološke prednosti optimalnih tež in kvadratov gredic ter kakovost gredic (čiščenje gredic) in izločanje nekvalitetnih že v pripravi vložka.

4. Iskati optimalno motiviranje vseh zaposlenih za doseganje mesečnih in končno letnega cilja.

5. Izboljšati izplen za 1 %.

6. Povečati produktivnost na uro za 1 %.

Ad. 1) Glede na dekonjunkturo v svetu in na prizadevanje sodelavcev iz komercialnega sektorja ter z ozirom na dobre rezultate proizvodnje v jeklarni II, predvidevamo, da bo oskrba z gredicami zadovoljiva.

Ad 2) Mislimo, da je kadrovska politika v našem kolektivu v zadnjem času dosegla znaten uspeh. Kljub temu, da na »trgu« primanjkuje delovne sile, je kadrovska služba več ali manj uspešno urejevala problem delovne sile v valjarni II; posebej zato, ker v preteklem letu nismo imeli prevelike fluktuacije. Ob prehodu valjarne I na dve izmeni ne bo težko izpolniti ta pogoj, posebno ne zato, ker dobimo v letu 1975 prve kvalificirane valjarje iz redne šole, kar je produkt skupnega dela Šolskega kovinarsko-industrijskega metalurškega centra, kadrovskega sektorja in obrata valjarne II.

Ad 3) Zastoje valjarne II ločimo na valjarske, mehanske (armaturna delavnica), mehanske (centralno vzdrževanje), elektro zastoje (to so elektro in regulacijski zastoji), energetske zastoje, (pomanjkanje energije) in ostale zastoje. Zastoji, ki jih lahko predvidevamo in v tem smislu lahko zmanjšamo, so:

— valjarski zastoji (menjava dimenzij, kaliber, programa in urejevanje prog).

Tu imamo velike rezerve, ki pa so tudi odvisne od dobre priprave armature. Valjarji se bomo morali tu še posebej potruditi in zmanjšati predvsem zastoje (urejevanje prog). To bomo dosegli z načrtnim menjanjem armature, z večjimi delovnimi izkušnjami in vestnostjo pri delu.

— Mehanski zastoji armaturna delavnica — tu imamo precejšnje rezerve in sicer pri ažurnem pripravljaju armature. Zastoji, ki smo jih imeli do sedaj, so bili subjektivnega in objektivnega značaja. Ključavničarji delajo v precej neugodnih razmerah, ker še nimamo pogojev za pranje ogradij.

— Mehanski zastoji centralnega vzdrževanja pa bodo morali prestati preizkušnjo na področju hidravlike, mazanja in pnevmatike. Zastoji so delno objektivnega, delno pa subjektivnega značaja. Tu bo potrebno posebno pozornost posvetiti odgovornosti ob zadostnem vplivu posameznikov.

— Elektro zastoji — zastoje na ta račun bo potrebno zmanjšati na minimum, za kar pa imamo pogoje.

V tem poglavju pa moram omeniti tudi zastoje, ki velikokrat niso evidentirani, to so zastoji zaradi transportnih naprav.

Žerjavi v valjarni II so ozko grlo, imamo jih premalo, obstoječi pa so v slabem stanju, ker jih vsled časovne preobremenjenosti ne moremo primerno vzdrževati. Dostava tirnih vozil je nevsklajena in premajhne zmogljivosti.

Cestnega prometa pa sploh ne izkoriščamo, ker nimamo za to naprav. Premalo se poslužujemo v železarni prednosti cestnega prometa z vlačilci in priklopniki.

Tu imamo še posebej velike rezerve za večjo produktivnost v proizvodnji. Prepričan sem, da imamo možnosti omenjene težave in ovire odstraniti in doseči s skupnimi napori predvideni uspeh pri zmanjšanju zastojev.

— Kadrovske spremembe in dopolnitve v pripravi dela 114. p. n. ter dobro sodelovanje med pripravo dela, prodajno službo komercialnega sektorja, kalibracijskim oddelkom in obratovstvom valjarne II, so porok, da bomo tu dosegli optimalne možne uspehe.

Ad 4) Izplen planiramo, da ga bomo v skupnem znesku izboljšali za 1 % na račun boljše priprave vložka (brušenje, prebiranje in sortiranje gredic), manj medfaznega odpadka (vestnost pri delu valjarjev in še boljše delovna disciplina vseh, ki služijo proizvodnji od pripravljajalnih, vzdrževalnih do neposrednih proizvodnih funkcij). Pr izplenu računamo na rezultat iz količine in finančni učinek, ki ne bo majhen, če bomo dosegli v to smer zastavljen cilj.

Ad 5) Motiviranje za delo vseh zaposlenih v valjarni II, od vzdrževalcev, valjarjev, priprave dela in obratovstva, je zelo različno; smatram, da je potrebno negovati in dopolnjevati štiri glavne momente:

— medsebojne odnose (samoupravne),

— nagrajevanje (nagrajevanje izenačiti z ostalimi slovenskimi železarnami, dosledno obračunavati stimulatívni del po obstoječih pravilnikih o nagrajevanju),

— doseganje uspehov na podlagi invencij (iznajdba), na novo pridobljeno znanje (učenje) in javno priznanje uspehov ter razpolaganje in odločanje z rezultati dela,

— negovati socialne odnose, prijateljsko tekmovanje, kooperacije brez antagonizma.

Ad. 6) V letu 1974 smo velikokrat dosegli in presegli izračunano produktivnost določenih dimenzij glede na projekt. valj. II. Za 1 % bomo iskali večje količine na časovno enoto pri ploščatih profilih na progji Ø 550 mm, kjer imamo še določene rezerve.

Šigurno se bo kdo vprašal, kako, da si ne zastavljamo nalog izboljšanja rezultatov porabe ostalih spremljajočih gradiv oziroma

energije. Povedati moram, da smo tu v tem kratkem času dosegli izredne rezultate, ki nam jih zavdajo prenekateri, ki se spoznajo na valjarstvo. Ne redke kompliment in za nas veliko priznanje je izjava energetikov železarne Store, da dosegamo v valjarni II »paradne« številke v porabi energije in spreminjajočih gradiv proizvodnje. V prihodnjem letu bomo v tem smislu obdržali politiko, ki smo jo uresničevali do sedaj z načelom: čim manjši input ob največjem autputu (ob čim manjših vlaganjih, čim večji dosežki).

V vseh teh razmišljanjih pa ne morem mimo dveh zelo važnih dosežkov v letu 1974, ki pa bodo tudi važen element v proizvodnji v letu 1975, to je:

a) varnost pri delu.

b) red in disciplina v obratu valjarne II.

Ad a) V letu 1974 smo imeli 9 nezgod, to je za 12 manj kot v letu 1973 in to lažjega značaja. Komisija za varnost, skupno z obratovstvom in predstavniki oddelka za varstvo pri delu, smo izvršili veliko delo, to je odpravljanje potencialnih možnosti za nezgode — s tem smo prihranili veliko denarja kolektivu in naši družbi, bolečin in posledic nezgod ter invalidnost posameznih sodelavcev. V prihodnjem letu imamo za cilj število nezgod še zmanjšati.

Ad b) Vsakdanje nam je postalo načelo, »ne delaj nereda, da bomo živeli in delali v lepem in urejenem okolju«. Tega načela se držimo že od pričetka obratovanja valjarne II in nam bo svetlo vodilo tudi v prihodnosti, predvsem, če si želimo varno dosegati uspehe v proizvodnji.

Težave, ki jih imamo pri tem, so pomanjkanje vozil za odpadke, nevestno opravljanje službenih dolžnosti tistih, na katere po organizaciji nimamo vpliva in izredno heterogenost zaposlenih v valjarni II. Ob načelih in vestnem delu bomo tudi v prihodnjem letu delali v prijetnem okolju.

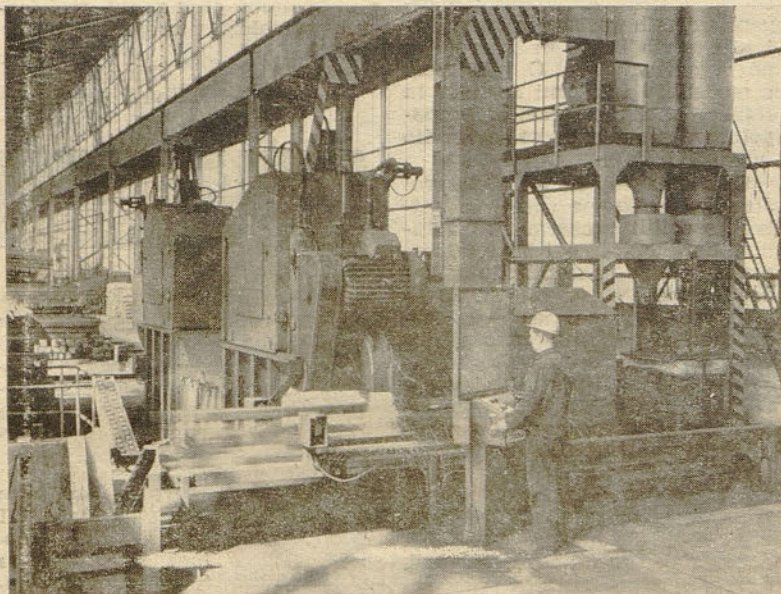
Leto 1975 bo za vse jugoslovanske narode leto investicij in inovacij, tu ne smemo in ne bomo v obratu valjarne II zaostajali. V novo leto prinašamo pet inovacij in le čas je tisti, ki bo te spravil v življenje in v korist kolektivu. Na tem področju preveč razpravljamo, potrebna je nesebična akcija tudi ob priznanju in nagradi tistim, ki tu doprinašajo svoj delež.

V proces dela bomo vključili v tem letu nekaj naprav, ki jih bomo kupili pri znanih firmah, ali pa izdelali doma.

Na prvem mestu so vezalni stroji za adjustiranje od firme TITAN, nadalje nove gonilne valjčnice št. II in III, to so tiste, s katerimi imamo veliko težav, od firme Danieli, od katere že obratuje uspešno gonilna valjčnica št. I, dobili bomo planski brusilni stroj za brušenje armature in nožev za 400-tonske škarje (ne bo treba več iskati storitev pri nič poceni izvajalcih).

Izdelali bomo nova krožna vodila za valjanje okroglih profilov na progji Ø 300 mm (na novo prirejane za Ø 12 mm) in za valjanje okroglih profilov, ki jih bomo prenesli iz progama proge Ø 300 na progo Ø 500 mm.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Valjarna II — za boljšo kvaliteto: brušenje gredic

ZK o uresničevanju ustave

Skladno s 16. sklepom VII. seje občinske konference ZKS Celje z dne 8. 11. 1973, ki je obravnavala uresničevanje ustavnih sprememb v občini Celje, da bo občinska konferenca ZKS Celje ponovno posvetila sejo uresničevanju ustave v občini Celje na vseh področjih družbenega življenja konec leta 1974, je VI. seja občinske konference ZKS Celje, ko je obravnavala »oceno učinkovitosti uresničevanja ustave v občini Celje in nadaljnje naloge ZK in ostalih subjektivnih sil« ugotovila:

— da je ZK z ostalimi družbenopolitičnimi dejavniki vložila in še vloga velike napore za vsebinsko uveljavljanje ustave v vseh sredinah in na vseh ravneh v občini Celje;

— da so prizadevanja in vloženi naporji ZK in drugih družbenopolitičnih sil skupno z drugimi naprednimi delovnimi ljudmi v naši občini zagotovili pri vsebinskem uveljavljanju ustave pomembne uspehe. Ti uspehi morajo biti spodbuda, da ZK skupno z delovnimi ljudmi in občani v okviru SZDL hitreje in celoviteje zagotovi vsebinsko uresničevanje ustave v občini Celje.

Da bi čim prej vsebinsko uveljavili ustave v TOZD in drugih OZD, krajevnih in drugih samoupravnih skupnostih in tako dejansko spremenili vlogo in položaj delavca v združenem delu, sprejema konferenca k sklepom VII. seje občinske konference ZKS Celje, ki jih še nismo v celoti uresničili, še naslednje sklepe, od katerih objavljamo tiste, ki neposredno obvezujejo komuniste v delovnih organizacijah:

— Komunisti na najodgovornejših delovnih mestih in funkcijah v OZD, krajevnih in drugih samoupravnih skupnostih ter v družbenopolitičnih organizacijah in občinski skupščini morajo preveriti uresničevanje sklepov VII. seje občinske konference ZKS Celje z dne 8. 11. 1973.

— Komunisti v OZD, posebno še komunisti na najodgovornejših funkcijah v sindikatih, samoupravnih organih, delegacijah in poslovodni organi morajo zagotoviti, da bodo delavci v TOZD celovito poučeni in da jim bo omogočeno hkratno odločanje o celoviti delitvi dohodka, še posebno za financiranje splošne in skupne porabe.

— Vse OZK v TOZD in drugih OZD morajo preučiti kriterije, dogovore in programe za združevanje sredstev. Pri tem se morajo zavzeti, da bodo kriteriji, dogovori in programi o združevanju sredstev takšni, da bodo onemogočili združevanje sredstev, ki bi pomenilo odtujevanje sredstev delavcem v TOZD.

— OZK v OZD morajo oceniti delovanje organov samoupravne delavske kontrole. Razrešiti morajo vse dileme in odpore proti delovanju teh organov in zagotoviti, da bo zbor delovnih ljudi v OZD najmanj 3-krat na leto ocenil delovanje samoupravne delavske kontrole.

Pri tem morajo zagotoviti, da bo delovanje organov samoupravne delavske kontrole usmerjeno vedno bolj v preverjanje uresničevanja sklepov samoupravnih organov.

— Vse OZK v OZD, krajevnih in drugih samoupravnih skupnostih morajo politično oceniti metode, način in vsebino obveščanja v svojih sredinah. Pri tem se morajo zavzeti za takšne oblike in vsebino obveščanja, ki bodo omogočile vsem delovnim ljudem

in občanom celovito, pravočasno in oblikovno razumljivo obveščeno o vseh pomembnih informacijah za celovito samoupravno delovanje.

— Komunisti v OZD, krajevnih in drugih samoupravnih skupnostih morajo idejno politično oceniti uresničevanje programov družbenopolitičnega oziroma samoupravnega usposabljanja delovnih ljudi in uresničevanje družbenega dogovora o družbe-

nem izobraževanju članov družbenopolitičnih organizacij, delovnih ljudi in občanov v občini Celje in zagotoviti, da postane družbenopolitično izobraževanje sestavni del delovnega procesa.

— Komunisti v TOZD in drugih OZD morajo takoj oceniti, kako potekajo priprave za sprejem novega samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v njihovi grupaciji. Svojega delegata v zboru podpisnic morajo zadolžiti, da bo vztrajal na sprejetju roka, ki mora biti samoupravni sporazum sprejet.

— Med najodgovornejšimi nalogami, ki stojijo pred komunisti in delovnimi ljudmi, je takojšnje in celovito uresničevanje poglobljenih delegatskih razmerij in de-

legatskega sistema v vseh družbenih sredinah in na vseh ravneh.

Pri tem moramo komunisti zlasti zagotoviti, da bodo delegati stalno povezani z delovnimi ljudmi in občani v samoupravnih skupnostih, da bodo delegacije idejno politično povezane z družbenopolitičnimi organizacijami ter da bo zagotovljeno učinkovito usposabljanje delegacij in delegatov.

OZK morajo takoj v svoje programe vključiti stale naloge za poglobljanje učinkovitega dela delegatov, prav tako pa morajo ob vsakokratni obravnavi samoupravne problematike s posebno pozornostjo analizirati delo delegatov in delegacij.

VALJARNA II - REKORD

(Nadaljevanje s 4. strani)

Dokončno bomo uredili praznjenje koračnih peči s podaljšano valjnično proti vzhodu in zbiralnim žepom s prevlačnikom.

Nabavili bomo nekaj novih dovodnih skrinj in z njimi zamenjali iztrošene, pri firmi Morgards-hammer.

Posebno pozornost bomo posvetili orodju in manjši opremi, ki bo olajšala delo sodelavcem in skrajšala čas za opravljanje delovnih ur vzdrževanja.

Tako si zamišljamo leto pričakovanj, leto, ki ga bomo pisali 1975. To leto bo zopet eno, ki ga bo nasledilo drugo, zato bomo vodili skrb tudi o tem, kakšno dediščino bo zapustilo ob doseganju zastavljenih ciljev, to je stanje naprav, vseh sredstev za delo okolja, odnosov med nami in podobno.

Na kraju tega sestavka in razmišljanj, naj na kratko zadostim naslovu.

V letu 1974 smo imeli valjarji valjarne II nemogočo zadolžitev 80.000 ton valjanih izdelkov. Že ob planiranju, na katerega nismo imeli vpliva, smo vedeli, da tega plana ne bomo mogli realizirati, ker ne bomo ob polletju prešli na 4-izmensko obratovanje vsled pomanjkanja delavcev. Pri rebalansu plana realno stanje zopet ni bilo upoštevano in tako je ostala zadolžitev brez izpolnjenih pogojev 80.000 ton valjanih izdelkov.

Vse leto smo si vsi, ki prispevamo k proizvodnji valjarne II prizadevali približati se planski zadolžitvi.

Imeli smo velike težave, tako energetske, tehnološke, vzdrževalne, organizacijske, kadrovske in druge, vendar smo jih uspešno reševali s kritičnimi analizami in jasno postavljenimi cilji. Delali smo veliko prostih sobot, (v nadurah), nadomestili smo letni remont z delom ob nedeljah in prostih sobotah, vsa dela smo natančno planirali in uspeh ni izostal.

V decembru smo dosegli več kot smo pričakovali kljub temu, da nam mesec ni bil preveč naklonjen.

V tem mesecu smo realizirali organizacijsko in tehnično najbolj zahteven program valjanja, to je dvojni program.

Obratovale so vse tri proge, obe peči »Vse luknje na progah so polne«, je rekel neki valjar in res je, kar smo vgradili v obrat, ki je naši železarni lahko v ponos, je obratoval hkrati, kar je za takšne valjarne redek pojav.

Ze sicer smo valjarji takšnega značaja, če se kaže vijejo, smo dobre volje, notranje smo zadovoljni — stimulirani smo, ob takšnih trenutkih, žal kratkih in redkih, pa nam je bilo posebno prijetno, vsak za sebe in v skupaj smo lahko pokazali kaj zmoremo, kaj znamo in kaj hočemo.

Vendar to zadovoljstvo ni trajalo dolgo. Dobil smo sporočilo, da kljub velikim naporom energetikov, ne bomo imeli dovolj plina — »plina je še za 4 ure«, ugasnili smo peč.

Vživel smo se v stanje pomanjkanja energije, druga vest — »peči so v okvari, hidravlika, vdor hladilne vode v peč«, nas je zopet prizadela; kazalci so kazali 6.100 t (upanje na tihem 8.500 t je bilo ponovno prizadeto), stisnili smo zobe, odstranili okvare in valjali naprej. Zopet lepi rezultati in ponovno upanje. Vendar le za kratek čas, sporočilo »sneli sta se dve sklopki na ogr. 01«. Globoko prizadeti smo brez tarnanja me-

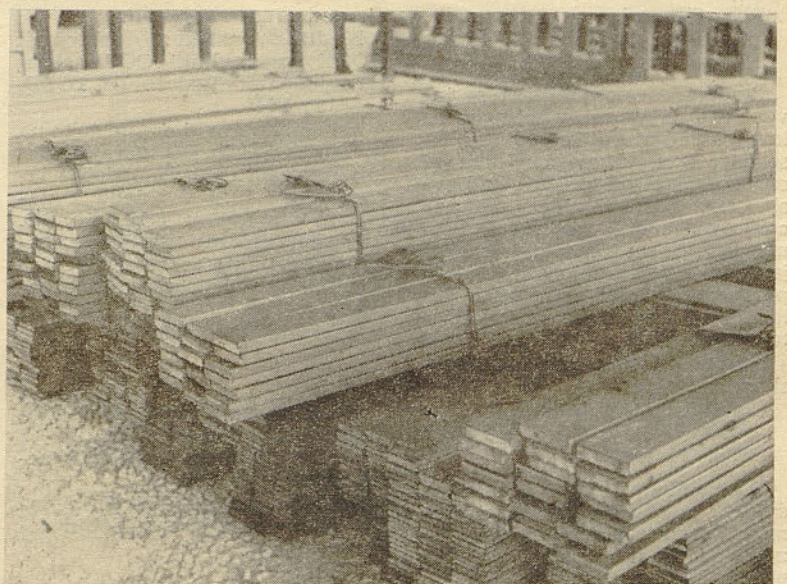
njali program, menjali ogrodje, izpraznili peči, menjali valje in podobno, v upanju, da imamo še možnost. Vendar drži pregovor valjarjev: »hudič nima nikoli enega mladega ampak vedno več«, je bil potrjen. Ponovno zastoj zaradi snetja sklopka na ogr. 01 in še enkrat, da bi bila mera polna, pa je prišlo še do zloma dveh valjev na ogr. 01, vsled lokalno podhlajene gredice.

Bilo je izgubljeno, vendar ne vse. Nismo dosegli tistega, kar smo si na tihem zastavili, dosegli pa smo 7.852 t kvalitetno izvaljenega jekla, realizirali smo dvojni program, prestali smo veliko preizkušnjo in približali smo se letnemu planu in proizvedli 76.858 ton valjanih izdelkov.

Rezultatov poslovanja in s tem finančnih rezultatov ne bom omenjal, ker bomo o tem še govorili. Lahko pa rečem, da smo vsi, ki smo delali v letu 1974 v posrednem ali neposrednem procesu v valjarni II, všteti SS, vzdrževanje in obrat, na svoje delo lahko ponosni.

Zadolžitev za leto 1975, ki ima realne osnove pa z nadaljevanjem takšnega dela lahko prejmemo kot svojo zadolžitev in cilj.

Ferdo Haler

Valjarne II — jeklo pripravljeno za odpremo

SKLEPI SVETA ZK ŽELEZARNE

Sklepi IV. seje Sveta ZK Železarne Štore z dne 12. 12. 1974

Sklep I.

Novo organizacijsko obliko, ki jo narekuje TOZD je potrebno čimprej razdelati do mikroorganizacije in jo dosledno uveljaviti.

Nosilec naloge: ekonomsko organizacijski sektor z vodji TOZD in sektorjev ter obratovodij.

Ekonomsko organizacijski sektor mora mesečno obveščati osnovne organizacije ZK ter organe upravljanja o poteku realizacije.

Sklep II.

Komunisti v sektorju za kakovost in razvoj se morajo takoj sestati z nalogo, da temeljito obravnavajo organizacijsko obliko z navedenimi nalogami, da s programom najdejo skupno delovno in povezovane interese, za kar se obvezujejo tudi TOZD.

Nosilec naloge: sekretar OOKZ skupnih služb, Rok: takoj.

Sklep III.

Dosedaj neuspela investicija, naprave za cementno formiranje v livarni I, kjer se pojavljajo vedno novi zahtevki po dodatnih sredstvih v to napravo. Svet ZK Železarne Štore posebej zadolžuje vodjo sektorja za novogradnje, vodjo sektorja za kakovost in razvoj in vodj TOZD 117. panoge, da predložijo Svetu ZK oceno ali je investicija v to napravo uspešna, v kolikor pa ni, se naj naprava likvidira.

Nosilec naloge: vodja sektorja za novogradnje, vodja sektorja za kakovost in razvoj, vodja TOZD 117. panoge, sekretar Sveta ZK železarne Štore.

Sklep IV.

Na področju racionalizatorstva in novatorstva moramo stremeti za hitrejši porast racionalizacij v proizvodnji. Dosedanji rezultati so nezadovoljivi, zato se mora takoj preiti na obvezni razpis nalog in problemov v TOZD in DO, s čim bo podana možnost, da se racionalizatorske predloge vključuje večje število delavcev skozi teamsko delo.

Nosilec naloge: vodja sektorja za kakovost in razvoj ter vodja TOZD.

Rok: čimprej.

Sklep V.

Delovno mesto analitika za inventivno dejavnost v sektorju za kakovost in razvoj še vedno ni zasedeno. S formalnega vidika ni zadržka, zato se zadolžuje kadrovskega sektorja, da najde primerno osebo za to delovno mesto. Prouči se naj tudi možnost nagrajevanja vseh racionalizatorskih predlogov kar bi spodbudno delovalo za številnejše racionalizatorske predloge.

Nosilec naloge: vodja kadrovskega sektorja.

Rok: čimprej.

Sklep VI.

Na področju nagrajevanja po delu je bil storjen kvaliteten premik k neposrednemu nagrajevanju po delu, kar potrjujejo tudi proizvodni rezultati v TOZD.

Delegati ViT, so postavili zahtevo, da se enakovredno, oziroma enakovredna delovna mesta v

DO tudi enako rangirajo, in drugo, da se v kadrovanju omogoči nastavitve na boljše ocejena delovna mesta delavcem, ki so s svojim boljšim delom to zaslužili. Prednosti pri tem naj imajo delavci z daljšim delovnim stažem. Opaža se, da se pojavljajo vse večje zahteve po zviševanju točk za določena delovna mesta, po drugi strani pa se ugotavlja, da tako zviševanje ne pokaže oziroma ni v skladu z dvigom produktivnosti in ekonomičnosti poslovanja. **Nujno se mora pristopiti k izdelavi kriterijev za normalne učinke dela.**

Nosilec naloge: vodja kadrovskega sektorja

Rok: 31. marec 1975.

Kovač

Sklep VII.

K boljšemu rezultatu poslovanja prispeva tudi dosledna tehnološka in splošna disciplina ter osebna odgovornost na vseh ravneh, posebno pozornost je treba posvetiti varčevanju z energijo, surovinami, zaščitnimi sredstvi in drobnim inventarjem. Zato je nujno, da OOKZ, Osnovne organizacije sindikata ter DS TOZD mobilizirajo po svojih članih vse člane delovne skupnosti.

Nosilec naloge: sekretarji OOKZ, predsedniki OOS, sekretar ZSM in predsedniki DS TOZD.

Vsi samoupravni organi tako na nivoju TOZD in DO morajo izdelati program dela za obdobje januar—julij 1975 v skladu z nalogami s statutom TOZD in DO.

Nosilec naloge: tajništvo organov upravljanja, sekretarji OOKZ, komunisti v samoupravnih organih.

Rok: 31. januar 1975.

Sklep IX.

Izdela se program o družbenopolitičnem izobraževanju.

Nosilec naloge: namestnik sekretarja Sveta ZK.

Rok: 20. januar — izobraževanje se naj izvede v obdobju februar—marec.

Sklep X.

Ugotovljeno je, da člani samoupravnih organov in delegacij ni-

so dovolj seznanjeni z našo interno zakonodajo, zato mora biti zagotovljeno normalno izobraževanje.

Nosilec naloge: vodja izobraževalnega centra, namestnik sekretarja Sveta ZK.

Sklep XI.

Pripravi naj se analiza za honorarno zaposlitev izven delovne organizacije. Opozarja se vse člane delovnega kolektiva, posebno pa kadrovskega sektorja, da je vsak član DO dolžan prijaviti honorarno zaposlitev izven DO in dobiti od nje soglasje tako, kot je to določeno v samoupravnem sporazumu o medsebojnem delovnem razmerju.

Nosilec naloge: vodja kadrovskega sektorja.

Rok: takoj.

Sklep XII.

Naloga za učinkovitejšo delovno SDK:

a) sekretariati OOKZ naj čimprej obravnavajo ter analizirajo na svojih sejah stanje ter vzroke premajhne aktivnosti dela SDK v TOZD;

b) sekretarji OOKZ ter vodstva TOZD naj pomagajo komisijam SDK najti metodo, obliko ter vsebino dela komisij SDK skladno s pravilnikom SDK z dne 16. 12. 1973.

c) pripraviti seminar za vse člane komisij in odbora SDK s posebnim poudarkom temeljitega seznanjanja s pravilnikom o SDK, analizi oblike delovanja, seznanjanju o analizi poslovanja na osnovi poročil in podatkov ter izmenjavi medsebojnih izkušenj delovanja.

Nosilec naloge: izobraževalni center.

d) občasno voditi razgovore s predsedniki komisij in odbora SDK v cilju medsebojnega obveščanja, pridobivanja izkušenj delovanja, iskanja novih metod in oblik dela SDK ter nudenja pomoči pri delu SDK;

e) povečati odgovornost delovanja vseh članov ZK v komisijah in odboru SDK pri izvrševanju nalog;

Nosilec naloge: sekretarji OOKZ in predsedniki OOS.

Sklep XIII.

TOU mora Svetu ZK in Svetu sindikata posredovati tromesečno analizo zahtevanih ter danih odgovorov delovnih skupin. TOU mora izdelati takoj poslovniške za organe upravljanja.

Nosilec naloge: tajnik organov upravljanja.

Rok: takoj.

Sklep XIV.

1. Sedanji način zajemanja stroškov vzdrževanja in ugotavljanja realizacije temelji na kalkulativno določenih cenah izdelovalnih ur za posamezne vrste del. Osnova za obračun učinkov vzdrževalnih obratov so torej opravljene ure obračunane po planski lastni ceni. Po tem načinu TOZD ViT ne ustvarja nobene akumulacije.

2. Planske cene ure vzdrževalnih obratov niso tržne cene, ki bi pomenile objektivno merilo za ugotavljanje dohodka, ampak so precej nižje, kar je razumljivo če upoštevamo, da ne vsebujejo aku-

mulacije. Zaradi tega TOZD ViT navidezno ne ustvarja nobenih lastnih sredstev za enostavno in razširjeno reprodukcijo.

3. TOZD I in TOZD II oziroma proizvodni obrati, ki so koristniki uslug vzdrževanja imajo zaradi navedenega nižje stroške, toda le navidezno, saj enostavna in razširjena reprodukcija TOZD ViT mora biti zagotovljena.

4. Samoupravno dogovorjena principa solidarnega vlaganja sredstev je že zagotovil izgradnjo ali modernizacijo tistih objektov v podjetju, ki imajo opravičilo v ekonomskem izračunu.

Potrebe po vlaganju v TOZD ViT pa so ostale odprte, čeprav so opravičila tehtna (seveda ta opravičila ne morejo sloneti na enakem ekonomskem izračunu kot pri proizvodnih obratih).

5. Da bi odpravili navedena neskladja in dosegli skladen in enakopraven ekonomski in samoupravni razvoj vseh TOZD v naši delovni organizaciji je po mnenju komunistov OOKZ ViT in energetike poleg drugega potrebno:

a) proučiti možnost takega obračunavanja vzdrževalnih uslug, ki bo poleg pokrivanja lastne cene vsebovalo tudi določeno akumulacijo;

b) dosledno realizirati v osnutku srednjeročnega plana razvoja predvidenega vlaganja v TOZD ViT in s tem zagotoviti pogoje za uspešno delovanje vzdrževalne dejavnosti.

Sklep: v letu 1975 se pripravi celotno gradivo tako za TOZD ViT, TOZD gradbeno, komunalno stanovanjsko gospodarstvo, TOZD družbena prehrana, TOZD energetika, da se ustanovijo v letu 1976 vsi pogoji z enakopravnim ekonomskim in samoupravnim razvojem.

Sklep XV.

Globalni cilji družbenega načrta za leto 1975.

1. Realizirati maksimalne proizvodne rezultate na instaliranih zmogljivostih planiranih za leto 1975, kakor tudi za 5-letno obdobje 1971—1975.

2. Povečati produktivnost dela z izboljšanjem delitve dela, boljšo organizacijo in stimulativnejšim nagrajevanjem.

3. Trend zaposlovanja nove delovne sile ne sme prehitovati rasti družbenega proizvoda.

4. Povečati ekonomičnost poslovanja z izdelano metodologijo programa varčevanja od delovnega mesta, obrata, TOZD in strokovnih služb.

5. Izboljšati kvaliteto naših proizvodov in doseči večjo poslovno disciplino pri spoštovanju dobavnih rokov.

6. Nadaljevati s sedanjim trendom mednarodne blagovne menjave, s tem da ne zmanjšujemo pokrivanja uvoza z izvozom.

7. Pospeševati inovacije na vseh nivojih in vseh področjih proizvodnje in poslovne dejavnosti.

Sklep: Sekretarji OOKZ morajo s svojimi sekretariati takoj pristopiti k analizi nalog z IV. seje Sveta ZK. Na osnovi globalnih ciljev je potrebno izdelati konkretne programe z zadolžitvami slehernega člana OOKZ, ter s programom seznaniti samoupravne organe in delovne skupine.

Svet ZK
Železarne Štore

SAMOUPRAVNI SPORAZUM

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O POSLOVNEM ZDRUŽEVANJU IN UREJANJU MEDSEBOJNIH RAZMERICIJ O POSLOVNEM ZDRUŽENJU JUGOSLOVANSKIH ŽELEZARN

Posebna komisija, sestavljena iz predstavnikov bodočih ustanoviteljev Zdrženja jugoslovanskih železarn, je pripravila osnutek, izvršni odbor pa je na svoji 158. seji s spremembami in dopolnitvami sprejel predlog samoupravnega sporazuma za to združenje.

Poslovno združenje jugoslovanskih železarn je obstajalo tudi doslej kot Zdrženje jugoslovanskih železarn. S sklenitvijo novega samoupravnega sporazuma se želi doseči, da bi bile vezi med članicami podpisniki mnogo čvrstejše, predvsem pa da bi delo potekalo bolj racionalno, organizirano in uspešno. To je tudi osnovni namen sklepanja tega samoupravnega sporazuma. Dodati moramo, da se je takšno združenje pokazalo kot zelo koristno, zlasti pri enotnem nastopanju pred predstavniškimi organi in na trgu, dogovarjanju o delitvi dela itd. Potreba za novo urejanje medsebojnih odnosov pa izhaja tudi iz drugačne organiziranosti posameznih organizacij združenega dela, kar vse je rezultat spremenjenih družbeno-ekonomskih odnosov na podlagi ustave in zakonskih predpisov. Prvotno je bilo to združenje ustanovljeno na podlagi pogodbe, sedaj pa bi se medsebojni odnosi, organizacija ter ostale zadeve uredile s samoupravnim sporazumom.

Sam samoupravni sporazum določa namen ustanovljenega poslovnega združenja jugoslovanskih železarn, ki naj bi omogočal izvajanje skupnih akcij, predvsem pa:

1. določanje delitve dela, kot temelja sporazumevanja in dogovarjanja v panogi,
2. usklajevanje razvoja,
3. bilansiranje in spremljanje proizvodnje, surovin in materialov potrebnih za proizvodnjo,
4. spremljanje, raziskovanje in nastopanje na trgu,
5. spremljanje tehnološkega razvoja in organizacijskega poslovanja,
6. spremljanje in sprejemanje stališč o družbenoekonomskih gibanjih na vseh področjih delovanja, zaradi bolj organiziranega vključevanja panoge v splošna gospodarska gibanja v državi, kar naj bo v skladu s splošno gospodarskimi in družbenimi odnosi in gibanji naše samoupravne družbe,
7. spremljanje predpisov in analiza njihovega delovanja na panogo kot celoto,
8. sodelovanje z ustreznimi strokovnimi in poslovnimi združenji tako v državi, kot tudi v inozemstvu.

Vse te zadeve in s celotnim združenjem upravljajo članice — podpisnice sporazuma prek organov samoupravljanja v združenju, ki svoje sklepe sprejemajo na načelih:

- delegiranje svojih predstavnikov v organe upravljanja, izvršilne organe in delovna telesa združenja,
- samoupravnega dogovarjanja in sporazumevanja pri odločanju in skupnih akcijah.
- odgovornosti med članicami za izvrševanje skupnih sklepov in prevzetih obveznosti,
- Čl. 13 predloga samoupravnega sporazuma natančno določa, kateri posli so skupnega pomena in jih deli na:

- a) področje spremljanja razvoja in njegovega usklajevanja,
- b) področje tehniških zadev,
- c) področje komercialnih zadev,
- d) področje ekonomskih in finančnih zadev,
- e) področje ostalih zadev (samoupravljanje, kadrovske, organizacijske, zadeve narodne obrambe itd.)

Ta predlog sprememb predvideva tudi način in cilje pri sodelovanju združenja z gospodarskimi zbornicami ter z drugimi organizacijami doma in v tujini, predvsem v SEV.

Organi združenja so:

— skupščina kot organ upravljanja, ki je sestavljena po delegatskem principu. Vsako delegacijo sestavlja pet delegatov, sklepa pa se praviloma enoglasno, izjemoma pa z dvetretjinsko večino,

— izvršni odbor, ki je sestavljen tako, da vsaka članica združenja predlaga enega od delegatov v ta odbor, po svoji funkciji pa so člani še predsedniki odborov in generalni sekretar,

— strokovni organi (predvidoma odbori), ki jih je pet in v katerih sodeluje vsaka članica s po enim članom,

— komisija za samoupravna, kadrovska in organizacijsko-pravna vprašanja,

— generalni sekretar združenja, ki zastopa združenje, usklajuje, organizira in koordinira delo v združenju ter skrbi za izvrševanje sklepov samoupravnih organov združenja.

V združenju se organizira delovna skupnost, ki bo opravljala strokovno-administrativne naloge. Delovno skupnost vodi in za njeno delo odgovarja generalni sekretar združenja. Pravice in obveznosti med delovno skupnostjo in združenjem se bodo uredile s posebnim samoupravnim sporazumom.

Samoupravni sporazum določa, da sredstva za delo, tako združenja kot tudi delovne skupnosti v njem, prispevajo članice združenja. Prispevek je sorazmeren ustvarjenemu skupnemu dohodku za preteklo leto. Višina teh sredstev se določa na podlagi predračuna dohodkov in izdatkov. Združenje lahko poleg tega formira poslovne sklade s posebnimi nameni. S takimi skladi upravljajo posebni organi, ki jih imenuje skupščina, istočasno jim ta določa tudi pristojnosti in odgovornosti.

Slovenske železarne so udeležene v združenju s svojimi sredstvi v višini 27,63 odstotka skupne vrednosti teh sredstev, ki jih ima v upravljanju združenje.

Dohodek, ki bi ga združenje doseglo (dobiček), se deli po tem sporazumu sorazmerno s prispevkom članic združenja, o čemer odloča skupščina.

Članice odgovarjajo za obveze združenja z omejeno solidarno odgovornostjo, to je do višine v združenju vloženih sredstev. Izjemoma članice jamčijo za obveze, ki presegajo višino teh sredstev, do višine, sprejete z obveznostjo.

Za reševanje sporov, ki bi nastali med članicami, se imenuje arbitražna. Poleg tega samoupravni sporazum vsebuje še vrsto drugih določb, ki so bolj ali manj

formalno pravne narave ali podrobneje urejajo organizacijo združenja oziroma posamezne postopke.

Iz kadrovskega poročila

DS DO Železarne Store je na 4. seji temeljito preučil kadrovsko poročilo, ki ga je za obdobje januar—september pripravil kadrovsko-spolni sektor. DS je ob tem osvojil predlagane zaključke in upošteval pripombe in mnenja posameznih delegacij iz TOZD.

KRATKOROČNE NALOGE, KI JIH JE TREBA REŠITI DO KONCA TEGA LETA

1. Zaradi realizacije, gospodarskega načrta za leto 1974 je treba zaposliti 100 novih delavcev in v zvezi s tem pridobiti od gradbenega podjetja »Ingrad« nov trakt samskega doma na Teharjih s 35 ležišči in urediti pogodbene odnose s TOZD dom učencev na Lipi.

2. Zmanjšati je treba bolniški stalež od sedanjih 5,96 % na lanskeletni nivo 4,90 %, to je za 1,06 %.

3. Ponovno je treba izračunati dejansko višino stanarine v samskih domovih in jo diferencirati glede na pogoje bivanja ter zavzeti konkretno stališče do regresiranja stanarine in hrane.

4. Posebno pozornost je potrebno posvetiti pravilnemu uvajanju delavcev v delo na delovnem mestu ter sploh medsebojnim odnosom pri delu in samoupravnemu angažiranju vseh zaposlenih.

5. Pripraviti in sprejeti je treba osnovne samoupravne akte v zvezi z beneficirano delovno dobo ter opredeliti tista livarska delovna mesta, na katerih se prizna beneficirana delovna doba.

6. Odpreti je treba nova delovna mesta ali organizirati nov oddelek, kjer bi lahko zaposlili naše delovne invalide.

7. V zvezi z novo situacijo v prometu, ki je nastala zaradi uveljavitvi novega zakona, bo treba dodatno urediti prevoze (verjetno z najetjem avtobusov).

8. V izobraževalnem procesu bo treba program za to leto realizirati v celoti s tem, da se dopolni s tečajji za tuje jezike.

9. Sodelovati je treba v formiranju predloga in pospešiti postopek sprejemanja novega samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebne dohodka za črno in barvasto metalurgijo, ki bi predvidoma bil sprejet do konca tega leta.

10. Dodelati je treba kriterije za stimulative nagrajevanje organizatorjev proizvodnje in poslovanja.

11. Intenzivno je treba delovati na opisih delovnih mest.

12. Program rekreacije v okviru družbenega standarda je treba realizirati v celoti s tem, da se dopolni s programom za vključevanje novih delavcev zlasti iz drugih republik.

PERSPEKTIVNE NALOGE, KI SO POVEZANE ZLASTI NA REALIZACIJO V LETU 1975

1. V zvezi z reševanjem problemov s kadrovskega področja je treba veliko pozornosti posvetiti povečanju produktivnosti dela in delovni ter tehnološki disciplini.

2. V program investicij je treba zajeti tiste investicije, ki prispevajo k povečani produktivnosti dela in k zmanjšanju delovne sile.

3. Letni gospodarski načrt in srednjeročni načrt razvoja je treba postaviti na čim bolj realne temelje, da je tako možna tudi normalna realizacija, ki močno vpliva zlasti na sistem nagrajevanja po delu in na nadaljnji gospodarski razvoj posameznih TOZD in DO kot celote.

4. Kadrovsko politiko je treba v celoti zasnovati na novem konceptu in permanentno vključevati vsa načela, vsebino in oblike, ki so dogovorjene in opredeljene v družbenih dogovorih in samoupravnih ter normativnih aktih za to področje.

5. Stalno je treba skrbeti za porast kvalifikacijske strukture zaposlenih.

6. V okviru programa izobraževanja je treba še naprej razvijati že uveljavljene oblike izobraževanja s tem, da je treba program dopolniti z izobraževanjem iz družbeno-ekonomskega in družbenopolitičnega področja.

7. V politiki nagrajevanja je treba v praksi uveljaviti funkcioniranje novega samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebne dohodka za črno in barvasto metalurgijo ter urediti vse ostale samoupravne akte s področja nagrajevanja.

8. Interni sistem nagrajevanja je treba sproti usklajevati družbenim smernicam in skrbeti za pravočasno porast OD v skladu z rezultati dela in z upoštevanjem porasta življenjskih stroškov.

9. Končati je treba opise delovnih mest ter s prejetjo mikroorganizacijo izdelati sistemizacijo delovnih mest.

10. Proučiti in dodelati je treba osnove za ugotavljanje individualnih učinkov dela na delovnih mestih in jih vključiti v sistem nagrajevanja.

11. Na osnovi letnega gospodarskega načrta za leto 1975 in srednjeročnega plana do leta 1980 in v skladu s porastom števila zaposlenih je treba izdelati srednjeročni plan stanovanjske izgradnje oziroma dopolniti obstoječega, v katerem bodo precizirani prikazi po možnosti za izgradnjo družbenih (družinska, samska, iz solidarnostnega sklada, adaptacije) in zasebnih stanovanj.

12. V okviru družbenega standarda je potrebno še naprej razvijati že uveljavljene oblike delovanja s tem, da se v program primerno vključijo določene oblike kulturnega udejstvovanja.

13. V programe s kadrovskega področja za DO Železarne Store je treba vključiti kadrovske programe za novo tovarno traktorjev.

Zaključki so sprejeti, vendar sami zase ne bodo ničesar rešili; vsakdo mora prispevati svoj delež za realizacijo sklepov — to je za to, da bo v naslednjem kadrovskega poročilu navedenih manj problemov.

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV

KRATEK PREGLED DELA

Leto 1974 je za nami, Novoizvoljeni delegati v različnih samoupravnih organih so zaključili prvo leto dela in že se z nezmanjšanim tempom aktivnost nadaljuje v leto 1975.

Zadnjih deset dni preteklega leta je bilo v samoupravnem prometu zelo živahno; svoje zaključne seje so imeli poleg DS DO še posamezni odbori in tudi DS TOZD. O čem so razpravljali? Predvsem o pogledu v bodočnost: pregledali so izhodišča za srednjeročni razvojni program železarne za obdobje 1976—1980 ter se seznanili z okvirni gospodarskega načrta za leto 1975.

Večina DS TOZD je ob zaključku leta razpravljala še o predlaganih dopolnitvah osnov za delitev OD in o predlogu sprememb pri dodatkih za minulo delo.

V zadnjem mesecu lanskega leta je zaživela tudi komisija samoupravne delavske kontrole v TOZD p. 117. panoge in po izčrpi obravnavi vsebinsko obširnega dnevnega reda sprejela vrsto pomembnih zaključkov.

Na zaključni seji DS DO je predsednik IS Občinske skupščine Celje izročil nekaterim našim delavcem odlikovanja, s katerimi jih je odlikoval predsednik Tito.

In kako smo pričeli leto 1975?

DELAJSKI SVET TOZD ViT se je sestal 6. januarja. Vsekakor je bila najtehtnejša razprava ob predlogu rezervacije stanovanj za strokovnjake. DS je predlagani način odločno zavrnil in to utemeljil z množico dejstev.

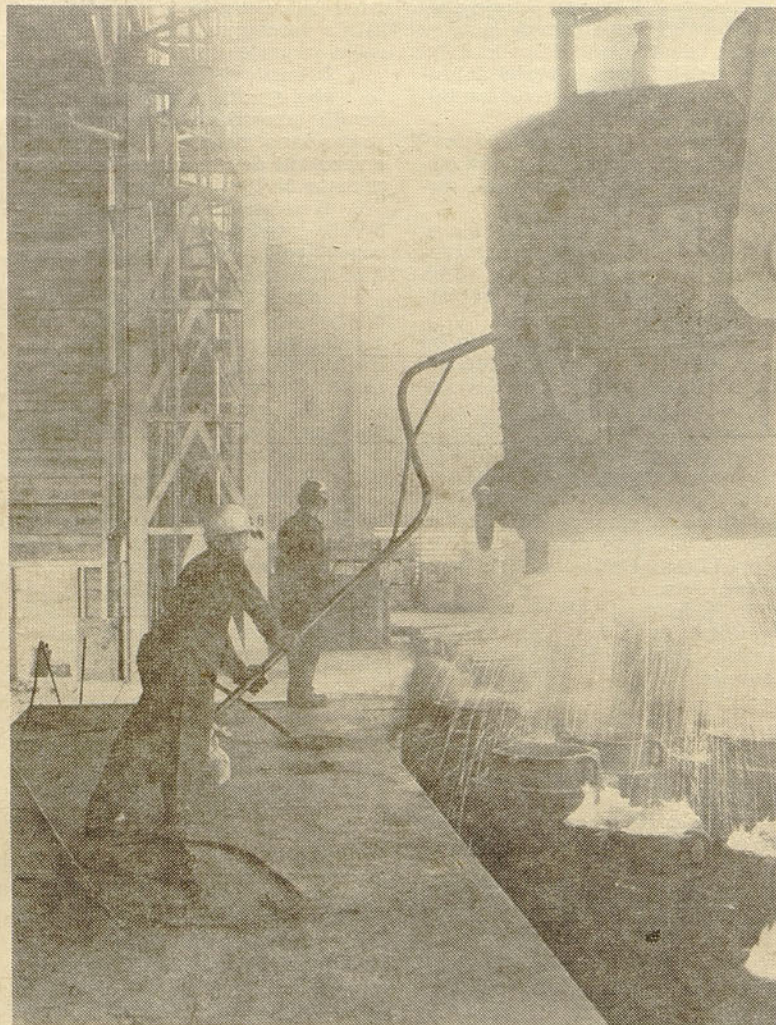
DELAJSKI SVET TOZD PROIZV. 117. PANOGE je imel 16. redno sejo 8. januarja. Zanimivo je, da se je v zvezi s predlagano rezervacijo stanovanj povsem pridružil stališčem DS TOZD ViT. Sicer pa so poleg pregleda preteklega poslovanja posvetili največ pozornosti načrtom za letošnje leto. Zanimivo je, da so pri programu valjev in obdelane litine opozorili, da obstaja nevarnost nezadostnih naročil.

KOMISIJA ZA RACIONALIZACIJE je bila prav tako med prvimi. Pripravila je tri predloge za odobritev nagrad predlagateljem racionalizacij.

In kot je že navada, se je v prvih dneh meseca sestal na svoji redni seji tudi **EKONOMSKO-GOSPODARSKI ODBOR**, ki se je zopet največ ukvarjal z rezultati poslovanja in operativnim planom. Ob operativnem planu so razpravljali o obrambnih ukrepih za ublažitev vplivov nestabilnih gospodarskih gibanj, pri obravnavi inovacijske dejavnosti pa so opozorili na nezadostno publiciranje dosežkov tako znotraj kot zunaj delovne skupnosti.

Toliko v tem prvem letošnjem pregledu. Pričakujemo, da bo delo samoupravnih organov letos še uspešnejše, za kar pa se moramo zavzeti vsi.

V nadaljevanju objavljamo, kot je že navada, sklepe posameznih samoupravnih organov.

Ulivanje jekla v kokile v jeklarni II

DELAJSKI SVET SLOVENSkih ŽELEZARN

5. seja je bila na Ravnah, dne 27. 12. 1974; iz naše železarne pa so se je udeležili: Senčič ing. Srečko, Kranjc Emil, Maganja Vlado in Burnik ing. Dušan.

Po pregledu izvršitve sklepov prejšnje seje je odobril zapisnik četrte seje, nakar je v drugi točki dnevnega reda podal predlog gospodarskega načrta slovenskih železarn v letu 1975 direktor Gregor Klančnik. V zvezi s predloženim gospodarskim načrtom je delavski svet na podlagi razprave sprejel naslednje sklepe:

1. DS SŽ potrjuje gospodarski načrt SŽ za leto 1975 — delni v predloženi obliki.

2. Glede medsebojne menjave med DO SŽ naj se izpolnjujejo vse sprejete obveze pristojnih organov, kar sledi iz zapisnikov, in to po količini in dinamiki; pri tem pa je treba zagotoviti večji medsebojni ekonomski interes s prevzemanjem skupnega poslovnega rizika po skupinah proizvođaev oziroma za posamezne proizvode.

3. Povečati je treba napore pri zagotavljanju vložnega materiala od drugih proizvajalcev v Jugoslaviji in tujini.

Po podanem predlogu in razpravi o predlogu samoupravnega sporazuma o ustanovitvi poslovne skupnosti izdelave in predelave jekla, katerega naj bi podpisali Slovenske železarne Ljubljana, Združena podjetja Strojgradnje Ljubljana, združena podjetja elektrokovinske industrije Ljubljana, združeno podjetje za kmetijsko mehanizacijo ter TAM Maribor kot nosilec proizvodnje cestnih in železniških vozil, je delavski svet sprejel naslednji sklep:

Samoupravni sporazum o ustanovitvi poslovne skupnosti izdelave in predelave jekla se sprejme, kolikor bodo naknadno podani pozitivni odgovori vseh preostalih TOZD SŽ. Zadnji rok za odgovor je 8. 1. 1975. V 3. členu DS SŽ podpira varianto 2. točke, sprejemljiv pa je tudi predlog.

Delavski svet je razpravljal tudi o predlogu samoupravnega sporazuma o poslovnem združevanju in urejanju razmerij v poslovnem združenju jugoslovanskih železarn ter je na osnovi razprave ter predhodnih razprav sprejel naslednji sklep:

DS SŽ soglaša s predloženim samoupravnim sporazumom o poslovnem združevanju in urejanju razmerij v Poslovnem združenju jugoslovanskih železarn. Pri tem podpira rešitev o enotnem članstvu Slovenskih železarn v ZJŽ kot tudi generalno pooblastilo generalnemu direktorju SŽ.

K predloženemu samoupravnemu sporazumu o združevanju sredstev v skupno porabo za re-

alizacijo programa gazifikacije v Sloveniji je na osnovi predhodnih obravnav in razprav sprejel naslednje sklepe:

1. DS SŽ soglaša s pristopom Slovenskih železarn v poslovno skupnost za gradnjo plinovodnega omrežja v SR Sloveniji.

2. Delegacijo Slovenskih železarn sestavljajo delegati Železarne Jesenice, Železarne Ravne, Železarne Store, Verige Lesce ter skupnih služb SŽ.

3. Slovenske železarne Ljubljana bodo sredstva za pokrivanje obveznosti iz 7. in 8. člena samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev v skupno naložbo za realizacijo programa gazifikacije v Sloveniji oblikovale tako, da bodo železarne Jesenice, Ravne in Store ter Veriga Lesce prispevale v ta namen 0,20 din za Nm³ za njihove ob pristopu prijavljene porabe zemeljskega plina 0,05 din pa se bo prispevalo iz že združenih sredstev interne banke Slovenskih železarn.

V enakem razmerju kot se oblikuje v prejšnjem odstavku navedena obveznost, se bodo oblikovale tudi morebitne dodatne obveznosti do poslovne skupnosti, oziroma se bodo delile finančne ugodnosti, ki bodo Slovenskim železarnam Ljubljana pripadale iz naslova pristopa v poslovno skupnost oziroma iz njenega poslovanja.

Slovenske železarne Ljubljana s tem tudi Železarne Jesenice, Ravne in Store in Veriga Lesce bodo vse finančne odnose s poslovno skupnostjo urejale preko interne banke Slovenskih železarn.

Z nadaljnjim svojim sklepom pa je delavski svet dal v javno razpravo vsem delovnim organizacijam Slovenskih železarn predlog samoupravnega sporazuma o poslovnem sodelovanju pri prometu z železnimi odpadki. Nadalje je delavski svet dal soglasje k poročilu komisije za pregled investicijskega programa rekonstrukcije žične valjarne Železarne Jesenice.

V zadnji točki dnevnega reda je delavski svet obravnaval informacijo o uveljavljanju ustave v slovenskih železarnah ter sprejel naslednji sklep:

Na pobudo in ob sodelovanju vodstev družbenopolitičnih organizacij SŽ naj vodstvo SŽ pripravi zasnovo ustanavljanja novih TOZD na podlagi prakse tistih DO SŽ, ki imajo tu največ izkušenj, ter pripravi zasnovo povezovanja dela in sredstev na ravni delovnih organizacij in sestavljene OZD SŽ, da bo tako dosežena večja učinkovitost, zagotovljena ustavnost in boljša povezanost ter usklajenost med DO SŽ.

DELAJSKI SVET TOZD PROIZVODNJA

114. PANOGE

14. seja, 13. decembra 1974

1. DS je potrdil sklepe prejšnje seje.

2. Strinjal se je s smernicami družbenega načrta za leto 1975.

3. Potrdil je predlog prehoda valjarne I na dvoizmenski način dela in sicer od marca 1975.

4. Potrdil je predlog za usklajitev odnosov v kategorizaciji delovnih mest in sicer:

— najnižje število točk (III. rang) v višini 210,

— najvišje število točk XXX. rang) v višini 900,

— delovno mesto direktor se enako kot sedaj ovrednoti izven kategorije in se ocena ne spremeni.

— Potrdil je predlog rangiranja vodilnih delovnih mest s pripombo, da se vodjem TOZD izplača po tej ocenitvi od takrat, ko so bili imenovani za vodje TOZD.

(Nadaljevanje na 9. strani)

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV

(Nadaljevanje z 8. strani)

— Potrdil je predlog za dopolnitev kriterijev za zmanjšanje ali črtanje odbitkov zaradi prenizke izobrazbe za vodstvena delovna mesta v TOZD in sektorjih s pripombo, da se pod točko a) zmanjša od 4 let na 2 leti, pod točko b) pa od 4 let na 2 leti in od 8 let na 4 leta.

5. Sprejel je celotni plan investicij za leto 1975 v višini 16.430.000 din in sicer pregledno po posameznih obratih in napravah.

6. Odobril je nabavo:
— univerzalnega orodja (04 za proge Ø 550 mm) tip P 564 tvrdke Morgardshammar iz Švedske v skupni vrednosti 18.125.608,00 din,
— hidravličnega zasuna — v vrednosti 800.000,00 din.

— aparatov za vezanje valjanih profilov v vrednosti 142.450,80 din,

— elektrohidravlično opremo »Rewnoth« za rekonstrukcijo koračne peči 2, mehanski del DM 112.930 in elektro del DM 25.731,

— napravo za odpraševanje elektro obločne peči v približni vrednosti 3.365.900 din, s tem, da se plača 30 % ob podpisu pogodbe, 70 % t. j. 2.356.130 — ob dobavih plačljivo po situacijah.

7. Odobril je najetje garancije pri LB podružnici Celje v tekoči preliv amortizacije v letu 1975 v znesku 2.356.130 v zvezi z nabavo naprave za odpraševanje elektro obločne peči.

8. Sklenil je, da se čimprej realizira sklep, ki je bil sprejet na

10. seji dne 2. julija 1974 v zvezi s pralnico valjarskega orodja.

9. Potrdil je sprejem v medsebojno razmerje naslednjih delavcev, ki bodo razporejeni na delovna mesta »delovodje« v TOZD:

Mlakar Anton, Fir Alojz, Strašek Franc, Golež Andrej in Kučič Tomislav.

10. Potrdil je premestitev tovariša Korošec Ignaca na delovno mesto »delovodja« v jeklarni, ing. Manojlovič Gojka na delovno mesto »obratovodja« jeklarne II in ing. Ploštajner Henrika na delovno mesto vodja priprave dela 114. panoge.

11. Potrdil je predlog komisije za sestavo samoupravnih aktov in sicer:

Štipendistu, ki diplomira, oziroma uspešno zaključi šolanje pred rokom določenim s pogodbo, delovna organizacija izplača znesek štipendije do pogodbenega roka, če se takoj po končanem šolanju vključi v delo v delovno organizacijo Železarne Štore in pridobi lastnost delavca v tej DO.

12. Potrdil je rezervacijo predlaganih 5 stanovanj za potrebe TOZD proizvodnja 114. panoge.

O razdelitvi stanovanj bo na predlog kadrovske komisije in vodje TOZD odločil DS TOZD proizvodnja 114. panoge. Kriteriji pri odločanju glede na velikost stanovanj morajo biti v skladu z obstoječim pravilnikom v DO.

13. Odobril je 350 din za zaključek seje DS v letu 1974.

KOMISIJA SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE TOZD PROIZVODNJE 117. PANOGA

2. seja, 17. decembra 1974.

1. Komisija SDK ugotavlja, da MS slabo vzdržuje obdelovalne stroje v obratu MO, posebej kopirne stružnice. Ker komisiji niso znani vsi razlogi za tako stanje zahteva, da MS do 27. decembra 1974 pripravi izčrpano poročilo o problematiki vzdrževanja omenjenih strojev in naprav.

2. Komisija predlaga vodstvu TOZD proizvodnja 117. panoge, da o tej problematiki seznanijo vodstvo delovne organizacije.

3. O konkretnih predlogih za izboljšanje stanja bo komisija razpravljala, ko bo seznanjena s poročilom MS, vendar že sedaj priporoča nekatere ukrepe:

— V MS naj bi se formiral poseben tim, ki bi se specializiral za celotno vzdrževanje reguliranih pogonov in kopirnih naprav v MO.

Pospeši naj se oskrba z rezervnimi deli.

— Točno naj se razmeji vzdrževanje jako- in šibkotočnih naprav.

— Že sedaj je potrebno usposabljanje vzdrževalcev za brezhibno vzdrževanje strojev in naprav, ki bodo na novo nameščeni v MO.

— Tudi na napravah v MO naj se popravila nadaljujejo po 14. uri, kot je to pravilo npr. v valjarni II.

4. Komisija je ugotovila, da iz različnih, predvsem objektivnih razlogov kasnijo dobave odlitkov MO in da je izboljšanje pričakovati v začetku leta 1975.

5. Komisija daje polno podporo vodstvu TOZD in sanacijski komisiji, ki si prizadevata izboljšati stanje.

6. Komisija priporoča DS TOZD proizvodnja 117. panoge, da ob sprejemanju gospodarskega načrta za leto 1975 upošteva problem pomanjkanja naročil za vaje.

7. TOZD Energetika naj poroča o problematiki ogrevanja obrata MO (delavnic in garderob s sanitarijami) in naj takoj ustrezno ukrepa za izboljšanje stanja, ločeno za garderobe in za delavnice. Poročilo je posredovati komisiji SDK in DS TOZD proizvodnja 117. panoge.

8. Umivalnico v MO je potrebno urediti tako, da bo dovolj umivalnikov in da bo zagotovljena zadostna količina tople vode za umivanje.

9. DS TOZD proizvodnja 117. panoge komisija priporoča, da razpravlja o možnosti namestitve avtomatov za pijače in sendviče. Komisija meni, da naj bi TOZD Družbena prehrana in gostinstvo pričela z iskanjem ustreznih ponudb.

10. Komisija priporoča vsem sodelavcem TOZD, da čuvajo skupni inventar ter da pazijo na red in čistočo na delovnih mestih in drugod.

Komisija je ob zaključku sklenila, da se vsi sklepi posredujejo v nadaljnjo obravnavo DS TOZD proizvodnja 117. panoge pa tudi posameznim službam in TOZD, ki so omenjene v sklepih.

DELAVSKI SVET DELOVNE ORGANIZACIJE

5. seja, 23. decembra 1974

1. DS je potrdil sklepe 4. redne in 1. izredne seje.

2. Sprejel je na znanje informacijo o rezultatih poslovanja za 11 mesecev letošnjega leta in in ugotovil, da smo poslovali dokaj ugodno, sedanji pokazatelji pa kažejo, da se rezultati celega poslovnega leta bistveno ne bodo spremenili.

3. Seznanil se je z delom samoupravnih organov v letu 1974, še posebej DS DO in odborov na nivoju DO.

4. Sprejel je naslednje ugotovitvene sklepe:

a) Sprejel pravilnik o izobraževanju z vsemi pripombami.

b) Potrdil aneks k pogodbi o ustanovitvi poslovne industrijske skupnosti ter za podpis aneksa pooblastil direktorja, tovariša Tugomerja Vogo.

c) Odobril nabavo plinohramov za TOZD Energetika, naprave za

odpraševanje elektro obločne peči za TOZD proizvodnja 114. panoge in najetje garancij pri LB.

d) Strinjal se je s formiranjem teamov:

— za raziskovalno delo na področju črne metalurgije in imenoval dr. Marina Gabrovška za delegata v svet področnega združenja;

— za raziskovalno delo na področju ferozlitin, nekovin in pomožnega materiala za metalurgijo in imenoval dr. Petra Glaviča za delegata v svet področnega združenja za metalurgijo;

— za raziskovalno delo na področju livarstva in imenoval dr. Milana Trbižana v svet področnega združenja za livarstvo.

e) Kot začasnega delegata za skupščino poslovnega združenja energetike SRS pooblastil tovariša ing. Nika Zakonjška, za njegovega namestnika pa tovariša Srečka Krajnc.

DELAVSKI SVET OSS

9. seja, 20. decembra 1974

1. DS je potrdil sklepe prejšnje seje.

2. Delovne skupine si morajo takoj izvoliti tudi namestnike vodij. Zadolženi: vodje delovnih skupin.

3. Ob vsaki razpravi po delovnih skupinah morajo ustrezne službe pripraviti ustrezno tolmačenje, ki mora vsebovati tudi strokovno mnenje za ali proti sprejemu obravnavanega gradiva.

4. Za predstojate obravnavo po delovnih skupinah (gospodarski načrt in drugo) je potrebno organizirati uvodno tolmačenje vodjem delovnih skupin takoj, ko bodo le-ti prejeli celotno gradivo.

5. TOZD DPG naj realizira sklep št. 2 s 6. redne seje delavskega sveta OSS (drugi odstavek).

6. Delavski svet se v celoti strinja s predlogom za uskladitev odnosov v kategorizaciji delovnih mest.

7. Delavski svet je v celoti sprejel predlog za rangiranje vodilnih delovnih mest.

8. DS OSS v celoti sprejema predlog dopolnitev kriterijev za zmanjšanje ali črtanje odbitkov zaradi prenizke izobrazbe za vodstvena delovna mesta v TOZD in sektorjih.

9. Delavski svet je sprejel naslednje dopolnilo predloga pravilnika o izobraževanju v Železarni Štore:

»Štipendistu, ki diplomira, oziroma uspešno zaključi šolanje

pred rokom določenim s pogodbo, delovna organizacija izplača znesek štipendije do pogodbenega roka, če se takoj po končanem šolanju vključi v delo v delovno organizacijo Železarne Štore in pridobi lastnost delavca v tej DO«.

10. DS potrjuje predlagano rezervacijo stanovanj tako, da se strinja s številom rezerviranih stanovanj, da pa si pridruže pravico, da bo o dodelitvi teh stanovanj odločil DS OSS. Delavski svet meni, da se je tudi pri teh stanovanjih posluževati v pravilniku določenih meril glede velikosti stanovanja.

11. DS predlaga delovnim skupinam v OSS, da temeljito preučijo predlog gospodarskega načrta za 1975 in izhodišča srednjeročnega razvojnega programa. O zbranih pripombah bo DS razpravljala na svoji prihodnji seji.

12. Sklenil je, da se tovariš Subotič Vjekoslav s 1. 12. 1974 premesti na delovno mesto »samostojni raziskovalec« v razvojni oddelek.

13. DS OSS podpira predlagano uskladitev dodatkov za »minulo delo« s sindikalno listo in stališči političnega aktiva Železarne Štore z naslednjimi pripombami:

— obdrži se naj določilo o vsakoletni revalorizaciji fiksnega dodatka. Po možnosti naj se revalorizacija upošteva že za leto 1975.

— TOU naj v smislu razprave in teh sklepov prenese stališča DS OSS delavskim svetom TOZD.

DELAVSKI SVET TOZD GRADBENO, KOMUNALNO, STANOVANJSKO GOSPODARSTVO

7. seja, 26. decembra 1974.

1. DS je sprejel predlagane dopolnitve osnov za delitev OD (uskaditev odnosov med rangi, ocenitev vodilnih delovnih mest in črtanje odbitkov zaradi prenizke izobrazbe) s pripombo, da naj se delovno mesto vodje TOZD GKSG postavi v XXIV. rang.

2. Sprejel je predlagane spremembe pri dodatkih za minulo delo.

3. V zvezi z rezervacijo stanovanj za strokovnjake DS meni,

da je predlog preobsežen, saj bi tako razdelili veliko število stanovanj, predvsem večjih.

4. Potrdil je nabavo vrtnega stroja za tesarsko delavnico.

5. Sklenil je, da se naš stanovanjski fond prenese na samoupravne stanovanjske skupnosti.

6. DS je nadalje sklenil, da se tov. Soltarju odpove honorarno delovno razmerje v TOZD, ker mu je pogodbeni rok potekel in ker se je s prenosom stanovanjskega fonda zmanjšal obseg dela.

ODBOR ZA DOHODEK IN DELITEV OD

12. seja, 24. decembra 1974
1. Odbor je potrdil sklepe 11. seje.

2. Potrdil je predlog, da se za december izplača enoten odstotek variabilnega dela OD in sicer 27%.

Z upoštevanjem 27 odstotnega variabilnega dela bo znašal povprečni OD za december:

— OD po obračunskih postavkah z dodatki in akordi 2.670 din;
— skupni variabilni del OD 530 din, skupaj 3.200 din.

3. Sprejel je predlog strokovnega teama, da se za oktober izplača 13,5% stimulatívne dodatka, pri čemer se upošteva naslednje:

a) Za jeklaro I se operativni plan poveča za 180 ton, ker so delali dva dni več, kot je predvideno po operativnem planu.

b) Pri komercialni se za izračun stimulatívne dodatka za ta mesec upošteva samo doseženi indeks 25. v mesecu. Doseženi indeks 15. v mesecu ni realen, ker sta bila žerjav in avtodvigalo v prvi polovici meseca večkrat v popravilu in tako ni bilo mogoče slediti predvideni dinamiki odpreme.

c) Team soglašá, da se od dosežene bruto akumulacije za razdobje I—IX odšteje akumulacija v višini 9.523.000 din, ki je rezultat višjih prodajnih cen.

d) Priprava proizvodnje 114. panoge se od 1. 10. dalje enako kot priprava MO in priprava livarn vključuje v kriterij »dinamika proizvodnje«.

e) Pri obdelovalnici valjev se za eksterne usluge, ki niso predvidene z operativnim planom, sorazmerno znižajo količine po operativnem planu.

f) Pri vzdrževanju, energetiki in pripravi vzdrževanja se od 1. 10. dalje upoštevajo naslednji popravki:

— asistenti za vzdrževanje participirajo na doseženi stimulaciji svojega obrata po istih kriterijih kot obratovodje;

— pri ostalih vzdrževalcih, energetiki in pripravi vzdrževanja se črta dopolnilni kriterij »količina proizvodnje«. Vezani so samo na akumulacijo podjetja. Dopolnilni kriterij količina proizvodnje se črta, ker ni direktnega vpliva;

— vodstvo vzdrževanja in energetike naj pripravi merila (osnove), po katerih bo lahko stimulatívni dodatek direktno odvisen od obratovne usposobljenosti strojev in naprav. Dokler ne bo

teh dopolnilnih osnov bodo vzdrževalci in energetiki vezani samo na akumulacijo.

Obenem je predlagal, da se v ta strokovni team vključita še vodja TOZD energetika in TOZD vzdrževanje in transport.

4. Sklenil je, da se na podlagi doseženih rezultatov dela in po dovoljenih osebnih dohodkih po samoupravnem sporazumu, ob koncu leta izplača razlika OD kot nagrada za dosežene uspehe dela v letošnjem letu, in sicer v višini 40 din za vsak posamezni mesec zaposlitve v letu 1974, za celo leto torej 480 din (v mesecu decembru se za polni mesec zaposlitve šteje zaposlitev do dneva izplačila razlike).

To izplačilo je za vse člane kolektiva enako.

Ob tem je odbor priporočil pristojnim službam, da se čimprej preide na prikaz bruto osebnih dohodkov.

5. Odobril je povečanje vrednosti točke za izračun obračunskih postavk v letu 1975 za 17,4%, kar znaša 7,75 din neto.

Zaradi izenačevanja izplačil med meseci, se v mesecih, ko je 184 ur (8 mesecev) osebni dohodek po obračunskih postavkah povečajo za 4%. To povečanje je sestavni del osnovnega dela OD. Z omenjenim sklepom odbora je treba seznaniti vse DS TOZD in OSS.

6. Odobril je prerangiranje skupinovodij in delovodij kot sledi:

1. Skupinovodje:
a) Livarna I — 3 skupinovodje se naj prestavijo iz XIII. v XIV. rang (2 skupinovodja pri čistilnici in 1 skupinovodja ključavničarjev);

b) Obdelovalnica valjev — od 6 skupinovodij se jih 5 prestavi iz XIII. v XIV. rang (3 v obdeloval. Store I, 1 pri ročni obdelavi Store II, 1 pri strojni obdelavi Store II);
c) Jeklaro I — 3 skupinovodje čistilnice se naj prestavijo iz X. v XI. rang;

d) Priprava vložka — 5 skupinovodij priprave vložka se naj prestavi iz XI. v XII. rang;

e) Jeklovlek — 4 skupinovodje se naj prestavijo iz XIII. v XIV.

2. Delovodje:

a) Aglomeracija — 5 delovodij na aglomeraciji se naj prestavi iz XV. v XVI. rang.

Zahtevana izobrazba se na nobenem delovnem mestu ne spremeni, zahtevana praksa pa se poveča v skladu z uveljavljeno tabelo.

DELA VSKI SVET TOZD ENERGETIKA

10. seja, 26. decembra 1974.

1. Delavski svet je potrdil sklepe zadnje seje.

2. Potrdil je predlog za prerangiranje vodilnih delovnih mest z naslednjo pripombo:

Delavski svet meni, da ni utemeljena različna ocena delovnih mest vodij proizvodnih TOZD in vodij TOZD energetika in ViT. Zato DS predlaga, da se ocena teh delovnih mest izenači.

3. DS je sprejel predlagane dopolnitve kriterijev za črtanje odbitkov zaradi prenizke izobrazbe.

4. Obravnaval in sprejel je predlog uskladitve dodatkov za »minulo delo« s sindikalno listo in stališči političnega aktiva ZS s pripombo, da je potrebno vnesti določilo o vsakoletni revalorizaciji fiksnega dodatka. Novi dodatek naj se izplačujejo od 1. 1. 1975, revalorizacija fiksnega dodatka pa naj se uporablja s 1. 1. 1976.

5. Delavski svet je obravnaval predlog rezervacije stanovanj za strokovnjake, ki ga je na osnovi predlogov vodstev TOZD posredoval kadrovsko-splošni sektor in sklenil:

— rezervacija stanovanj za strokovnjake iz TOZD energetike naj se poveča za dvoje stanovanj (eno tov. Potočnika in eno za potrebe EA oddelka v MS);

— pri delitvi stanovanj naj se glede velikosti upoštevajo kriteriji iz veljavnega pravilnika;

— DS predlaga, da se celoten predlog vseh rezervacij stanovanj ponovno preuči.

6. Seznanil se je s srednjeročnim razvojnim programom Železarne Store za obdobje 1975 do 1980.

7. Odobril je 41 nadur tov. Mileni Kosmačin za delo v popoldanskem času.

8. Na temelju zakona Ur. list

SRS, št. 8, 24. člen in v skladu s 5. in 36. členom Samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo Železarno Store TOZD energetika soglašá, da se izločijo osnovna sredstva sklada stanovanjskih hiš, vodena v TOZD GKSG v višini 26.981.728 din oz. po ugotovljenem bilančnem stanju na dan prenosa ter prenesejo

na Samoupravne stanovanjske skupnosti.

9. DS je sklenil, da se naj poživijo delo komisije za gospodarjenje v TOZD Energetika.

10. DS se je seznanil s sklepom odbora za delitev dohodka in OD v zvezi z vrednostjo točke za izračun obračunskih postavk v letu 1975, ki bo znašala 7,75 din neto.

ODBOR ZA KADROVSKO-SOCIALNE ZADEVE IN DRUŽBENI STANDARD

11. seja, 30. decembra 1974.

1. Odbor je potrdil sklepe 10. seje.

2. V zvezi z regresiranjem prehrane in bivanja v samskih domovih je odbor sklenil, da TOZD GKSG do prihodnje seje izdela izračun stanarine in predlog o višini stanarin posebej za ležišča v domu SKIMC ter samskih domovih v Štorah in na Teharjih. TOZD DPG naj izdela izračun stroškov prehrane, nato pa se skupno s kadrovskim sektorjem pripravi konkreten predlog regresiranja prehrane in bivanja z upoštevanjem mesečnih OD posameznikov.

3. Odobril je uvedbo novega delovnega mesta v TOZD proizvodnja 114. in 117. panoge, in sicer:

V TOZD proizvodnja 114. panoge:

Tajnica TOZD, izobrazba G — administrativni tehnik, praksa 3 leta, zasedba 1.

V TOZD proizvodnja 117. panoge:

Tajnica TOZD, izobrazba G — administrativni tehnik, praksa 3 leta, zasedba 1.

Pri opisu tega delovnega mesta pa se pod točko 6. a) doda, da vodi samoupravno administracijo, pod točko 12. b) pa se zahteva aktivno znanje strojepisja.

4. Strinjal se je z organizacijskim predpisom o tehničnem dežurstvu s pripombo na poglavje II., točka 5, kjer naj se črta: razen in izjemoma se dovoljuje prenočevanje na domu tistim tehničnim organom, ki stanujejo v Štorah na Lipi in posedujejo telefon.

Poglavje III., točka 2: tehnični dežurni naj upošteva listo dežurnih na domu po TOZD.

Po dogovoru s tov. Suharjem (za kar sta zadolžena tovariš ing. Starc in tov. Umnik) se v poglavju II., če je to potrebno, doda še 12. točka, kjer naj bo naveden postopek dežurnega v primeru splošne mobilizacije.

5. Odobril je razširitev skupinovodij v obdelovalnici litine od 4 na 6.

6. Priznal je neprekinjeno delovno dobo v Železarni Store tov. Stanetu Ovirku, varn. ing. od 1. 8. 1951 dalje.

7. a) Zavrnil je prošnjo za oprostitev vračila štipendije oz. stroškov šolanja na poklicni gradbeni šoli tov. Klajnshek Branku in Flis

Zlatku, zaposlenima v mehanični delavnici.

b) Odobril je podaljšanje štípendije na Visoki ekonomsko-komercialni šoli tov. Zolnir Ivanu in to za 2 meseca. V tem času naj bi imenovani opravil še manjkajoča 2 izpita. V kolikor teh izpitov v tem roku ne bo opravil, se mora zaposliti.

c) Odobril je povračilo stroškov šolanja tov. Kanjir Martinu, zidarju v TOZD GKSG, ki jih dolguje GiP Obnova v Ljubljani za šolanje na poklicni šoli v Ljubljani. Stroški šolanja znašajo 7.775,50 din (mesečni obrok 350,00 din).

d) Odobril je plačilo šolnine tovarišu Jančič Bogdanu, zaposlenemu v avtoodelku, za šolanje na šoli za poklicne voznike. Stroški bodo znašali približno 2.400,00 din.

e) Tov. Sevšek Ruži iz sektorja za novogradnje — konstrukcijskega biroja je odobril kritje tečajnine za tečaj strojepisja — začetni. V kolikor bi se tov. Sevškova odločila za nadaljevalni tečaj, se ji odobri povračilo tečajnine tudi za ta tečaj.

f) Odbor ni odobril črtanja odbitka na prakso tov. Potočnik Dragu, asistenta za vzdrževanje v TOZD Energetika.

Nadalje je odbor sklenil, da se mora po sklepu 38. seje KSO z dne 2. 11. 1973 v celoti urediti organizacijska oblika za asistente vzdrževanja.

g) Prav tako ni odobril črtanja odbitka na izobrazbo Mlakar Martinu in Stante Rudiju, na delovnem mestu delovodja v EO. Ko pa si bosta pridobila potrebno strokovno izobrazbo, se jima bo črtal odbitek po pravilniku.

8. Odobril je dežurstvo na domu za TTMR oddelek v TOZD Energetika s tem, da se pri izboru kadra za dežurstvo določijo ljudje, ki bodo lahko v celoti pokrivali zahtevo obratov po vprašanju regulacije, avtomatike in elektronike.

V zvezi s tem naj se izdela tudi organizacijski predpis dežurstva.

9. Odbor je sklenil, da je vabilo za sejo odbora potrebno poslati tudi vodstvu TOZD DPG, ki naj organizira, da se bo seje udeležil vsaj eden delegat iz TOZD DPG.

Se posnetek z obiska tovariša Popita, Sekretar medobčinskega komiteja ZK tovariš Zakrajšek, direktor tovariš Voga in predsednik CK ZK tovariš Popit

DELAVSKI SVET TOZD VZDRŽEVANJE IN TRANSPORT

7. seja, 6. januarja 1975.

1. DS je potrdil sklepe zadnje seje in se seznanil z njihovo realizacijo. Ob tem je sklenil:

DS preklicuje svoj sklep št. 3, točka b) s 6. seje, ker se vsebina nanaša na dolžnosti obratovodstva-prometa, ne pa na HTV službo.

2. Sprejel je predlagano uskladitev odnosov v kategorizaciji delovnih mest.

3. Sprejel je predlog za rangiranje vodilnih delovnih mest s pripombo, da naj se izenači ocenitev delovnih mest vodij TOZD ViT in TOZD Energetika z ocenitvami delovnih mest vodij TOZD p. 114. panoge in TOZD p. 117. panoge.

4. Nadalje je DS sprejel predlagano dopolnitev kriterijev za zmanjšanje ali črtanje odbitka zaradi prenizke izobrazbe za vodstvena delovna mesta.

5. Seznanil se je s poročilom o uskladitvi pripomb na pravilnik o izobraževanju in sprejel naslednjo predlagano dopolnitev pravilnika: Med členoma 38 in 39 se vnese nov člen, in sicer kot sledi:

»Študentu, ki diplomira oziroma uspešno zaključi šolanje pred rokom določenim s pogodbo, delovna organizacija izplača znesek štipendije do pogodbenega roka, če se takoj po končanem šolanju vključi v delo delovne organizacije Železarne Štore in pridobi lastnost delavca v tej DO«.

6. DS je sprejel predlagano uskladitev dodatkov za minulo delo s sindikalno listo in stališči družbenopolitičnih organizacij Železarne Štore s pripombo, da je potrebno vnesti določilo o vsakoletni revalorizaciji fiksnega dela dodatka. Revalorizacija naj se prvič izvrši v letu 1976.

7. V zvezi s predlagano rezervacijo stanovanj za strokovnjake je DS sprejel naslednje ugotovitve in sklepe:

— DS nasprotuje takemu načinu razdeljevanja stanovanj, tako glede načina zbiranja in potrjevanja rezervacij kot tudi glede velikega števila rezervacij v primerjavi z vsemi razpoložljivimi stanovanji;

— vodstvo TOZD ViT ni sodelovalo pri pripravi liste rezervacij stanovanj, zato ta lista ne predstavlja dejanskih potreb TOZD;

DELAVSKI SVET TOZD PROIZVODNJA 117. PANOGA

16. seja, 8. januarja 1975.

1. DS je potrdil sklepe prejšnje seje.

2. Potrdil je pravilnik za dodatno stimuliranje delavcev pri odbijanju vlivkov in napajalnikov v čistilnici livarne II.

3. Seznanil se je z operativnim planom za januar 1975 in na predlog komisije za gospodarjenje in varstvo pri delu sklenil:

Meni se, da se problem delovne počasi rešuje. Do naslednjega zasedanja DS naj bi ustrezne službe sile za livarno I in livarno II predpodele poročilo o ukrepih in uspehih pri povečanju zaposlenih v livarnah, posebej pa še o reševanju stanovanjskega problema za nove delavce.

Zadolženi: TOZD GKSG, sektor za novogradnje, kadrovsko-spološni sektor.

4. Sklenil je, da se sanacijska komisija za valje ukine: nedovršene naloge, predvidene po sana-

— DS zahteva, da se takoj objavi celotna lista prosilcev za stanovanja ter da se takoj pristopi k izdelavi predloga novega pravilnika, ki bo urejeval stanovanjsko področje;

— DS nadalje meni, da bi lahko o eventualnih rezervacijah stanovanj odločali šele po sprejetju novega pravilnika.

DS ViT se zaveda, da smo se v naši DO dogovorili, da bomo stanovanjska vprašanja reševali solidarnostno na nivoju DO, če pa bo sprejeta ta lista rezervacij, zahteva DS, da se rezervacija stanovanj za TOZD ViT poveča za 3 stanovanja. V tem primeru si seveda tudi DS ViT, enako kot ostali DS, pridržuje pravico, da bo o dodelitvi teh stanovanj odločal sam, čeprav to ni v pristojnosti delavskih svetov TOZD.

8. DS se je seznanil z izhodišči razvojnega programa 1976—1980 in izhodišči gospodarskega načrta za leto 1975.

9. DS je sklenil, da na temelju zakona Ur. list SRS, št. 8, člen 24 in v skladu s 5. in 36. členom Samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo Železarne Štore TOZD ViT soglašajo, da se izločijo osnovna sredstva sklada stanovanjskih hiš, vodena v TOZD GKSG v višini 26.981.728 din oziroma po ugotovljenem bilančnem stanju na dan prenosa ter prenesejo na Samoupravne stanovanjske skupnosti.

10. V zvezi s predlogom obratovodstva mehanične delavnice za razširitev nekaterih delovnih mest je DS sklenil:

— ustrezna služba v kadrovsko-spološnem sektorju naj izdela predlog za spremembo določil v zvezi z delovnimi mesti »starejši specialist« (XV rang) in sicer tako, da bi lahko bilo takih delovnih mest 6% (do sedaj 3%);

— DS se s predlaganimi razširitvami strinja in zadaljuje vodstvo TOZD ViT, da posreduje ustreznim službam v nadaljnji postopek podrobneje izdelan predlog po posameznih delovnih mestih, vendar ne le za mehanično delavnico, temveč tudi za druge obrate.

11. DS se je seznanil s sklepom odbora za dohodke in delitve OD v zvezi z vrednostjo točke za izplačilo osnovnega dela OD, ki bo letos 7,75 din.

cijskem načrtu, prevzame biro za valje.

Komercialni sektor naj poveča aktivnost v smislu dosežka naročil za letni plan 2.500 ton, ker je dosežena kvaliteta valjev takšna, da lahko z njo uspešno konkuriramo drugim proizvajalcem valjev.

5. V zvezi z rezultati poslovanja za november je sprejel sklep komisije za gospodarjenje in varstvo pri delu kot sledi:

— vodstvo TOZD in obratovodstvo naj predloži DS analizo stroškov proizvodnje v livarni II do konca januarja. Analiza naj zajema II. polletje 1974;

— pridobiti je potrebno naročila do letnega plana v MO. V obdelovalnici litine ta naročila lahko dosežejo 1.000 ton;

— asortiman, ki ustreza novim strojem in ki se odliva pri nas (npr. križi, peste ...) naj bi kupcem prodajali v obdelanem sta-

nju. To naj bi bila osnovna tržna usmerjenost za proizvodnjo livarne II in obdelovalnice litine;

— pristopi se naj k dolgoročni povezavi s kupci za plasman obdelane litine.

6. a) Sprejel je predlagano uskladitev odnosov v kategorizaciji delovnih mest.

b) Sprejel je predlog za rangiranje vodilnih delovnih mest.

c) Sprejel je predlagano dopolnitev kriterijev za zmanjšanje ali črtanje odbitka zaradi prenizke izobrazbe za vodstvena delovna mesta.

7. Seznanil se je s poročilom o uskladitvi pripomb na pravilnik o izobraževanju in sprejel naslednjo predlagano dopolnitev pravilnika:

Med členoma 38 in 39 se vnese nov člen, in sicer:

»Študentu, ki diplomira, oziroma uspešno zaključi šolanje pred rokom določenim s pogodbo, delovna organizacija izplača znesek štipendije do pogodbenega roka, če se takoj po končanem šolanju vključi v delo v delovno organizacijo Železarne Štore in pridobi lastnost delavca v tej DO«.

8. V zvezi s predlagano listo rezervacije stanovanj je DS sklenil, da se v celoti pridružuje naslednjim sklepom DS TOZD ViT:

— DS nasprotuje takemu načinu razdeljevanja stanovanj, tako glede načina zbiranja in potrjevanja rezervacij kot tudi glede velikega števila rezervacij v primerjavi z vsemi razpoložljivimi stanovanji;

— vodstvo TOZD proizvodnja 117. panoge ni sodelovalo pri pri-

pravi liste rezervacij stanovanj, zato ta lista ne predstavlja dejanskih potreb TOZD;

— DS zahteva, da se takoj objavi celotna lista prosilcev za stanovanja ter da se takoj pristopi k izdelavi predloga novega pravilnika, ki bo urejeval stanovanjsko področje;

— DS nadalje meni, da bi lahko o eventualnih rezervacijah stanovanj odločali šele po sprejetju novega pravilnika;

— če pa bo predložena lista kljub temu sprejeta, zahteva DS TOZD proizvodnja 117. panoge, da se tudi število rezerviranih stanovanj za strokovnjake te TOZD poveča.

9. Sprejel je predlagano uskladitev dodatkov za minulo delo s sindikalno listo in stališči družbenopolitičnih organizacij Železarne Štore s pripombo, da je potrebno vnesti določilo o vsakoletni revalorizaciji fiksnega dela dodatka.

10. Na temelju zakona Ur. list SRS, št. 8, člen 24 in v skladu s 5. in 36. členom Samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo Železarno Štore TOZD proizvodnja 117. panoge soglašajo, da se izločijo osnovna sredstva sklada stanovanjskih hiš, vodena v TOZD GKSG v višini 26.981.728 din oziroma po ugotovljenem bilančnem stanju na dan prenosa ter prenesejo na Samoupravne stanovanjske skupnosti.

11. Seznanil se je s sklepom odbora za dohodek in delitve OD v zvezi z vrednostjo točke za izplačilo osnovnega dela OD v letu 1975, ki bo znašala 7,75 din.

EKONOMSKO-GOSPODARSKI ODBOR

15. seja, 10. januarja 1975.

1. Odbor je potrdil sklepe prejšnje seje, prav tako so bili člani odbora seznanjeni s pojasnilom kadrovsko-spološnega sektorja o politiki štipendiranja v zvezi s samoupravnim sporazumom.

2. Seznanil se je s sklepi odbora samoupravne delavske kontrole, še posebno v zvezi z odpisi negativnih razlik pri izvoznih poslih. Ugodno je ocenil vse sklepe SDK in še posebej priporočil čimprejšnjo izdelavo novega pravilnika o kreditiranju stanovanjske izgradnje in dodeljevanju stanovanj.

3. Seznanil se je z rezultati poslovanja za november 1974.

4. Seznanil se je s poročilom komercialnega sektorja za november 1974 in sprejel operativni plan za januar 1975.

Razpravljal je o obrambnih ukrepih za ublažitev vplivov nestabilnih gospodarskih gibanj, ugotovil je določeno tendenco upadanja planiranih nadur ter pri obravnavi razvojne dejavnosti opozoril na nezadostno publiciranje naših dosežkov takš znotraj kot zunaj delovne skupnosti. Zadalžil je dipl. ing. Dušana Burni-

ka, da se v zvezi s tem pogovori z vodji TOZD in sektorjev.

5. Sprejel je tri predloge komisije za racionalizacijo (predlogi so objavljeni pri sklepnih komisije).

— Ponovno je razpravljalo o predlogu komisije za racionalizacijo o racionalizaciji skladiščenja gradnja, ki jo je predlagal tovarniš Ignac Korošec in sklenil, da komercialni sektor prevzame pobudo za odgovor med obrati livarne I, livarne II, elektroplavž in ekspedit, ker je takšen dogovor za realizacijo racionalizatorskega predloga o skladiščenju gradnja tov. Korošec Ignaca nujno potreben.

— Priporočil je komisiji za racionalizacijo, da do prihodnje seje pripravi konkreten predlog o pooblastilu za odobravanje nagrad, še zlasti pri idejnih racionalizatorskih predlogih.

6. Seznanil se je s potnimi poročili službenih potovanj ing. Senčiča v Železarni Hogondange v Franciji, oec. Belega in ing. Goriška v ZRN, tov. Gerkeša pri firmi Metalimpex na Madžarskem ter ing. Senčiča in ing. Manojloviča pri firmi Concast in Creusot Loire.

KOMISIJA ZA RACIONALIZACIJE

7. seja, 8. januarja 1975.

1. Komisija je sklenila, da se tov. Seliga Vinku za racionalizatorski predlog »prevaljanje kvadrata Ø 45 v valjarni I« na osnovi prihranka, ki znaša 38.727,95 din, izplača odškodnina za prvo leto 910,91 din.

2. Tov. Salezina Francu in Selič Francu se za predlog tehnične izboljšave »postopek sintranja elektro indukcijske peči v livarni II« na osnovi prihranka, ki znaša

17.616,00 din, izplača odškodnina 594,24 din, ki si jo delita 50:50.

3. Na osnovi zahtevka EGO (13. seja z dne 9. novembra 1974), da mora komisija poročati o višini nagrade za tov. Haler Ferda, komisija posreduje naslednji sklep:

Tov. Haler Ferdu se za predlog »valjanje raznih profilov na progi Ø 250 mm, na osnovi prihranka 152.853,88 din, izplača odškodnina za prvo leto 1.976,40 din.

Tajništvo organov upravljanja

NOVA ORGANIZACIJA

V naši delovni organizaciji že več mesecev tečejo intenzivna dela na izdelavi makro in mikro organizacijske strukture. Osnova za organizacijsko strukturo podjetja je sklep o formiranju temeljnih organizacij združenega dela; končni cilj pa je točna opredelitev nosilcev posameznih poslovnih funkcij, njihova čimboljša notranja organiziranost ter medsebojna skladna povezanost vseh nosilcev poslovnih funkcij, kar je nujno za doseganje optimalnih rezultatov dela.

Pristop k izdelavi nove organizacijske strukture delovne organizacije

Ker je organiziranost vsake de-

lovne organizacije kompleksno področje, je bil osvojen naslednji program dela:

1. posnetek obstoječe organiziranosti delovne organizacije,
2. posnetek obstoječega sistema informacij in komunikacij,
3. analiza posnetkov organiziranosti in sistema informacij,
4. izdelava temeljnih izhodišč za oblikovanje informacijskega sistema,
5. izdelava makro in mikro organizacijske strukture delovne organizacije,
6. potrditev nove organizacijske strukture s strani organov upravljanja na nivoju TOZD in delovne organizacije,

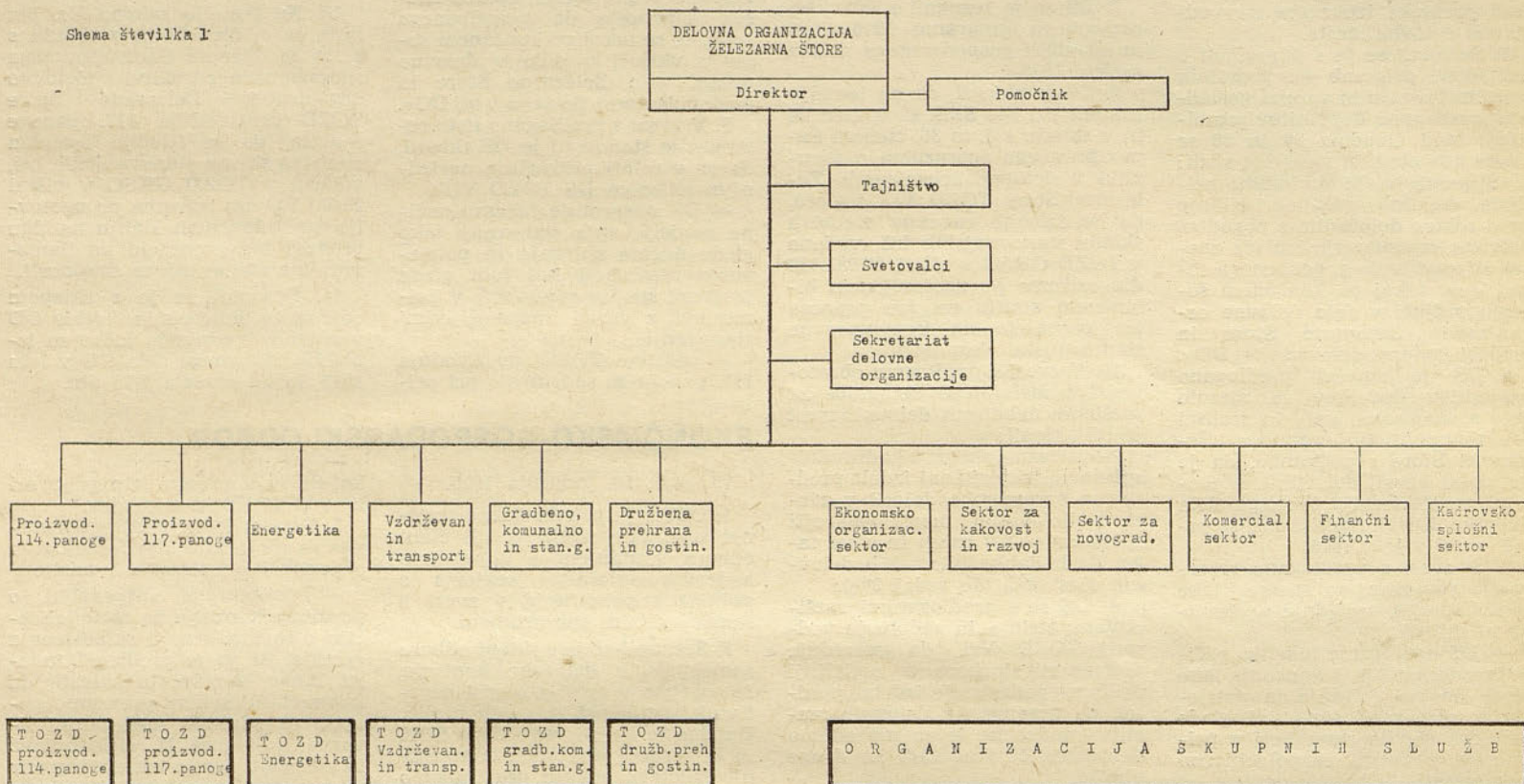
7. izdelava opisov delovnih mest za nova delovna mesta in obnovevitev opisov za obstoječa delovna mesta,

8. ocenitev novih delovnih mest,
9. potrditev in ocenitev novih delovnih mest na ustreznih organih upravljanja,
10. oblikovanje novega organizacijskega sistema za poslovodne in samoupravne odločitve,
11. izdelava poslovnikov za vsako organizacijsko enoto v delovni organizaciji,
12. izdelava organizacijskih predpisov v okviru poslovnikov organizacijskih enot za področja, kjer je to potrebno glede na zakonska določila poslovanja in dela.

Od tega, sorazmerno obsežnega programa, je bilo do sedaj realizirano naslednje:

- posnetek in analiza ter izdelava temeljnih izhodišč za oblikovanje informacijskega sistema,
- posnetek, analiza in izdelava nove organizacijske strukture delovne organizacije,
- kar predstavlja naloge pod točko 1, 2, 3, 4 in 5 predvidenega programa. Pri prvi nalogi so sodelovali strokovnjaki iz Ekonomskega centra Maribor, ki so v »Temeljnih izhodiščih za oblikovanje informacijskega sistema v Železarni Store« podali osnove in napotke za izdelavo novega informacijskega sistema.

Shema številka 1

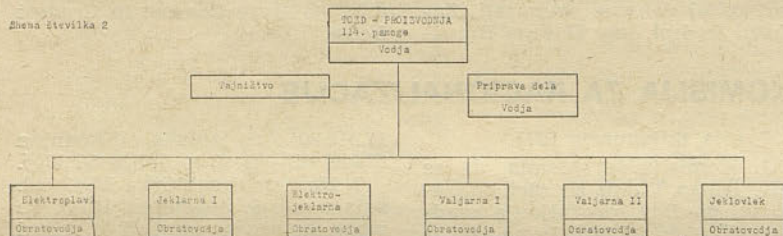
Organizacijska struktura železarne

Kakšna je torej nova organizacijska struktura naše delovne organizacije? To zanima večino zaposlenih. V tem sestavku žal ni mogoče zaradi obsežnosti objaviti celotne mikro organizacije, zato se bomo omejili samo na makro-organizacijsko strukturo, katere zasnova izhaja iz uveljavljanja ustavnih dopolnil.

Iz sheme številka 1 je razvidno, da delovno organizacijo Železarno Store sestavlja šest temeljnih organizacij združenega dela (TOZD), medtem, ko so službe, ki so skupnega pomena za celotno delovno organizacijo, organizirane kot organizacija skupnih služb (OSS).

Posamezne temeljne organizacije združenega dela sestavljajo naslednje organizacijske enote:

Shema številka 2

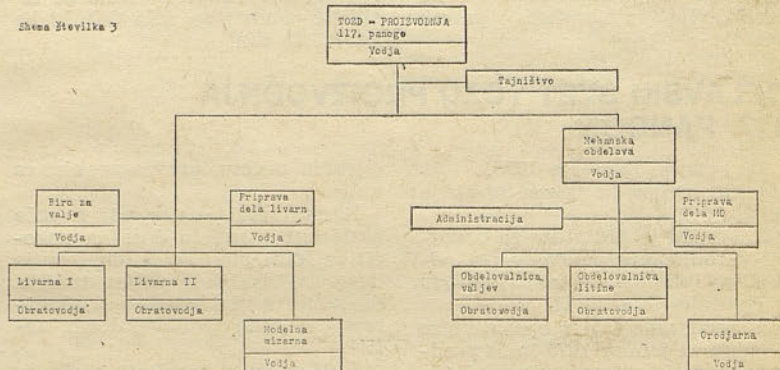

1. TOZD — Proizvodnja 114. panoge (shema številka 3);

- elektroplav z aglomeracijo
- SM jeklarna (jeklarna I)
- Elektrojeklarna

- Valjarna I
- Valjarna II
- Jeklovlek in
- Priprava dela kot štabna služba;

Shema številka 3

2. TOZD — Proizvodnja 117. panoge: (shema številka 3):

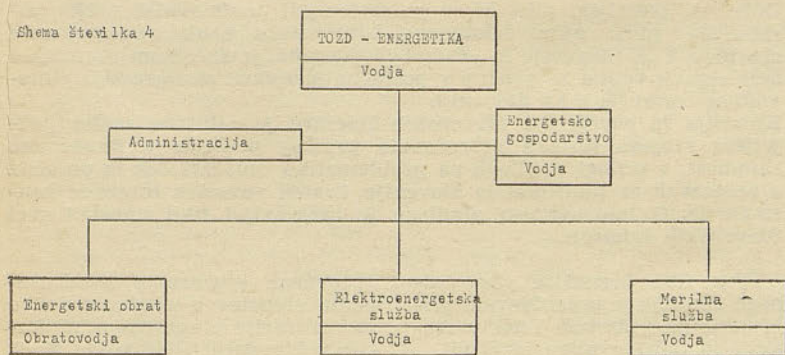
- livarna I
- livarna II
- modelna mizarna
- obdelovalnica valjev

- obdelovalnica litine
- orodjarna in
- priprava dela, livarn, priprava dela mehanske obdelave ter biro za valje kot štabne službe;

ŠTORSKI ŽELEZAR. Glasilo delovnega kolektiva Železarne Store — Izhaja vsak mesec — Odgovorni in glavni urednik ing. Stane Ocvirk — Pomočnik urednika Rudolf Uršič — Po mnenju Republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (Št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) — Tisk: AERO, kemična in grafična industrija Celje.

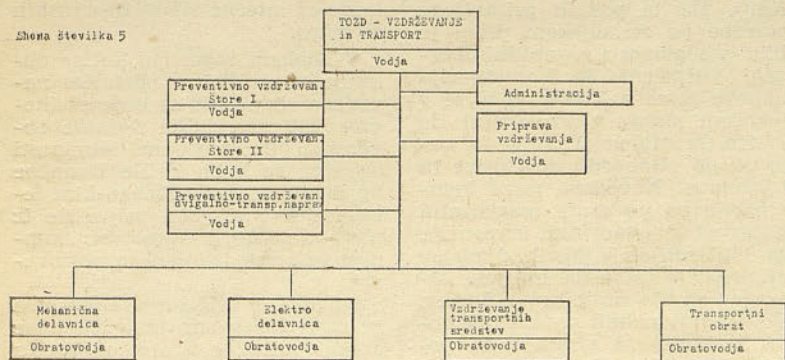
ŽELEZARNE ŠTORE

Shema številka 4

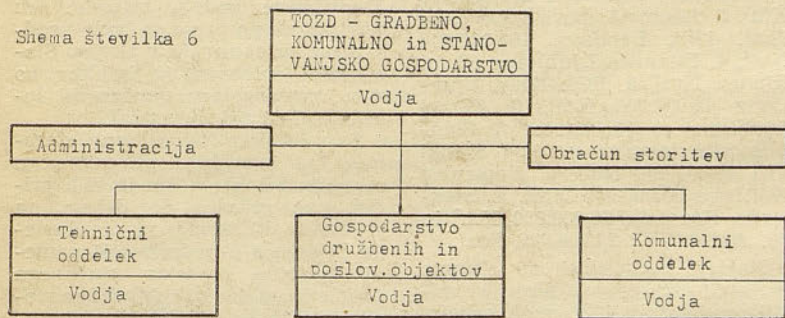
3. TOZD — Energetika (shema številka 4):
 — energetski obrat
 — elektroenergetska služba
 — merilna služba in energetsko gospodarstvo (štabna služba);

Shema številka 5

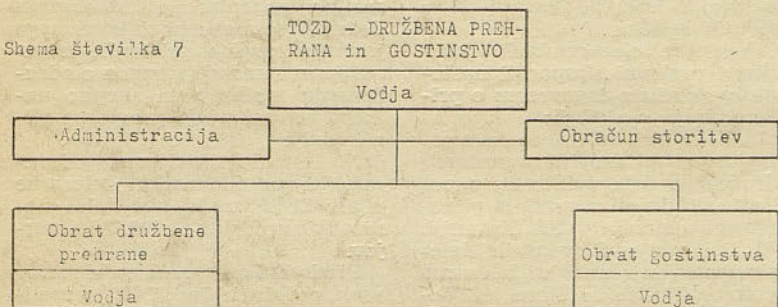
4. TOZD — Vzdrževanje in transport (shema številka 5):
 — mehanična delavnica
 — elektrodelavnica
 — vzdrževanje transportnih sredstev
 — transportni obrat
 Štabne službe te temeljne organizacije združenega dela so:
 — priprava vzdrževanja
 — preventivno vzdrževanje Store I
 — preventivno vzdrževanje Store II in
 — preventivno vzdrževanje dvigalno transportnih naprav;

Shema številka 6

5. TOZD — Gradbeno, komunalno in stanovanjsko gospodarstvo (shema številka 6):
 — tehnični oddelek
 — gospodarstvo družbenih in poslovnih objektov in
 — komunalni oddelek;

Shema številka 7

6. TOZD — Družbena prehrana in gostinstvo (shema številka 7):
 — obrat družbene prehrane in
 — obrat gostinstva;

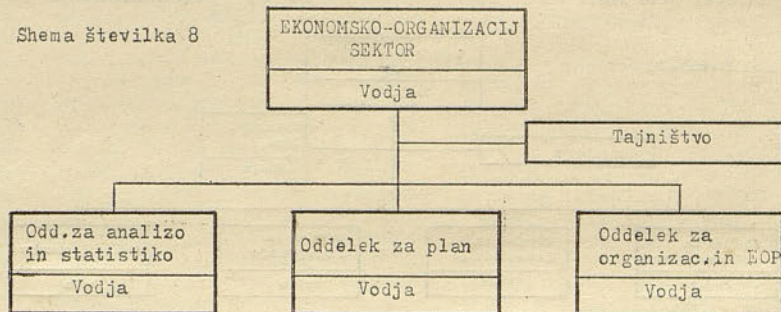
7. Organizacijo skupnih služb sestavljajo naslednji sektorji:

- ekonomsko organizacijski sektor
- sektor za kakovost in razvoj
- sektor za novogradnje
- komercialni sektor
- finančni sektor
- kadrovsko-spolni sektor in sekretariat delovne organizacije.

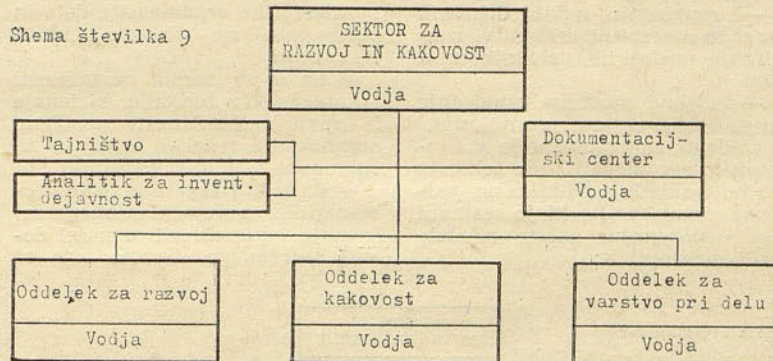
Makroorganizacijska sestava posameznih sektorjev in sekretariata delovne organizacije je razvidna iz shem številka 8, 9, 10, 11, 12, 13 in 14.

Ob prizadevnem sodelovanju vodstva podjetja, vodij TOZD, vodij sektorjev, obratovodij ter vodij oddelkov in služb je bila izdelana tudi celotna organizacija vseh organizacijskih enot do posameznega delovnega mesta v delovni organizaciji.

Shema številka 8

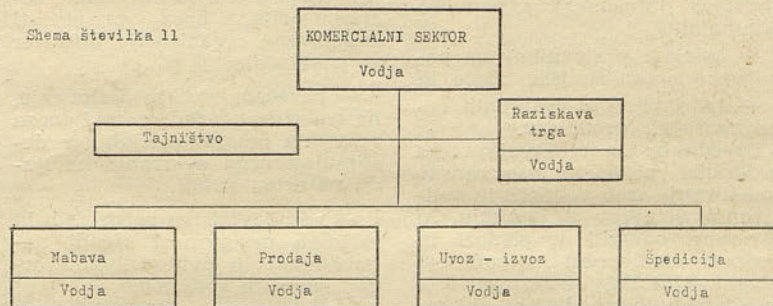
Shema številka 9

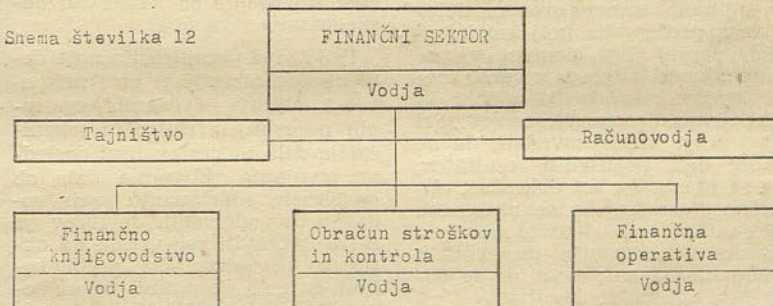
Shema številka 10

Shema številka 11

Shema številka 12

NOVA ORGANIZACIJA ŽELEZARNE ŠTORE

Plinovodno omrežje

(Nadaljevanje s 13. strani)

Nadaljnji program dela

Konec januarja tega leta bo mikroorganizacija delovne organizacije v skladu s predpisanim načinom poslovanja posredovana kadrovsko-spolšnemu sektorju, ki bo predlog dal v obravnavo in po dritev organom upravljanja na nivoju TOZD, OSS in delovne organizacije.

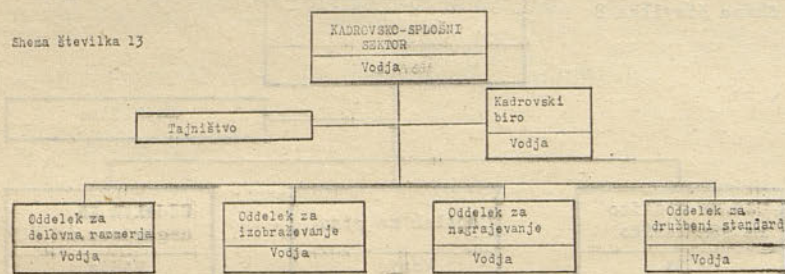
Kadrovsko-spolšni sektor bo nadaljeval delo na:

organizacijsko problematiko, je pokazala:

— da zahteve po organizacijskih spremembah niso temeljile na obstoječem stanju in njegovi analizi, temveč predvsem na bazi intuicij in izkušenj;

— da se je npr. s spremembo vodje neke poslovne funkcije menjal celotni organizacijski mehanizem in postavila nova organizacijska struktura določene službe oziroma organizacijske enote,

— da se specializiranemu in

— izdelavi in dopolnitvi opisov delovnih mest,

— rangiranju novih delovnih mest in morebitni uskladitvi rangiranja obstoječih delovnih mest ter

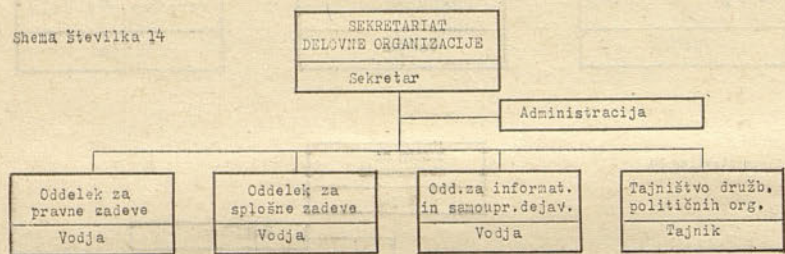
— izdelavi predloga rangiranja za ustrezne organe upravljanja.

Oddelek za organizacijo v ekonomsko-organizacijskem sektorju pa bo v skladu s politiko na področju organizacije, ki je sestavni del družbenega načrta za leto 1975, pristopil k:

profesionalno izobraženemu kadru, ki se ukvarja z razvojem in problematiko organizacije dela in poslovanja, ne posveča zadosti pozornosti,

— da so se, zaradi nerazvitosti organizacijske funkcije, ki izhaja iz njene nezasedenosti, problemi organizacije reševali stihijno in šablonsko,

— da študij organizacijske problematike in nujnost njenega reševanja v preteklosti ni našel dovolj potrebnega razumevanja in

— izdelavi novega informacijskega sistema na osnovi »Temeljnih izhodišč za oblikovanje informacijskega sistema v Železarni Štore« s posebnim poudarkom obdelave informacij s pomočjo računalnika,

— izdelavi poslovnikov za posamezne organizacijske enote in

— izdelavi vseh potrebnih organizacijskih predpisov.

Seveda bo za realizacijo tega programa potrebno vsestransko sodelovanje vseh vodilnih in vodstvenih delavcev v podjetju, ki se mora odraziti v pomoči in podpori sodelavcem na področju organizacije dela, kajti (povzeto iz »Temeljnih izhodišč za oblikovanje informacijskega sistema«) »organizacija« v današnjih tržnih pogojih in samoupravnem delovanju, predstavlja bolj kot kdajkoli poprej tisti element v poslovanju, od katerega v veliki meri zavise gospodarski učinki in aktiviranje notranjih rezerv. Pri tem se je treba zavedati, da ne more dati pozitivnih rezultatov, če se jo smatra kot enkratno, občasno ponavljajočo se aktivnost. Organizacija je namreč nenehen proces usklajevanja proizvodnih elementov z namenom, da se dosežejo optimalni rezultati.

Dosedanja praksa, ki je pogojevala določene vzroke za obstoječo

podpore pri vseh vodstvenih in vodilnih delavcih delovne organizacije.

Posledica takšnega obravnavanja organizacije so bile stalne reorganizacije, brez prisotnosti znanstvene organizacije dela ter so povzročale:

— povečane stroške poslovanja, na eni strani zaradi porabljenega časa na reorganizacijah ter destimulativnega delovanja na ljudi, na drugi strani,

— nezadovoljstvo zaposlenih in socialna nesigurnost zaradi nestrokovnih in neutemeljenih organizacijskih sprememb,

— slabšanje delovno-tehnološke discipline in nezainteresiranost zaposlenih za strokovno napredovanje.

Prikazana organizacija naše delovne organizacije je prvi prispevek k odpravi navedenih negativnih pojavov na področju organizacije dela in poslovanja; dosledno izvajanje programa dela ob nenehnem sodelovanju vseh vodilnih in vodstvenih delavcev pa mora odpraviti vse vzroke za obstoječo organizacijsko problematiko. Samo s skupnimi naporimi lahko dosegljivo stopnjo organiziranosti, ki bi zagotavljala optimalen razvoj podjetja.

POROČILO O PRISTOPU V POSLOVNO SKUPNOST ZA IZGRADNJO PLINOVODNEGA OMREŽJA SR SLOVENIJE

Odbor za zemeljski plin, ki so ga sestavljali predstavniki večjih porabnikov (med njimi železarne), Ljubljanska banka, Gospodarska zbornica, PZE Slovenije in »Petrol« Ljubljana, je začetkom septembra lani objavil vabilo za pristop v poslovno skupnost za izgradnjo plinovodnega omrežja v SR Sloveniji.

Komisija za energetiko Slovenskih železarn je zainteresiranim podjetjem svojega sestava posredovala predlog pristopa v imenovano skupnost, v prilogi predloga pa problematiko cen, izvleček iz poročila o pripravah za plinifikacijo Slovenije, kratek povzetek finančne konstrukcije, o imenovanem predlogu je razpravljal tudi upravni svet Slovenskih železarn.

Prva faza izgradnje plinovodnega omrežja je predvidevala priključek na plinovod TAG v Avstriji in dobave plina iz SSSR.

Odziv slovenskega gospodarstva na vabilo o pristopu v poslovno skupnost za izgradnjo plinovodnega omrežja SR Slovenije pa je bil večji kot je bilo pričakovati in je presegel letne količine, ki jih nudi SSSR (ca. 750 milijonov Nm³). Da bi pokrili prijavljene potrebe po zemeljskem plinu je bila v soglasju z republiškim organi vključena še kombinacija nabave plina v Alžiru, ki bi se v tekočem stanju transportiral do Tržiča (Monfalcone) pri Trstu, nato pa po plinovodu do Gorice in Ljubljane. Navedena nova kombinacija pa povečuje magistralni plinovod in s tem tudi investicije za 150 milijonov novih dinarjev od prejšnje vsote 704 milijone dinarjev na 854 milijonov dinarjev. Po dosejanih znanih podatkih je nova kombinacija stroškov za potrošnike ugodnejša, nudi pa tudi večjo zanesljivost — dobave iz dveh virov.

Samoupravni sporazum o združenju sredstev v skupno naložbo za realizacijo programa plinifikacije v Sloveniji je 15. 11. 1974 podpisalo 76 delovnih organizacij v Sloveniji, in to za količino 994 milijonov 629.000 Nm³.

Velikostni vrstni red prvih desetih podpisnic je naslednji:

1. Sloven. železarne 215.000.000 Nm³,
2. Salont Anhovo 116.000.000 Nm³,
3. INA Lendava 100.000.000 Nm³,
4. Plinarna Ljubljana 60 milijonov Nm³,
5. POLIKEM Ljubljana 42.000.000 Nm³,
6. Petrol Ljubljana 40.000.000 Nm³,
7. Sladkogorska tovarna papirja Sladki vrh 40.000.000 Nm³,
8. Papirnica Količevo 36.000.000 Nm³,
9. Steklarna Hrastnik 25.000.000 Nm³ in
10. Aero Celje 22.000.000 Nm³.

Našteti podpisniki so skupno prijavili odzvem v višini 696 milijonov Nm³ ali 70 % vseh količin. Podjetja v okviru Slovenskih železarn pa so prijavila naslednje količine:

— Železarna Jesenice 110.000.000 Nm³,

— Železarna Ravne 70.000.000 Nm³,

— Železarna Štore 30.000.000 Nm³,

— Veriga 5.000.000 Nm³, skupno torej 215.000.000 Nm³ ali 21 % celotnih količin.

Slovenske železarne bodo v imenovani poslovni skupnosti nastopale v skladu z dogovorom o pristopu, ki je naslednji:

1. Slovenske železarne so v soglasju vseh prizadetih organizacij združenega dela pristopile v poslovno skupnost za gradnjo plinovodnega omrežja v SR Sloveniji.

2. Delegaciji Slovenskih železarn sestavljajo delegati železarne Jesenice, Ravne in Štore ter Verige Lesce ter delegati skupnih služb Slovenskih železarn.

3. Slovenske železarne Ljubljana bodo sredstva za pokrivanje obveznosti iz 7. in 8. člena samo-

upravnega sporazuma o združenju sredstev v skupno naložbo za realizacijo programa plinifikacije v Sloveniji (Delo z dne 30. 9. 1974) oblikovale tako, da bodo železarne Jesenice, Ravne, Štore ter Veriga Lesce prispevale v ta namen 0,20 din za Nm³ za njihove ob pristopu prijavljene porabe zemeljskega plina, 0,05 din pa se bo prispevalo iz že združenih sredstev interne banke Slovenskih železarn.

V enakem razmerju kot se oblikuje v prejšnjem odstavku navedena obveznost, se bodo oblikovale tudi morebitne dodatne obveznosti do poslovne skupnosti oziroma se bodo delile finančne ugodnosti, ki bodo Slovenskim železarnam Ljubljana pripadale iz naslova pristopa v poslovno skupnost oziroma iz njenega poslovanja.

Slovenske železarne Ljubljana in posredno s tem tudi železarne Jesenice, Ravne, Štore ter Veriga Lesce, bodo vse finančne odnose s poslovno skupnostjo urejale prek interne banke Slovenskih železarn.

Z angažiranjem združenih sredstev interne banke Slovenskih železarn pri financiranju gradnje plinovodnega omrežja posredno torej sodelujejo vse delovne organizacije sestava Slovenskih železarn, tudi tiste, ki si ob pristopu v poslovno skupnost niso zagotovile ustrežajočih količin plina. Eventualne bodoče potrebe teh partnerjev po plinu se bodo prednostno obravnavale v okviru Slovenskih železarn (v kolikor bo npr. na razpolago mestna ali lokalna plinovodna mreža).

S pristopom v poslovno skupnost za izgradnjo plinovodnega omrežja SR Slovenije je bila pridobljena pravica do deleža na sredstvih, ki se glasom družbenega dogovora o podrobnejši nameni uporabe sredstev plačanega prometnega davka odplačil za storitve, ki se po »Odloku« prenašajo na temeljne organizacije združenega dela, ki združujejo sredstva za realizacijo programa za plinifikacijo Slovenije, ki sta ga sklenila izvršni svet, skupščina SR Slovenije in gospodarska zbornica po 3. členu, prenesejo na temeljne organizacije združenega dela, ki so na osnovi izvršenega javnega razpisa pristopile k samoupravnemu sporazumu o združenju sredstev za skupno naložbo za realizacijo programa plinifikacije.

Na osnovi prijavljenega odvzema, ki za Slovenske železarne znaša 21 %, znaša naš delež namenskih sredstev 21.000.000 dinarjev.

Predsednik skupščine delegatov vseh podpisnic in TOZD zemeljski plin je ing. Niko Zakonjšek iz Železarne Štore, član izvršilnega odbora pa ing. Ivan Zupan od skupnih služb Slovenskih železarn.

POLOŽAJ SKUPNIH SLUŽB V ORGANIZACIJAH ZDRUŽENEGA DELA

V zvezi z ustavnimi in družbenimi spremembami v zadnjih letih posvečamo precej pozornosti položaju skupnih, oziroma strokovnih služb v organizacijah združenega dela. Osnovno vprašanje, ki se na tej relaciji postavlja, je, kakšen položaj imajo skupne službe do ustavno-pravno opredeljenega položaja temeljnih organizacij združenega dela in pa seveda, kakšni so ekonomski odnosi, oziroma, kakšen je način financiranja skupnih služb. Ti problemi so splošnega značaja in se na določen način pojavljajo v vseh OZD. Ker se ti problemi pojavljajo tudi pri nas in ker se pogledi nekaterih ljudi na vodilnih delovnih mestih v določeni smeri med seboj razlikujejo, zlasti pa še zato, ker tudi v praksi še ni položaj skupnih služb dovolj urejen, je prav, da o teh konkretnih problemih tudi kaj spregovorimo.

Ze uvodoma moramo ugotoviti, da smo v naši delovni organizaciji na osnovi ustavnih sprememb sorazmerno zgodaj pristopili k reorganizaciji in to reorganizacijo v zakonskih rokih tudi zaključili. Nova organizacija v dopolnjeni obliki je bila uveljavljena 1. 5. 1974. Do tega roka so bili pripravljene in sprejeti vsi elaborati z ekonomsko analizo upravičenosti konstituiranja novih temeljnih organizacij združenega dela, sprejeta je bila nova makroorganizacija, izvoljeni in konstituirani so bili novi organi upravljanja ter sprejeti temeljni samoupravni akti.

Z ozirom na navedene spremembe lahko ugotovimo, da je transformacija prejšnje delovne organizacije v nove samoupravne oblike na temelju ustavnih sprememb praktično v osnovi končana. S tem je nastopil trenutek, ko konvencionalnega podjetja s konvencionalnim položajem strokovnih služb ni več. Tako je nastopil trenutek prehoda, ki ga s formalno-pravne oziroma organizacijske strani lahko dokaj natančno razmejimo, ne moremo pa tako hitro spremeniti vseh že ustavljenih vsebinskih odnosov, navad, običajev in hierarhične odvisnosti, ker je to daljši proces, ki poteka objektivno okrog nas in v

naši zavesti. Družbene sile bodo v premagovanju starega morale uporabiti še veliko naporov, da bodo v celoti uveljavljeni tudi vsebinski odnosi. To se v veliki meri nanaša tudi na položaj skupnih služb.

Tudi pri nas status skupnih služb ni bil povsem jasen, kar so pokazale dolge razprave. Po teh razpravah se je vendarle pokazalo, da nam v novi organiziranosti delovne organizacije ustreza takšna organizacija skupnih služb, ki ne kaže na obliko temeljne organizacije združenega dela. Tako smo se organizirali kot organizacija skupnih služb (OSS). Takšna organizacijska oblika skupnih služb nam pomeni, čeprav v samoupravnih aktih posebej nismo precizirali, dejansko delovno skupnost, ki opravlja strokovne posle za potrebe temeljnih organizacij združenega dela in smo tako v okviru ustavnih določil. Kljub takšni enotni opredelitvi skupnih služb pa ugotavljamo, da pa gledanja na vlogo, položaj in funkcijo in s tem na ekonomski položaj skupnih služb niso enotna. To pa niti ni tako čudno, saj so v preteklosti skupne službe imele precejšnjo samostojnost, ustavna dopolnila iz leta 1971 (XXI, XXII, XXIII ustavno dopolnilo) do organizacije skupnih služb niso bila dovolj jasna. Rezultat takšnega stanja se še odraža v današnji organiziranosti, gledanju in razmišljanju. V razmišljanjih so še stalno prisotne različne oblike konstituiranja strokovnih služb, ko so v tem, da je treba strokovne službe organizirati na ravni delovne organizacije kot temeljno organizacijo združenega dela, da se strokovne službe organizirajo kot delovna skupnost in celo, da se strokovne službe organizirajo na ravni temeljnih organizacij združenega dela.

Pri navajanju stališč glede organizacijskih oblik strokovnih služb bi se o vsakem predlogu dalo še veliko razpravljati posebej še, če imamo v mislih položaj človeka kot upravljalca svojih in skupnih zadev; vendar pa je sedaj, ko je z novo ustavo natančneje opredeljeno, da se strokovne službe organizirajo kot de-

lovna skupnost, potrebno, da razmislimo v tej smeri.

Glavni problemi in viri nesporazumov nastajajo pri reguliranju ekonomskega položaja strokovnih služb. Gre torej za formiranje dohodka skupnih služb, od katerega je odvisno tudi nagrajevanje oziroma osebni dohodek, ki bi naj bil v skladu z rezultati dela. Prav to načelo je bilo in je še v ospredju pri določanju kriterijev za stimulative dodatke organizatorjem proizvodnje in poslovanja. Prav pri strokovnih službah smo se opredeljevali za zelo ozke in parcialne rešitve, pri tem pa zanemarjali celovitost določene strokovne službe in njene uspešnosti. Kot kriterij za stimulative dodatke npr. v kadrovsko-spolšnem sektorju bi naj bil plan delovne sile, po mišljenju nekaterih uspešnost zaposlovanja ljudi na ključna delovna mesta itd. po drugi strani pa da npr. ekonomsko-organizacijski sektor kot neke vrste štabna služba naj ne bi imel nekih posebnih kriterijev, ker jih ni mogoče najti.

Ni dvoma, da do takih težav v razmišljanju in pozneje v sami praksi pridemo predvsem zato, ker probleme obravnavamo parcialno in izolirano. Če bi vsako službo obravnavali kot celoto in v okviru organizacije skupnih služb, bi lahko prišli do ugotovitve, da opravljamo celoto strokovnih del, ki jo lahko tudi bolj ali manj natančno plansko opredelimo, izvajanje teh del in opravljanje pa spremljamo skozi vse leto ter ob zaključku poslovnega leta ugotovimo realizacijo plana kot celote. Planirane storitve s potrebno ovrednotenostjo so tudi primerna osnova za razpravo v temeljnih organizacijah združenega dela in za sklepanje samoupravnega sporazuma v financiranju skupnih služb.

V zadnjem času se zopet pojavljajo različni ključni in prispevki, s katerimi bi naj strokovnim službam zagotovili potreben dohodek. V zvezi s tem je zanimivo gradivo Zveze sindikatov Slovenije iz leta 1973, ki je bilo pripravljeno za posvetovanje o družbeno-ekonomskih odnosih v združenem delu. Čeprav je to gradivo z ozirom na dinamiko razvoja nekoliko staro, je še kljub temu aktualno, saj kaže na različnost financiranja skupnih služb, ki še danes ni odpravljena. Tako so se na osnovi določil samoupravnih sporazumov v organizacijah združenega dela posamezne strokovne službe financirale takole:

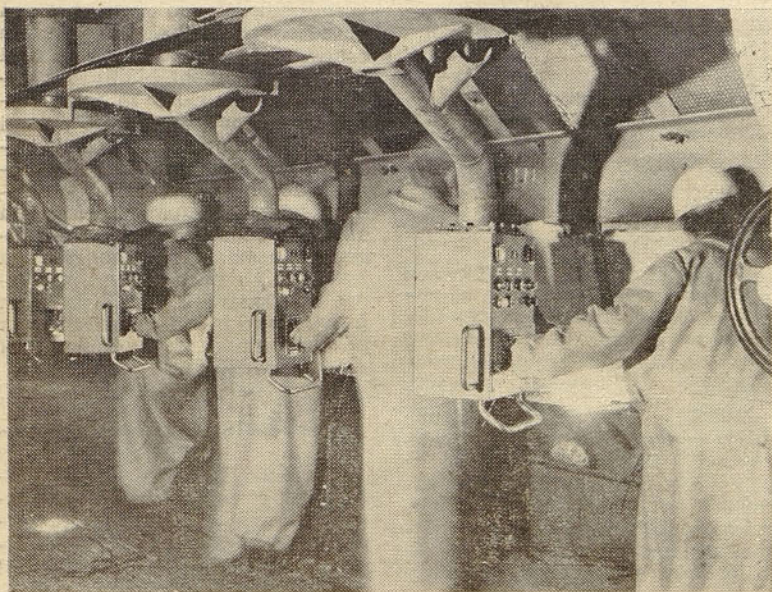
- financirajo jih TOZD po ključu 15 % sporazumov;
- TOZD dajo določen odstotek od svojega dohodka 15 % sporazumov;
- s finančnim planom delovne organizacije in TOZD 42 % sporazumov;
- s cenikom del 3 % sporazumov;
- z letno pogodbo 4 % sporazumov;
- samo na splošno opredeljeno 20 % sporazumov.

Ta pestrost financiranja strokovnih služb je še danes močno prisotna in ni težko ugotoviti, v katero od naštetih oblik financiranja spadamo mi. Iz tega tudi izhaja, da problem vprašanja družbeno-ekonomskega položaja

skupnih služb ne bo tako hitro razčiščen in da še bo dolgo vir številnih nesporazumov, težav in nerešenih vprašanj. V kolikor pa bo razreševanje teh problemov potekalo hitreje in učinkovitejše, se bo tudi hitreje krepila uspešnost strokovnih služb s tem pa tudi produktivnost dela in poslovna uspešnost temeljnih organizacij združenega dela. To nas tudi obvezuje, da protislovja čimprej razrešimo.

Pri obravnavanju vloge strokovnih služb je treba odpraviti zmotne in nesporazume v zvezi s statusom delavcev v strokovnih službah. Predvsem je treba odpraviti zmotno mnenje, da so delavci v strokovnih službah okrnjeni pri ustavnih pravicah glede urejanja družbenih zadev. Nasprotno, z razvojem samoupravljanja v delovnih organizacijah in temeljnih organizacijah združenega dela vloga strokovnih služb progresivno raste, saj te s povečano družbeno-ekonomsko aktivnostjo temeljnih organizacij združenega dela dobivajo pomemben vpliv pri določanju strateških ciljev in politike, pri sprejemanju dobrih planskih odločitev, ki bodo vplivale na uresničevanje zastavljene politike, pri zagotavljanju kontinuiranega predvidevanja in usmerjanja strategije in taktike TOZD in delovne organizacije v celoti, pri zagotavljanju funkcioniranja informacijskega sistema v delovni organizaciji in na ta način direktnega vplivanja na pravilno neposredno odločanje in boljše funkcioniranje samoupravnega mehanizma, pri sodelovanju in koordinaciji dela poslovanja v medsebojnih odnosih itd. To je samo nekaj področij, na katere lahko strokovne službe s pravilno znanstveno-analitično dejavnostjo vplivajo in prispevajo k boljši organiziranosti proizvodnje in v produktivnosti dela. Pri tem je treba računati, da obstaja realna nevarnost, da se vrinejo stare rešitve in odnosi, kajti v strokovnih službah so le strokovno usposobljeni ljudje, ki razpolagajo z znanjem, informacijami, izkušnjami, ustvarjalno sposobnostjo in drugimi sposobnostmi, ki še kako lahko vplivajo na poslovne rezultate delavcev, združenih v temeljni organizaciji združenega dela. Če se v teh odnosih ne uveljavi nova samoupravna pot, lahko pride do močne koncentracije oblasti in upravljalke strukture, kar lahko ima v sedanjem trenutku veliko zaviralno vlogo pri razvoju in uveljavljanju neposrednega odločanja. Prav zaradi tega je logično in normalno, da ustava ločuje in prepoveduje zračanje strokovnega dela s samoupravnim odločanjem. Ni sprejemljivo, da strokovna struktura pripravi rešitve predlogov in sama odloča o njih. Izogniti se je treba odnosom, ki porajajo stanje, da lahko »kadija tuži i kadija sudi«. Na drugi strani pa zopet moramo vedeti, da je prispevek strokovnih služb v ustvarjanju poslovnih rezultatov in s tem dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela dejansko velik in jih je tako treba pravilno vrednotiti. Prav zaradi tega je posebno pomembno, da so strokovni delavci

(Nadaljevanje na 16. strani)

Na konti napravi v jeklarni II

POLOŽAJ SKUPNIH SLUŽB V ORGANIZACIJAH ZDRUŽENEGA DELA

(Nadaljevanje s 15. strani)

v teh službah pravilno usmerjeni, organizirani in motivirani za doseganje večjih poslovnih rezultatov.

Strokovne službe morajo na sedanji stopnji našega družbenega razvoja postati močnejši zaveznik združenih delavcev, strokovni delavci pa se morajo truditi, da ohranijo visoko zavest za strokovno delo in s tem uvidijo svoj vpliv na skupne rezultate pri združevanju svojega dela s produktivskimi sredstvi in, da tako ohranijo ustrezno disciplino in etiko strokovnega dela. Pri tem pa je istočasno treba izkoreniniti in onemogočiti vsako špekulacijo in zakulisne borbe, ki bi prispevale k degradaciji strokovnega dela organizacije skupnih služb in s tem zmanjševale sodobni proces povezovanja umskega in fizičnega dela.

Z ozirom na navedeno strokovni delavci v skupnih službah morajo biti motivirani za izpolnjevanje planiranih nalog. Njihov položaj pri ustvarjanju dela dohodka mora biti konkretno določen in v sorazmerju s pričakovanim in uresničnim vplivom pri ustvarjanju dohodka TOZD. Varovati se je treba napačnih potez, ki bi vplivale na omejevanje dela skupnih služb ali na omejevanje ekonomskega položaja, ker bi v tem primeru lahko prišlo do napačne usmeritve aktivnosti in do pasivizacije strokovnih služb.

V vsaki delovni organizaciji, ki ima v svoji sestavi več temeljnih organizacij, je cela vrsta poslov in opravil, ki jih normalno opravijo strokovne službe. Med temi skupnimi opravili in dejavnostmi skupnih služb so zlasti naslednji posli in opravila: prodaje proizvodov, priprava predlogov glavnih ciljev in politike za daljši in krajši časovni rok, organizacija raziskav in razvoja za TOZD in delovno skupnost v celoti, izdelava predlogov dolgoročnih, srednjeročnih in kratkoročnih in osnovnih planov, organizacija evidence, knjigovodstva in statistike, izdelava bilance, obračuna, analiz in poročil, organizacija nabave sredstev, osnovnega materiala, pomožnega in pisarniškega materiala, vodenje plačilnega prometa in blagajniških poslov za TOZD, organizacija delovanja informacijskih tokov v celotni delovni organizaciji, kontinuirana izdelava analiz in poročil o uresničenih rezultatih, uspehih in neuspehih, ugotavljanje nastalih vzrokov in posledic, vodenje celotne kadrovske politike z vsemi oblikami pridobivanja novih delavcev, celotna kadrovska evidenca in analiza, vse izobraževanje, uveljavljanje sistemov nagrajevanja, analiza delovnih mest s sistematizacijo, organizacija vseh oblik rekreacije in družbenega standarda ter vsi splošni posli, ki jih je treba zaradi racionalnosti in učinkovitosti organizirati in opravljati na ravni delovne organizacije. Tako vidimo, da so delovnim skupnostim strokovnih služb delegirane in zaupane najpomembnejše funkcije, ki imajo življenjski pomen za eksistenco in razvoj celotnega samoupravnega organizma delovne organizacije.

Pri takšni vlogi in pomenu skupnih služb je posebno vprašanje valorizacija rezultatov dela skupnih služb. Pri revalorizaciji rezultatov dela je osnovno vprašanje, kako nagrajevati strokovne delavce, da bodo ti pravilno stimulirani in motivirani za svoje delo.

Pri celi vrsti odnosov, ki smo jih že omenili, na osnovi dosedanjih izkušenj ugotavljamo, da se je metoda cen in kalkulacij planiranega in opravljenega dela še najbolj obnesla. Prav zaradi tega bomo poskušali v tem zapisu izmed več načinov valoriziranja rezultatov dela prikazati prav tega.

Če izhajamo iz ustavnih določil, delovna skupnost strokovnih služb ne formira sredstev reprodukcije (ne razvija razširjene produkcije), ima pa pravico do kritja materialnih stroškov in do dela dohodka za osebne dohodek in skupno potrošnjo, kar zajemamo s pojmom enostavna reprodukcija. Tako na osnovi izrečenega lahko izrazimo v obliki formule tudi dohodek skupnih služb z naslednjo formulo:

$$\begin{aligned} Dss &= Sss + ODss + SSPss \\ Dss &= \text{dohodek skupnih služb} \\ Sss &= \text{stroški skupnih služb} \\ ODss &= \text{osebni dohodek skupnih služb} \\ SSPss &= \text{sredstva skupne porabe skupnih služb} \end{aligned}$$

Dohodek skupnih služb je zasnovan na realizaciji plana skupnih (strokovnih) služb, kar pomeni, da je treba pripraviti in sprejeti plane delovne skupnosti skupnih služb, ki bodo določali vrste, obseg in roke storitev. Tako se npr. v planu analize določijo, kakšnih, koliko in v katerih rokih mora biti pripravljenih poslovnih in drugih analiz, predlogov planov in kolektivnih planovskih odločitev ali npr. za finančno službo, koliko, kakšnih in v katerih rokih morajo biti izdelane razne bilance in poročila ter obračuni, ki bodo zagotovili normalno funkcioniranje plačilnega prometa za potrebe TOZD. S takšnim poslovanjem se po eni strani zavračajo zablode v tem, da strokovne službe delajo malo ali pa so celo samo v breme proizvodnji, po drugi strani pa predstavljajo realno osnovo za vrednotenje dela skupnih služb. Pri tem je treba zaradi jasnosti pri obračunu izhajati iz končnih storitev.

Pri planiranju dohodkov skupnih služb je važno, da imamo stalno pred očmi enostavno reprodukcijo, kar pomeni, da se dohodki pokrivajo z izdatki. Ker je povsem točno določevanje realizacije stroškov nemogoče, se je potrebno dogovoriti za mejo odstopanja, ki je lahko v plus ali minus npr. 3% ali 5%. Če se dogovorjena meja prekorači, je treba pripraviti dodatne analize in poročila, na osnovi katerih je lahko sprejeta ustrezna odločitev.

Najbolj občutljivo področje je planiranje in formiranje sredstev za osebne dohodeke. To je tudi najbolj boleča in najpomembnejša kategorija pri oblikovanju medsebojnih odnosov. Ker smo se v medsebojnih odnosih opredelili

za sistem valoriziranja rezultatov, iz tega izhaja, da so osebni dohodki skupnih služb v direktni odvisnosti od ustvarjanja osebnih dohodkov v TOZD.

Osebne dohodke v sedanjih pogojih normalno planiramo na osnovi samoupravnih sporazumov. Tudi to planiranje lahko izrazimo s formulami in sicer: usklajene osebne dohodke formiramo

$$UOD = UOD_{TOZD 1} + IDOD_{TOZD 2} + UOD_{TOZD 3} \dots \text{itd.}$$

$$UOD_{TOZD 1} = PDOD_{TOZD 1} \cdot KV_1$$

$$KV_1 = \frac{POD_{TOZD 1}}{UOD_{TOZD 1}}$$

$$UOD_{TOZD 2} = PDOD_{TOZD 2} \cdot KV_2$$

$$KV_2 = \frac{UOD_{TOZD 2}}{POD_{TOZD 2}} \text{ itd.}$$

UOD = uresničeni OD skupnih služb

UODD = uresničeni del OD

PDOD_{TOZD} = planirani del OD TOZD

KV = koeficient valorizacije

UOD TOZD = uresničeni OD TOZD

POD TOZD = planirani OD TOZD

Prikazana metoda formiranja osebnih dohodkov skupnih služb je sorazmerno preprosta in razumljiva in za dane razmere poslovanja pravična in navezana na rezultate TOZD. Pri tem pa priznavanje sorazmerne udeležbe ne sme biti avtomatično, temveč na osnovi pisanih dokumentov dejanskih storitev. Na koncu obračunskega obdobja je potrebno, da se

pripravijo medsebojni obračuni, ki jih morajo TOZD priznati. Pri tem pa se ne sme zanemariti načelo delitve po delu, ki se mora priznati na ravni posameznih služb in na ravni posameznih delavcev.

Formiranje dohodka v okviru delovne skupnosti skupnih služb lahko izrazimo tudi matematično:

$$UODde = \frac{UODss}{PODss} \text{ PODde} - SMODde$$

UODde = uresničeni OD delovne enote

PODde = planirani OD delovne enote

SMODde = sporna masa OD delovne enote

Uresničeni osebni dohodek posameznega delavca je prav tako mogoče ugotoviti na osnovi individualnega učinka in uresničenih OD delovne enote po naslednji formuli:

$$UODdx = \frac{UODde}{n} \sum_{d=1}^n UUDx$$

UODd = uresničeni OD delavca

$$\sum_{d=1}^n UUD = \text{uresničeni učinek delavca od } d-1 \text{ do } d-n$$

UUDx = uresničeni učinek delavca x

Ti učinki so lahko izraženi na različne načine kot so delovne norme, delovne ure, prevedene na točke ali dinarje ipd. Konkretna oblika je odvisna od dane situacije.

Podobna je situacija pri formiranju sredstev za skupno porabo (potrošnjo). Tudi ta sredstva in njihova višina so določena s samoupravnimi sporazumi in drugimi splošnimi akti, ki jih pri planiranju sredstev v skupnih službah treba planirati v skladu z ustvarjanjem teh sredstev v TOZD.

Metoda valoriziranja učinkov delavcev in delovnih enot strokovnih služb v ustvarjenih dohodkih TOZD ni edina niti idealna, je pa precej enostavna in jasna ter lahko prepreči razne nesporazume in nejasnosti pri zajemanju dohodka v korist skupnih služb. Delavci v strokovnih službah so razbremenjeni skrbi, s katero metodo si naj zagotovijo dohodek, ker je ta metoda že znana. Z rešitvijo navedenih nejasnosti se delavci v strokovnih službah lahko s svojimi rešitvami, nasveti in predlogi direktno povezujejo z delavci v proizvodnji in tako vplivajo na ustvarjanje ugodnejših rezultatov. V takšnem odnosu lahko pride do večje stopnje motiviranosti združenih delavcev v vseh delih delovne organizacije za povečanje dohodka, kar je vsem osnovni cilj. Pri tem pa je tudi osnovnega pomena planiranje storitev skupnih služb in vrednotenje teh planov, ki morajo postati osnova samoupravnega sporazumevanja med organizacijo skupnih služb in posameznimi temeljnimi organizacijami združenega dela. Na sedanji stopnji naše organiziranosti in samoupravnega življenja bo v procesu povezovanja umskega in fizičnega dela prav gotovo prišlo do nadaljnega povezovanja in poglobljanja tudi na tem področju.

S. F.

Zambija. Nemška firma DEMAG bo gradila skupno z Energoprojektom, Jugoslavija, jeklaro v vrednosti 44 milijonov dolarjev, pri tem bo DEMAG dobavil opremo, Energoprojekt pa bo jeklaro montiral.

NOVI ZAKON O VARSTVU PRI DELU

Urejanje zadev iz področja varstva pri delu je prešlo v skladu z ustavnimi spremembami v pristojnost posameznih republik. Po dolgi in precej živahni razpravi, ki so trajale več kot leto dni, je sprejela pred nekaj dnevi skupščina Socialistične republike Slovenije Zakon o varstvu pri delu. S tem je prenehala veljavnost Temeljnega zakona o varstvu pri delu, ki ga je sprejela leta 1965 Zvezna skupščina SFRJ in pa republiškega zakona o varstvu pri delu, ki ga je sprejela leta 1966 skupščina socialistične republike Slovenije.

Novi zakon o varstvu pri delu ne predstavlja revolucionarne spremembe na področju pravne ureditve varstva pri delu. Primerjava s temeljnim zakonom in republiškim zakonom o varstvu pri delu, ki sta bila v veljavi do sedaj, kaže precejšnjo podobnost novega zakona in obeh starih. Splošna ocena bi bila, da je besedilo novega zakona očisto vseh tistih določb, ki so bile v doslej veljavni zakonih, a so po vsebini sodile bolj v tehniške predpise in

standarde, medtem ko so nekatere druge določbe preciznejše zastavljene.

VARSTVENI UKREPI ŽE V TEHNIŠKI DOKUMENTACIJI

Zakon je razdeljen na sedem poglavij. Prvo poglavje se odlikuje v primerjavi s predhodnimi zakoni predvsem po mnogo bolj natančnih definicijah pojmov, kot npr.: kaj je varstvo pri delu, kako in kdo ga mora zagotoviti, kdo ga uživa itd. Zakon določa, da se ustvarjajo varni delovni pogoji in varne delovne razmere s tehniškimi, zdravstvenimi, socialnimi, vzgojnimi, pravnimi in drugimi ukrepi. Varno delovno okolje in varne delovne razmere so zagotovljene takrat kadar lahko, opravlja delavec svoje delo ob normalni delovni pazljivosti in ob normalni delovni sposobnosti, ne da bi prišlo pri tem do telesnih poškodb ali zdravstvenih okvar. Organizacije združenega dela morajo upoštevati to načelo in predpisane varnostne ukrepe že pri projektiranju, konstruiranju, graditvi ali izdelavi objektov, delovnih naprav in priprav in tehnoloških postopkov.

Upoštevanje varnostnih ukrepov mora biti razvidno že iz tehniške dokumentacije, oziroma iz izjave projektanta ali izdelovalca. V njej morajo biti navedeni predvideni varstveni ukrepi.

Varstveni ukrepi in romativi, s katerimi se zagotavljajo varni delovni pogoji in varne delovne razmere, so zajeti v drugem poglavju. Varstvo pri delu urejajo delavci v organizacijah združenega dela s samoupravnimi sporazumi in drugimi normativi. V Temeljnem zakonu o varstvu pri delu so bili naštevani varstveni ukrepi, kot npr. določila o delovnih napravah, transportu, električnem toku itd. Takih določil v novem zakonu ni, kar je tudi popolnoma logično. Varstveni ukrepi morajo biti določeni s tehniškimi predpisi oziroma pravilniki, ki so že v veljavi, ali pa bodo sledili novemu Zakonu o varstvu pri delu.

ODLOČANJE DELAVCEV O VARNOSTI PRI DELU

Pravice in obveznosti delavcev in organizacij združenega dela so usklajene z načeli ustave. Delavcem je omogočeno, da s samoupravnimi sporazumi o združevanju določajo urejanje skupnih zadev iz področja varstva pri delu. Tako delavci sami odločajo, kako bodo zagotovljeni varni delovni pogoji in varne delovne razmere, sami odločajo varnostne ukrepe in jih sami uresničujejo.

Nevarnosti, katerim so izpostavljeni delavci pri delu, morajo biti evidentirane. V opisih delovnih mest morajo biti določene vrste in stopnje nevarnosti, ki se pojavljajo pri opravljanju dela ter naloge in obveznosti delavcev v zvezi z zagotavljanjem varstva pri delu.

POUDARJENA VARSTVENA VZGOJA

Kot v dosedanjih predpisih, je tudi v novem zakonu močno poudarjena varstvena vzgoja. Naloge na tem področju so ostale praktično nespremenjene, le da so podaljšani roki, v katerih morajo delavci, ki delajo na delovnih mestih s povečano nevarnostjo na ponovna preverjanja znanja. Do sedaj je bilo potrebno preverjati znanje vsako leto, sedaj pa je tak rok podaljšan na vsaki dve leti.

NA SKUPNEM DELOVIŠČU — SKUPNO VARSTVO

Pomembnejša novost novega Zakona o varstvu pri delu je urejanje varstva pri delu na deloviščih, kjer se pojavlja več organizacij združenega dela. Doslej je bila dolžna vsaka poskrbeti le za svoje delavce, medtem ko bodo morale odslej vse delovne organizacije, ki delajo na skupnih deloviščih, s pismenim dogovorom določiti skupne varstvene ukrepe in skupno organizacijo varstva pri delu ter pooblastiti delavca, ki bo zagotavljal usklajeno izvajanje varstva pri delu.

VARNO DELA ZASE IN ZA DRUGE

Več členov je posvečenih pravicam in obveznostim neposrednih izvrševalcev. Delavec mora opravljati svoje delo tako, da ne ogroža svoje varnosti ali varnosti svojih sodelavcev. Če zaradi ne-

upoštevanja predpisov ali neuporabe osebnih varstvenih sredstev ogroža svojo varnost ali varnost drugih, ga je dolžan nadrejeni vodstveni delavec takoj odstraniti z delovnega mesta in proti njemu uvesti postopek zaradi hujše kršitve delovnih dolžnosti.

BREZPOGOJNA ZAGOTOVITEV VARNEGA DELA

Uveljavljanje pravic do varstva pri delu je sedaj urejeno tako, da daje delavcu večje možnosti za uresničevanje upravičenih zahtev. Delavec lahko zahteva od odgovornega delavca pismeno ali ustno izvedbo varstvenih ukrepov. Če njegovi zahtevi ni ugodeno v 8 dneh, ali če je delavec mnenja, da varstveni ukrepi niso bili izvedeni po predpisih o varstvu pri delu, lahko vložijo zahtevo pri službi za varstvo pri delu organizacije združenega dela, hkrati pa se lahko obrne na pristojni organ inšpekcije dela, ki mora po opravljenem ogledu izdati delovni organizaciji odločbo, s katero odredi ureditev delovnih pogojev ali pa obvestiti delavca, če je njegova zahteva neupravičena.

KAZNI ZOPER KRŠITVE VARNOSTI PRI DELU

Med zanimivejšimi novostmi so kazenske odločbe, ki so mnogo ostrejše kot so bile po do sedaj veljavni predpisih. Delovna organizacija je bila lahko do sedaj kaznovana zaradi kršitve predpisov o varstvu pri delu z denarno kaznijo do 10.000 dinarjev, odgovorna oseba pa s kaznijo do 500 dinarjev. Novi zakon pa določa denarne kazni za delovno organizacijo od 5.000 do 500.000 dinarjev, za odgovorno osebo pa od 500 do 15.000 dinarjev. Kazni so tako visoke, da se velja zamisliti ob njih.

Z denarno kaznijo se kaznujejo delovne organizacije za prestopke kot so:

- neupoštevanje predpisov iz varstva pri delu pri projektiranju, izdelavi ali uporabi delovnih naprav in priprav;

- uporaba delovnih priprav ali naprav, ki so brez atesta;

- neurejena varstvena vzgoja, oziroma delovna organizacija nima dokazila, da je bil delavec pred razporeditvijo na nevarno delo poučen o nevarnosti in da je bilo preverjeno njegovo znanje iz varstva pri delu;

- delavce, ki delajo na zdravju škodljivih delovnih mestih delovna organizacija ni napolnila na preventivne zdravstvene preglede;

- delavci uporabljajo neustrezna varstvena sredstva;

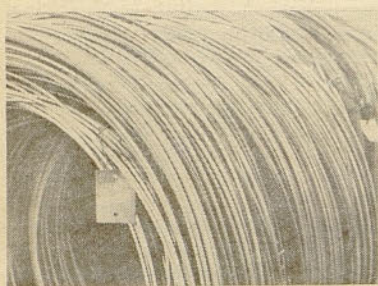
- organizacija združenega dela ne organizira službe za varstvo pri delu ali delo v taki službi samostojno opravlja oseba brez predpisane strokovne usposobljenosti itd.

Delovni inšpektor lahko na mestu ogleda kaznuje za manjše prekrške delavca z denarno kaznijo 50 din, vodstvenega delavca pa s 100 din.

Zakon o varstvu pri delu je začel veljati 25. novembra 1974. Organizacije združenega dela, ki še nimajo urejenega varstva pri delu kot ga predpisuje novi zakon, morajo to urediti v roku šestih mesecev po uveljavitvi tega zakona.

Ponovoletno razmišljanje

No, sedaj ko so praznični dnevi prešernosti že krepko za nami, ko smo praktično padli v vsakdanjo življenjsko problematiko in ko smo se znebili trenutnega navdušujočega občutka ugibanja, kaj nam bo dobrega, novega in sploh... prineslo novo leto — sedaj že spet trezno gledamo v svet in na lastni koži spoznavamo, da nam bo to leto prineslo samo in še enkrat samo, tisto, kar bomo sami prinesli vanj.

In ko razmišljamo naprej, kaj kmalu lahko ugotovimo, da pravzaprav leto 1974 niti ni bilo tako zelo betežno, ampak hudirjevo mlado, zagnano, ustvarjalno — da mu je bila le »dolgost življenja kratka« in, da smo bili mi vsi »prekratki« za uresničitev vseh v preteklem letu postavljenih ciljev in načrtov.

Mnogo dobrih stvari smo le zastavili, postavili temelje novim družbenim odnosom, razširili krila pristnejšemu samoupravljanju, izvedli dvoje volitev, sprejeli za svojega delegatski sistem kot novo organiziranost naše socialistične samoupravne družbe... Pa še bi lahko naštevali!

Vse to mi da misliti, da nas za delo v bodoče močno obvezuje že (ali pa še!) prav leto 1974. Ne moremo in ne smemo ga pozabiti. Misliti moramo nanj ob letošnjem načelu gospodarnostnega obnašanja: vsestranskega varčevanja in racionalnega obnašanja na vseh

področjih in na vseh ravneh, še posebej v smeri zmanjševanja stroškov poslovanja.

Iz prejšnjega leta nismo prinesli majhnega kupa stabilizacijskih, inflacijskih, likvidnostnih in ne vem kakšnih še težav. Veliki francoski književnik Camus je rekel: Za neprijetne resnice poznamo samo eno zdravilo — moramo se sprijazniti z njimi. Tudi mi se moramo sprijazniti z resnico, da bomo morali več in bolje delati, da bomo obdržali to, kar imamo. In ker ponavadi človek želi spet več, kot trenutno ima, nam je odgovor ob spoznanju resnice tudi jasen. Toda več in bolje delati ne pomeni intenzivnejše in večje trošenje delavskih mišic, ampak je treba večjo storilnost in boljšo gospodarnost doseči z večjo strokovnostjo, boljšo organizacijo dela, modernejšo tehnologijo, smotrnejšo izkoriščenostjo proizvodnih kapacitet.

In končno, ko govorimo o zmanjšanju potrošnje, o omejevanju skupne in splošne porabe, se je treba zavedati, da v bistvu ne gre za zmanjševanje potrošnje kar tako na splošno, ampak predvsem za to, da trošimo bolj smotrno. Ugotovljamo, da imamo v gospodarstvu (tudi izven njega) opraviti s strokovno premalo organiziranim stališčem do racionalizacije poslovanja, do umetnosti varčevanja in poslovanja. Tu in tam slišimo, da varčujemo pri sponkah in sukancu, puščamo pa stroje, da tečejo, ljudi, da stojijo, elektriko, da gre v nič itd. **Boj proti negospodarnosti in inflaciji je treba tehnično, tehnološko in organizacijsko povzdigniti iz okvirov primitivnega varčevanja in omejevanja na višjo raven.** Predvsem pa nas mora voditi načelo **kvalitetnejšega ravnanja na vsakem mestu, pri čemer je mišljena tehnološka, delovna in samoupravna discipliniranost.**

Mitja Umnik

ONESNAŽENOST CELJSKE ATMOSFERE

Po nalogu celjske občinske skupščine je Zavod za zdravstveno varstvo vršil kontrolo nečistoč v celjskem ozračju v letih 1967 do 1970. Kot merodajni pokazatelj onečiščenja zraka je služila koncentracija žveplovega dioksida, kakor je to v svetu normalno, poleg nje še koncentracija dima. Izbrana je bila razmeroma enostavna metoda, zadosti precizna in brez možnih večjih sistemskih napak.

Takrat je bilo ugotovljeno, da se prek poletnih mesecev, ko stanovanjskih prostorov in uradov ni treba ogrevati in izvira pretežno večina onečiščenja zraka iz industrijskih izvorov in železnice, sučejo nečistoče le okoli dveh tretjin dovoljenih koncentracij, to je pri dovoljenih 150 mikrogramih SO_2 na kubični meter zraka vsebuje celjski zrak poleti le 100 mikrogramov na kubični meter v povprečju.

V zimskih mesecih je bila ugotovljena situacija bistveno slabša, kot je to tudi normalno, s povprečjem ca. 250 mikrogramov/ m^3 ali 5/3 od dovoljenega maksima; pri tem so bili neredki dnevi, ko je koncentracija žveplovega dioksida nekajkrat dovoljeni nivo preseгла. Tudi koncentracija dima je bila koncentraciji SO_2 proporcionalna in podobna. Takratne meritve niso zajele glavne škode, tiste, ki je nastala iz glavnega izvora, iz (visokega dimnika) cinkarniške pražarne in iz drugih dimnikov celjske industrije in se je v glavnem poznala izven ozjega celjskega območja na vzhodno od Celja ležečih iglastih gozdovih in obdelani zemlji.

Tedanje, prvotne meritve so tako rezultirale v zaključku, da so nedovoljenih povprečnih koncentracij zračnih nečistoč v mestnem okolju, predvsem SO_2 , v glavnem kriva individualna hišna kurišča, in to je tudi normalna situacija večjih naselij v mrzli letni dobi.

Situacija v Celju se je v zadnjih 5 letih, v času po prvotnih meritvah, močno spremenila. Število stanovanjskih zgradb se je močno povečalo, še zlasti število centralnih kurjav. Isto velja za javne in industrijske zgradbe, kar vse pomeni bistveno povečano porabo goriv za ogrev v zimskih mesecih. Cinkarniška pražarna je sicer proizvodnja ustavila, kar pomeni zmanjšano nevarnost za (v glavnem) predele vzhodno od Celja namesto nje je zrastle nov, največji celjski industrijski objekt, to je titanov dioksid, ki naznanja svoje obratovanje z močnim belim dimom iz nizkega dimnika. Železnica je medtem v veliki meri prešla na koriščenje sodobnejših goriv oziroma virov energije, z manj žvepla in manjšim onečiščenjem zraka. Ostali pogoji industrije se niso bistveno spremenili.

Iz gornjega sodeč smo pričakovali poslabšanje celjskega zraka v zadnjih letih, vsaj v mesecih ogrevanja prostorov zaradi mnogo večje porabe kurjave, pa tudi zaradi nizko-dimnih emisij povečane in nove celjske industrije, predvsem titanovega dioksida, iz njegovega vidnega izvora.

Zato je celjska občinska skupščina lanske jesen naročila ponovno preveritev celjske atmosfere. Za zmanjšanje stroškov so bile določene le štiri merilne postaje, in sicer glavne postaje iz prejšnjih me-

ritev, ki stojijo na vzhodnem, južnem in zahodnem robu celjskega mestnega področja. Vzhodni rob je zaradi največje pomembnosti obdržal 2 postaji, zaradi proti vzhodu obrnjene celjske vetrovne rože in zaradi koncentracije umazane industrije v vzhodnem delu Celja. Severni rob je ostal (in prvotno je bil) brez merilne postaje zaradi relativne nepomembnosti južnih vetrov. Do takih zaključkov vodi tudi študija gibanja zraka v Celju ob neugodnih situacijah hladnih nizkih zračnih plasti brez izrazitih vetrov. Poleg tega se je dalo iz prvotnih meritev, njihovih podatkov in medsebojnih razmerij, zanesljivo računati iz teh 4 ključnih merilnih postaj na situacijo ostalih lokacij.

Proti pričakovanju smo v vseh zimskih mesecih zadnje zime dobili zelo ugodno sliko: povprečne koncentracije so bile ca. dvakrat manjše od prvotnih, maksimalne koncentracije iznad dovoljenih mej so bile toliko redkeje in konice polovice nižje od prejšnjih. Tako že situacija v zimskih mesecih zdaj praktično ni več preseгла dovoljenih mej, pri tem pa je jugoslovanski standard dvakrat strožji od standarda v zahodnih državah.

Vzrok ugodnejših letošnjih rezultatov v zimskih mesecih je bil delno v milji zimi, predvsem januar in februar sta bila izredno topla, in le malo dni je bilo s toplotno inverzijo. Vendar bi to moglo teoretsko izboljšati situacijo le za kakih 25 odstotkov. Tako smemo sklepati tudi na bolj čisto delovanje sedanjih ogrevalnih kurišč; morda je to efekt višjih temperatur izstopnih plinov iz današnjih dimnikov. Industriji za dobo zimskih meritev nikakor ne moremo pripisati škodljivega doprinosa k zračni onesnažitvi, tudi če bi ji prepustili nesorazmerno visok delež.

Po teh presenetljivo ugodnih zaključkih iz rezultatov zadnje zime smo upravičeno pričakovali še toliko bolj ugodno situacijo poleti, kadar ni potrebe po ogrevanju prostorov. Računali smo na praktično čisti zrak, podoben tistemu iz manjših neindustrijskih naselij.

Na žalost pa so se skozi celo poletno dobo vrstili pojavi zelo visokih nečistoč v celjski atmosferi. Dvema večjima izpadoma toka v obratu žveplene kisline, v marcu, ki sta tudi povzročila izredno visoke koncentracije na vzhodno ležečih postajah, sta sicer še sledila izredno »čista« meseca april in maj. Izmerjene povprečne koncentracije vseh poletnih mesecev, od junija do septembra, so pa praktično enake kot so bile pred 5 leti in upravičujejo naš zaključek na nov pojav pomembnega industrijskega onečiščenja zraka, ki ga ni moglo biti niti pred 5 leti, ko je takratni nivo vzdrževala sedaj ustavljena cinkarniška pražarna, niti se ni mogel nepazeno pojavljati v letošnjih zimskih mesecih, ker bi sicer morali biti zimski rezultati znatno višji.

Sicer so letošnje povprečne poletne koncentracije vseeno znašale ca. 100 mikrogramov SO_2/m^3 , kar je 2/3 dovoljenega nivoja, morale pa so biti časovno in lokalno neenakomerno razporejene, torej nastajati ob izvidih ali iz le nekaj virov, saj so jih spremljale pritožbe kmetov in gozdarjev, torej znaki škodob kultur. Na industrijski izvor kaže tudi dejstvo, da sedaj prvič v dneh visokih koncentracij

žveplovega dioksida ostaja koncentracija dima nizka. Končnih zaključkov o vzrokih teh pojavov še ne moremo napraviti, znani so vzroki v obeh cinkarniških obratih žveplene kisline. Koncentracija žveplovega dioksida ali drugih škodljivih plinov v dimu iz titanovega dioksida ni vzporedljiva s prejšnjima izvoroma, v glavnem je ta beli dim vodna para, ki se sorazmerno zračni vlažnosti razmeroma hitro razblini in brez ostanka, ki bi mogel predstavljati pomembno kondenzacijsko crnovo.

Doslej je ostalo v obeh meritvenih obdobjih odprto vprašanje ožje severnovzhodne okolice obrata nove žveplene kisline in titanovega dioksida, ki pa predstavlja področje največjih možnih koncentracij v času okvar in tehnoloških zastojev v cinkarniških obratih; takrat koncentracija žveplovega dioksida v okolici tovarne tudi desetkrat pre-

seže dovoljeni maksimum. Obrat titanovega dioksida je letos prešel na končni sistem čiščenja odpadnih plinov in normaliziral proizvodnjo, s čimer so dani pogoji obdelati celotno situacijo v Bukovčlaku in ugotoviti doprinos posameznih tovarn. Vsekakor pa je takoj treba ukrepati proti obratu žveplene kisline v starem delu Cinkarne, ki že nekaj mesecev obratuje defektno in predstavlja za svojo okolico izvor občasnih dvajsetkrat previsokih koncentracij žveplovega dioksida; nedopustno je odložiti odpravo tega zastoja na drugo leto, ker bo ob neugodnih zimskih razmerah ta izvor podvojil koncentracije iz zadnje zime na celem celjskem območju.

Trenutno proučujemo tudi koncentracije drugih možnih nečistoč in izvorov, npr. emisijo fluoridnih plinov iz EMA in iz ostalih virov.

Onesnaženje voda

Dne 17. junija 1974 je Republiški sekretariat za urbanizem — vodnogospodarska inšpekcija, organiziral v Celju sestanek z vsemi onesnaževalci voda. Na sestanku so bile ugotovljene naslednje značilnosti naših vodotokov:

Hudinja priteče do sotočja struge Voglajne, to je približno 100 m južneje od mostu na Bežigrasjski ulici, sorazmerno čista, od tod naprej pa jo močno onesnažuje vzhodna Ložnica, ki je obarvana z odplakami iz deponije v Žepini. EMO Celje spušča v Hudinjo močno temno obarvano odpadno vodo, kanal iz TiO_2 in vzporedni obrati pa odpadno vodo s primesmi kisline in ferosulfata.

Vogljajna je relativno čista do mostu, ki vodi v staro Železarno Štore, od tam dalje pa je močno onesnažena zaradi dotoka fine žlindre iz stare železarne. Iz železarne tudi odteka organske snovi, kot so: mazut in katran. Pri vsakem večjem deževju se Vogljajna očisti, toda usedline v strugi dajejo vodi še naprej nenaravni videz.

Tako onesnažena Vogljajna priteka v sorazmerno čisto Savinjo, ki nizvodno od Celja do Zidanega mosta dobi spreminjajočo barvo. Temna barva Savinje je posledica odtokov iz Železarne Štore, rjavo rdeča in zeleno bela pa je posledica odtokov iz Cinkarne Celje. Onesnaženje Savinje je v normalnih pogojih obratovanja konstantno. Ko pa pride do večjih defektov na TiO_2 , pa je onesnaženje občutno. Zaradi onesnaženja Savinje je občina Celje sprejela že več pritožb iz občine Laško, Krško in vabirnice »Djuro Salaj«. Slednja je zlasti prizadeta, ker iz Save pridobiva tehnološko vodo.

Občina Celje je ustanovila delovno mesto vodnogospodarskega inšpektorja, katerega naloga je nenehno ugotavljanje vseh onesnaževalcev voda v občini Celje. Prekomerne onesnažitve oziroma njih povzročitelje, predlaga v upravno kazenski postopek, pri manjših onesnaženjih pa predpisuje ukrepe in sanacije.

V Celju so ugotovljeni naslednji večji onesnaževalci voda: Libela Celje, KK Hmežad, Etol Celje, LIK Savinja Celje, Železarna Štore, Aero Celje, EMO Celje in

Cinkarna Celje. Vse te delovne organizacije imajo pripravljene sanacijske programe, ki pa so po mnenju občinskega upravnega organa, pristojnega za vodnogospodarstvo, narejeni na predolgi rok.

Ob razpravi o tej problematiki je izvršni svet občine Celje na svoji seji dne 16. oktobra 1974 sprejel naslednje sklepe:

1. Železarno Štore, EMO in Cinkarno je obvestiti, da prenehajo izpuščati katran v Hudinjo oziroma Vogljajno.

2. EMO je obvezati k sistemski neutralizaciji žilne kisline, ker se po sedanjih opažanjih neutralizacija ne izvaja redno.

3. Ker pri Cinkarni realno ni računati, da se bodo pri začetni proizvodnji TiO_2 mogli izogniti vsakemu zastoj in izpadu, se je omejiti na naslednje realne zahteve:

a) določiti Cinkarni časovne termine, v katerih so dolžni odstraniti vsakokratne zastoje v obratu TiO_2 in H_2SO_4 oziroma prenehati izpuščanje kislih odplak in ferosulfata.

4. V vseh podjetjih, v katerih nastopa odpadna tehnološka voda, je potrebno v skladu z zakonom o vodah organizirati efektivno kontrolo odpadnih voda. Taka kontrola naj bi predvsem služila za takojšnjo odpravo eventualnih zastojev v proizvodnji in skrbela za optimalno čiščenje na obstoječih čistilnih napravah.

5. Vzporedno z ukrepi za sanacijo odvajanja tehnoloških odpadnih voda celjske industrije, bi bilo potrebno pristopiti k pripravi za gradnjo komunalne čistilne naprave Celje.

IZVRŠNI SVET SO
CELJE

Danska. Gradijo novo jeklarno z dvema elektroobločnima pečema in konti napravico za ulivanje slabov z letno kapaciteto 500.000 t.

BESEDA MLADIH

KORAK NAPREJ V IZOBRAŽEVANJU

Izobraževanje mora postati stalen organiziran, smotrni in učinkovit proces usposabljanja za delo, širjenje kulturnega obzorja in sproščanja delavčevih ustvarjalnih sil in priprava za samoupravno odločanje o politiki in medsebojnih odnosih v združenem delu ... (iz osnutka sklepev s posvetovanjā OZD gospodarstva z dne 29. 5. 1974 v Portorožu).

X. kongres ZKJ je z resolucijo o novih vidikih izobraževanja mladine in odraslih v samoupravni družbi postavil pred vzgojno-izobraževalne institucije zahtevne naloge. Vzgoja in izobraževanje ne moreta biti več ločena od drugih področij združenega dela.

Združeno delo mora prevzeti neposredno odgovornost za politiko izobraževanja, za vključeno delo tistih, ki končajo šolanje na raznih ravneh usmerjenega izobraževanja. Skrbeti pa mora tudi za to, da se delovni ljudje izobražujejo za delo in samoupravljanje.

Socialistična vzgoja in izobraževanje mladih ter odraslih traja neprekinjeno, mora razvijati ustvarjalni odnos do dela, saj je prav delo nenadomstljiv del procesa izobraževanja in vzgoje. Zato je nujno potrebno povezati pouk s proizvodnjo. Potrebno je, da se mlada generacija čimprej vključuje v delo in družbeno življenje, se ob delu izobražuje in se vrača v izobraževanje. Glede na te zahteve je treba mlade in odrasle pritegniti k samoizobraževanju ob delu. Vse stopnje izobraževanja pa je treba funkcionalno povezati in ob tem upoštevati že doseženo znanje.

Na 7. kongresu ZK Slovenije je bila izdana resolucija, ki pravi, da mora vsaka stopnja ali oblika izobraževanja po osnovni šoli biti zaokrožena tako, da bo pripravila mladino za delo in nadaljnje izobraževanje.

Vzgojno-izobraževalne ustanove so se z odgovornostjo lotile naloge, da dajejo možnost izobraževanja v tehniških šolah za absolvente poklicnih šol. Nove možnosti izobraževanja odpirajo ljudem v delovnih organizacijah, saj bi z večjimi skupinami lahko organizirali izpite in seminarje v podjetju. To je zelo ugodno za kandidate, delovna organizacija ima možnost, da spremlja uspeh študirajočih, lahko pa tudi računa v določenem obdobju na izboljšavo svoje izobraževalne strukture, kar je prvi pogoj za boljši uspeh dela,

Oblika dopisnega študija je ugodna tudi za posameznika. Kurzni sistem pouka je za delovnega človeka v današnjih razmerah tudi najprimernejši. Kandidat se lahko skoncentrira le na en predmet, ima konzultativne seminarje iz tega predmeta in ko je pripravljen na izpit, ga opravlja. Seminarji so enkrat tedensko v študijskih središčih.

Temeljne organizacije združenega dela in združenja temeljnih organizacij združenega dela morajo precizirati naloge in cilje na področju izobraževanja ter te naloge in cilje opredeliti v notranjih samoupravnih aktih.

Združevanje panog temeljnih organizacij združenega dela in gospodarska zbornica kot asociacija združenega dela morajo prevzeti večjo odgovornost za usklajevanje vseh akcij na področju izobraževanja, programiranja in izobraževanja, njegovega izvajanja in ne naposled tudi za rezultate izobraževanja.

(Iz osn. sklepov s posveta OZD gospodarstva z dne 29. 5. 1974 v Portorožu).

ZSMS je po zadnjem kongresu ZKJ posvetila posebno skrb permanentnemu izobraževanju mladih. V procesu idejnega, strokovnega in političnega izgrajevanja usposablja mladino za opravljanje odgovornih družbenopolitičnih nalog in si prizadeva razvijati vsestransko socialistično orientirane in samoupravno angažirane mlade osebnosti.

To pa pomeni, da se mora mladina izobraževati ob delu, da se mora iz dela vračati v izobraževalni proces. V ta namen je ZMS sprejela resolucijo o akcijah, ki so že stekle, zlasti na področju družbenopolitičnega izobraževanja. Po vsej Sloveniji uvajajo različne oblike seminarjev, od takih se najbolj obnesejo tako imenovani vikend-seminarji. Za vse oblike pa velja načelo, da je treba vabiti na seminarje z mladimi slušatelji še starejše sodelavce.

N. Bohorč

Iz dnevnika amaterskega gledališča »ŽELEZAR«

DEDEK MRAZ
ZOPET MED
MALČKI

Zadnji petek lanskega leta je bilo pred Kulturnim domom v Storah zelo živahno. Že pred 14. uro so se pričeli zbirati otroci, nekateri s starši, drugi pa kar sami. Ko so se ob 14.30 končno od-

prla vrata v dvorano, se je ne- strpna množica pognala v lov za »boljšimi« sedeži.

Obisk letošnje novoletne prireditve je pokazal, da je nekajletna praksa potrdila nujnost organizacije večkratnih kulturnih prireditev, predvsem za mladino, pa tudi za odrasle.

Amatersko gledališče »Železar« je našim malčkom podarilo prijetno novoletno igrico, organizacija sindikata pa je poskrbela za darila, ki jih je ob pomoči igralcev razdelil dedek Mraz.

Naj ob zaključku dodam še to: Vemo, da nekateri starši otrok iz takih ali drugačnih razlogov res niso mogli pripeljati na novoletno prireditev, veliko pa je bilo tudi takih, ki so videli le darilo, na to, da otroku morda novoletni program z obiskom dedka Mraza pomeni veliko več pa sploh niso pomislili.

čič-ko

NOVE KNJIGE

- METODOLOGIJA za utvrđivanje uslova radne sredine zaštitе na radu, NIS, 1972, S-2759
- STARČEVIĆ D.: Proračun investicija, teorija i praksa. Izd. Privredni pregled, Bgd. 1973, S-0408
- BALIC Olga: Prva pomoć kod nesrećnih slučajeva prouzrokovanih električnom strujom, NIS, 1971, S-0407
- TASCHENBUCH Technische Gase, VEB Deutscher Verlag, Leipzig, 1973, 0406
- SLOVENSKA bibliografija XXIV, 1970; NUK Ljubljana, 1974.
- BATEL W.: Entstaubungstechnik. Springer-Verlag, 1972, S-2763
- Zakon o temeljni varnosti cestnega prometa, Avto-moto zveza Slovenije, Lj. 1974, S-0405
- VAJS Albert: Opšta teorija države i prava. S-2764
- ZASTITA od opasnog dejstva električne struje, S-0400
- Zaštita na radu pri izvođenju radova pod naponom, Niš, g. 1969, S-0401
- SAVREMENI instrumenti i metode za kontrolu zagađenosti vazduha, NIS, 1973, 0402
- Toplotno zračenje u industriji i zaštita radnika, Niš, 1972, S-0403
- ZASTITA na radu pri održavanju vodovodne instalacije, NIS, 1972, S-0404
- ZASTITA na radu pri zavarivanju, Niš, S-2762
- Organizacija rada i zaštita na radu, Niš, 1973, S-2760
- VASIĆ V.: Ekonomska politika Jugoslavije, Bgd. 1972, S-2761
- Batel W.: Entstaubungstechnik, Springer-Verlag, 1972, S-2763
- Slovenska bibliografija XXIV, 1970, NUK Lj. 1974.
- Taschenbuch: Technische Gase, VEB Verlag, Leipzig, 1973, S-0406
- Balić O.: Prva pomoć kod nesrećnih slučajeva, prouzrokovanih električnom strujom, NIS, 1971
- Starčević D.: Proračun investicija, teorija i praksa, izdanje Privrednog pregleda, Bgd. 1973, S-0408
- Metodologija za utvrđivanje uslova radne sredine zaštitе na radu, 1972, S-2759
- Deformaciji i naprežđenija pri obrabotke metallova davljenjem, Izd. »Metallurgija« 1974, S-0409
- Leušin A. I.: Duga gorenja, Moskva, »Metallurgija« 1973, S-0410
- Udarnije ispitivanja metallov, Moskva, 1973, S-0411
- Moderno rukovođenje komercijalnom djelatnošću. Izd. Ekonomski centar tehn. Zgb., S-3622/I-1, I-2, 3622/II-1, 2, 3
- JUS katalog jugosl. standarda, 1974, S-3623/a, b, c, č
- Predpisi o amortizaciji osnovnih sredstev s komentarjem, Ljubljana, 1974, S-0413

IZ DELOVNIH SKUPIN

Od zaključka redakcije za decembrsko številko »Železarja« so delovne skupine nekoliko »počivale«. Predvidena je bila razprava o izhodiščih za srednjeročni razvojni program 1976—1980 in o gospodarskem načrtu za leto 1975, vendar je potrebno počakati še na izračune finančnih kazalcev.

V prejšnjem Železarju smo objavili, katere službe niso posredovale odgovorov delovnim skupinam. Danes ugotavljamo, da odgovora še vedno niso prejele sku-

pine iz valjarne II in skupina »Spolenak« iz jeklarne II, ki so postavile vprašanja v zvezi z avtobusnimi prevozi. Vprašanja so bila posredovana kadrovske-spološnemu sektorju v drugi polovici novembra 1974.

Prejeli smo tudi zapisnike delovnih skupin valjarne II, ki so razpravljale o delu ob prostih sobotah, delovna skupina sektorja za kakovost in razvoj pa si je izvolila novega vodjo skupine.

čič-ko

Vabilo

vsem tovarišicam kolektiva
železarne Štore

V našem kolektivu imamo več let dokaj uspešno organizirano rekreacijo na različnih področjih.

Vemo, da je v našem kolektivu največ moških, pa kljub temu se zavedamo, da morate tovarišice prisostvovati na področju rekreacije.

Prav iz teh razlogov vas obveščamo, da imamo posebej za vas pripravljen rekreacijski program in sicer:

1 krat tedensko: vadba v odbojki, v torek 18.30—20. ure v telovadnici na Lipi,

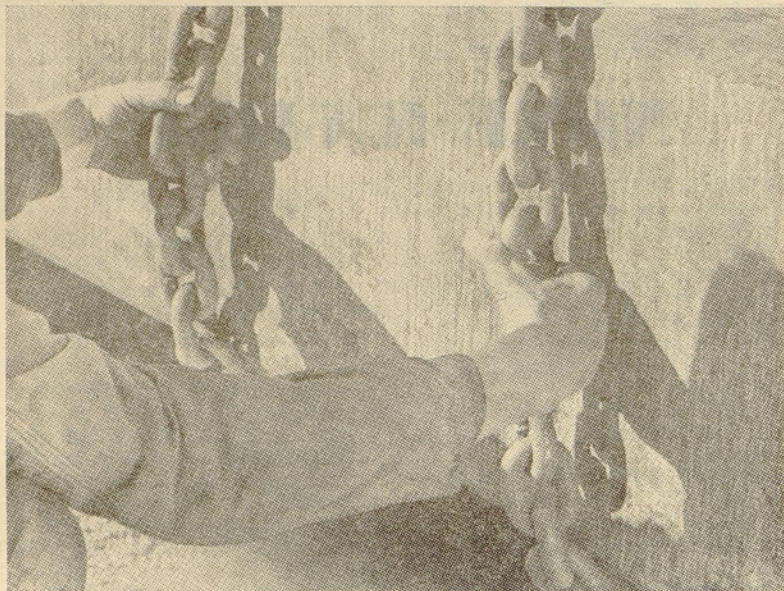
1 krat tedenska splošna vadba (oblikovalne vaje, vaje spretnosti, družbene igre, ritmika itd.), vsak četrtek ob 18.30—20. ure v telovadnici na Lipi.

Poleg teh dveh stalnih oddelkov pa vas vabimo k sodelovanju v kegljanju in namiznem tenisu. Prijave za kegljanje sprejema tov. Krajnc Dragica, za namizni tenis pa tov. Pajk Vinko v Livarni II.

Komisija za šport in rekreacijo

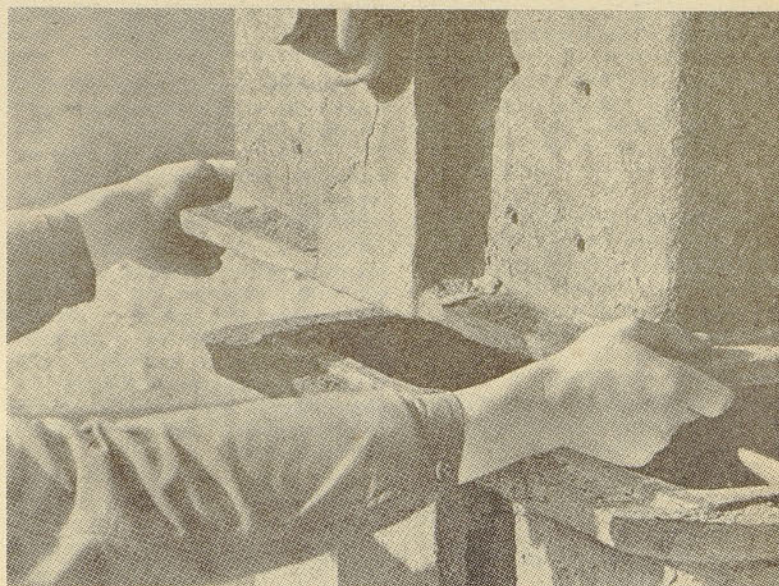
Prenašanje bremen z žerjavom

Veliko podzavestnih avtomatičnih gibov nam je prirojenih. Če se na primer dotaknemo dlani dojenčka, se bo roka kot sama od sebe zaprla. V današnjem tehničnem okolju pa so nam takšni podzavestni gibi lahko zelo neugodni — celo nevarni.

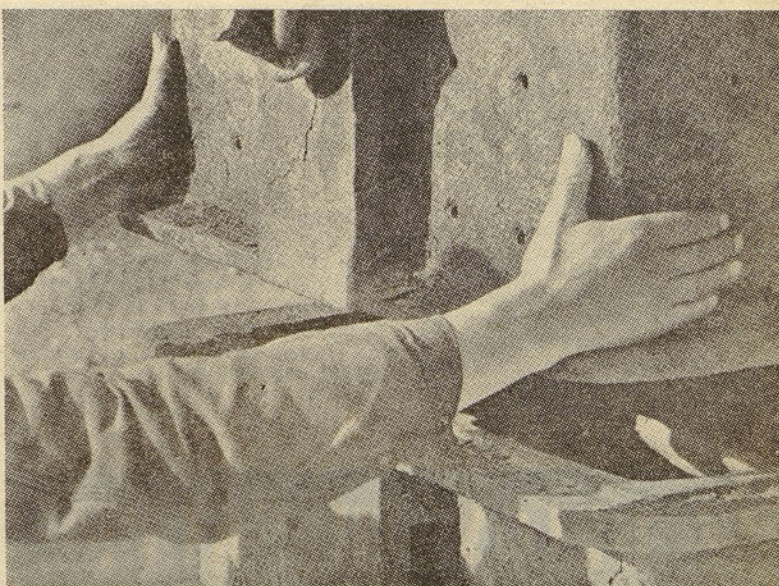
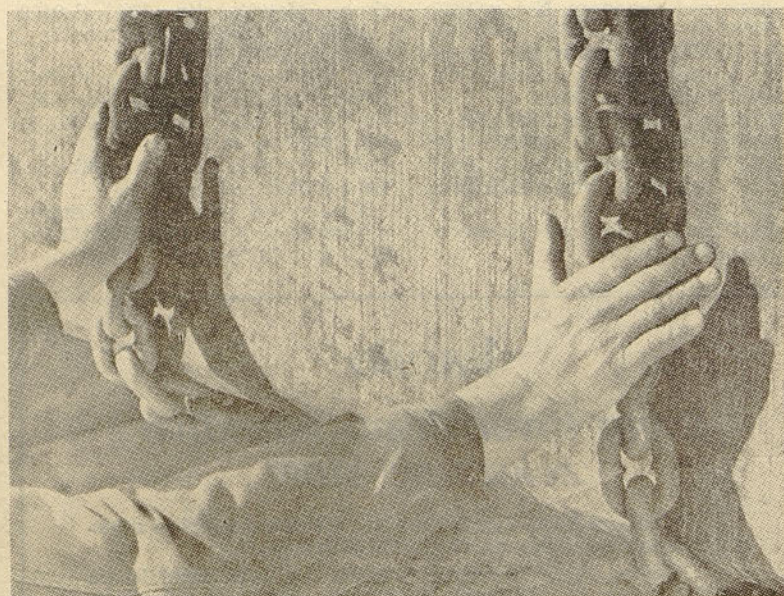

Pri prenašanju bremen lahko pride zaradi takšnega refleksnega — podzavestnega giba do nesreče.

Avtomatično objamejo prsti verigo, namesto da bi jo samo — kar je pravilno, vendar nenavajeno — samo od zunanji strani pritisnili.

Avtomatično primemo breme tako kot kaže slika, ker je roka tako navajena, namesto da bi pravilno, čeprav je nenavajeno — breme vodili kot kaže druga slika.

Južna Afrika. DANIELI iz Italije bo dobavil opremo za profilno valjarno v vrednosti 3 milijone dolarjev.

ZRN. V Fordovih tovarnah v Kölnu so uvedli postopek za rezanje konstrukcijskega, legiranega jekla in pločevine do 3 mm debeline z laserji. Ker v primerjavi s klasičnimi postopki odpade vrsta operacij od zarisovanja do piljenja so zabeležili znatno znižanje stroškov.

Južna Amerika. V nekaterih južnoameriških državah, predvsem Venezueli se kaže izrazit trend postavljanja novih metalurških objektov v bližini virov naravnega plina ob uporabi direktne redukcije železove rude. V novejšem času je taka usmeritev zaradi energetske krize vedno bolj aktualna, ker obeta nižjo porabo energije in znižanje proizvodnih stroškov.

USA. V zvezi s svetovno energetske krizo so značilna splošna

prizadevanja za ekonomijo z gorivi na vseh industrijskih področjih. V livarni KOPPERS v Baltimoru so postavili žarilne peči, ki imajo namesto gorilcev vgrajeno porozno opeko, skozi katero uhaža zemeljski plin in izgoreva v vrsti majhnih plamenov. Ugotovili so 25—50 % večjo storilnost peči in enakomernejše ogrevanje.

ZSSR. Vlada bo dobavila opremo za železarno v Pakistanu (Pipri) v vrednosti 230 milijonov dolarjev.

ZRN. Pri razvojni službi firme KLOCKNER-JONON so razvili postopek jonskega nitiranja jekla, ki ima precejšnje ekonomske prednosti pred klasičnim. Postopek so pričeli uporabljati tudi v ZDA in na Japonskem, predvsem za avtomobilske dele.

IZ DELA SINDIKATA

DELOVNE IN ŽIVLJENJSKE RAZMERE DELAVCEV (1)

Sindikati se bomo zavzemali za bolj produktivno zaposlenost, zakaj le tako bomo lahko uresničevali socialno varnost delavcev.

Osnovne organizacije sindikata so odgovorne za tako politiko zaposlovanja, ki bo zagotovila racionalno zaposlitev slehernega delavca v organizacijah združenega dela. Osnovne organizacije sindikata bodo aktivne tudi pri uresničevanju in izpopolnjevanju aktov o sistemizaciji delovnih mest. Še posebej se bomo angažirali pri reševanju problemov, ki nastajajo v zvezi s premeščanjem in prekvalifikacijo delavcev, tako da zaradi tehnološkega napredka noben delavec ne bo ostal brez dela.

Sindikati na republiški ravni bomo dali pobudo za sklenitev družbenih dogovorov, s katerimi bodo zagotovljeni temeljni normativi za življenjske in kulturne razmere za delavce, ki prihajajo na delo iz drugih krajev Slovenije in Jugoslavije, in vztrajali pri tem, da organizacije združenega dela, ki normativov ne bodo izpolnjevale, ne bodo mogle zaposlovati teh delavcev.

Sindikatske organizacije v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela bodo čimprej uresničile v sindikatih že sprejeto politiko družbene prehrane; to pomeni, da je vsaka organizacija združenega dela dolžna organizirati obrok prehrane med delom.

Sindikati bomo pobudniki aktivne udeležbe temeljnih organizacij združenega dela v skupnostih za zaposlovanje in se v njih opredeljevali za dogovarjanje o vseh sestavinah politike zaposlovanja in kadrovske politike.

Organizacije sindikata se bodo prizadevale, da bo postalo varstvo pri delu sestavni del delavčeve zavesti in materialne odgovornosti temeljnih in drugih organizacij združenega dela, tako da bodo delavci sami nosilci varstva pri delu.

Sindikati bomo politično delovali za hitrejšo odpravljanje težavnih in zdravju škodljivih delovnih mest, za spremembo tehnoloških postopkov, izboljšanje organizacije dela in poostreitev nadzora nad izvajanjem varstva pri delu ter vseh drugih ukrepov, ki ohranjajo človekovo zdravje in delovne sposobnosti. Sindikati bomo spodbujali sprejemanje samoupravnih aktov o varstvu pri delu. S svojim delovanjem bomo zagotovili uresničevanje samoupravno dogovorjenih varstvenih ukrepov in delovnih razmer. Vsaj enkrat na leto bodo osnovne in druge organizacije sindikatov obravnavale varstvo pri delu in obvezno ocenile vzroke in posledice vsake težje ali smrtno nesreče pri delu.

Sindikati bomo samo v primerih, ko ni mogoče preprečiti

zdravju škodljivega in nevarnega dela, pristajali na beneficiranje delovne dobe. Pri tem bomo ravnali skladno z družbenim dogovorom o načelih, osnovah in merilih postopka za določanje delovnih mest, na katerih se šteje zavarovalna doba s povečanjem.

Sindikati na republiški ravni bomo v sodelovanju z drugimi družbenimi dejavniki vplivali na to, da se bo pri izbiri tehnologij in v proizvodnji ščitilo tudi človekovo okolje. V ta namen bomo spodbujali sklepanje samoupravnih sporazumov in skupnih načrtov organizacij združenega dela za varstvo okolja.

Sindikati bomo analizirali in dajali pobude, da se s samoupravnimi sporazumi o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu primerno in skladno z zakonodajo uredijo in uresničijo pravice iz dela v zvezi z delovnim časom, s podaljšanim delom in v zvezi z nočnim delom. Predlagali bomo morebitne spremembe in dopolnitve že sprejetih samoupravnih sporazumov o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu.

Sindikati bomo nosilci akcij za sprejem takih določil v kolektivnih pogodbah o delovnih razmerjih med delavci in zasebnimi delodajalci, s katerimi bodo izenačene pravice teh delavcev s pravicami delavcev v združenem delu.

Nezadostna razvitost otroškega varstva ovira enakopraven razvoj otrok in slabo vpliva na produktivnost dela staršev. Da bi omogočili bolj učinkovito samoup. urejanje odnosov na tem področju, bomo sindikati delovali v temeljnih organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih in interesnih skupnostih in si prizadevali, da bi na tem področju zagotovili potrebna sredstva za ustrezne zmogljivosti in za njihovo smotno izkoriščanje. Posebej bomo sindikati dejavni pri načrtovanju takega otroškega varstva, ki bo vse bolj izenačevalo razvojne možnosti otrok. Osnovne organizacije sindikata in sindikati v organizacijah združenega dela bodo v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi preverjali uresničevanje sprejetih programov otroškega varstva in predlagali potrebne spremembe in dopolnitve.

Da bi zagotovili trajen razvoj zdravstvenega varstva in s tem ustvarili podlago za vse večjo produktivnost, bomo sindikati spodbujali takšno solidarnostno združevanje sredstev, da bodo imeli vsi delavci enake možnosti za zadovoljitev potreb po zdravstvenem varstvu. Sindikati ne bomo dopustili, da bi neposredna udeležba zavarovancev v stroških zdravljenja krnila načelo solidarnosti in odvrčala zavarovance od potrebnega izkoriščanja zdravstvenih storitev ter s tem poslabševala zdravstveno stanje zaposlenih.

Sindikati bomo dali pobudo za izenačenje prispevka zavarovancev pri stroških zdravljenja in pri stroških za zdravila v vsej Sloveniji. Sindikati bomo storili vse, da bi onemogočili zlorabo na račun sredstev solidarnosti in vzajemnosti.

Sindikati si bomo v osnovnih organizacijah združenega dela in skupnostih zdravstvenega zavarovanja — zdravstvenega varstva prizadevali, da bodo nadomestila za čas delavčeve začasne zadržanosti z dela sproti usklajevali z zviševanjem življenjskih stroškov in osebnih dohodkov.

V skupnostih zdravstvenega zavarovanja bomo sindikati delovali tako, da bomo spodbujali nadaljnji razvoj zdravstvenega varstva in čimbolj racionalno delovanje zdravstvenih institucij in da bomo na podlagi svobodne menjave dela vplivali na kvaliteto in učinkovitost dela delavcev v zdravstvu.

Pomemben cilj sindikatov je tudi odpravljanje vzrokov za nastajanje vseh oblik invalidnosti delavcev. Sindikati bomo v organizacijah združenega dela, v skupnostih invalidsko-pokojninskega zavarovanja in v skupnostih zdravstvenega varstva delovali tako, da bomo preventivno obvladovali vzroke za nastanek invalidnosti delavcev. Delavcem, ki so postali invalidi, bomo zagotavljali ustrezno prekvalifikacijo in enakopravno ponovno vključitev v združeno delo.

Da bi zagotovili odvisnost med živim in minulim delom delavcev, upokojenecem in invalidov, bomo sindikati vztrajali pri doslednem uresničevanju in spoštovanju ustavnih, zakonskih in samoupravnih predpisov, tako da bodo pokojnine odsev gibanja osebnih dohodkov, ki so rezultat dosežene družbene produktivnosti dela.

ODDIH IN REKREACIJA DELAVCEV (1)

Organiziranemu oddihu delavcev ter njihovih družin bomo v organizacijah in organih sindikatov namenili večjo skrb kot doslej. Pri tem bomo zagotavljali odločilen vpliv delavcev pri ustvarjanju možnosti za množičen oddih in rekreacijo, ki sta sestavini standarda delavcev. Prek skupnosti za oddih in rekreacijo bomo zagotavljali izrazitejšo solidarnost in vzajemnost, nove površine za gradnjo počitniških domov in rekreacijskih centrov ter racionalno poslovanje in povezovanje počitniških domov in rekreacijskih objektov. Te skupnosti bodo oblika za dogovarjanje in uresničevanje politike na tem področju.

V programe delovanja osnovnih organizacij sindikata bomo vključili organiziranje zdravstveno-rekreativnega in preventivnega počitka, zlasti še za tiste delavce, ki delajo v težkih delovnih razmerah. Skladno s tem se bomo zavzeli tudi za deljen letni dopust, kar bo med drugim omogočilo bolj načrtno izkoriščanje nezasedenih zmogljivosti počitniških domov in gostinsko-turističnih objektov med letom.

V krajevnih skupnostih, kjer delavci in njihove družine preživijo večji del dnevnega in tedenskega počitka, se bomo sindikati aktivno vključevali v akcije za

povečanje rekreacijske aktivnosti vseh občanov. Prav tako bomo aktivni pri uresničevanju nalog za vsestransko varstvo okolja.

V temeljnih telesnokulturnih skupnostih bomo sindikati prek delegatov iz organizacij združenega dela zagotovili odločanje o politiki razvoja telesne kulture, zlasti pa na področju športne rekreacije delavcev, ki je bila doslej močno zapostavljena.

Sindikati bomo še naprej sodelovali v vseh akcijah za urejanje rekreacijskih površin in pri gradnji telesnokulturnih objektov, ki morajo postati dostopni vsem občanom. Iz združenih sredstev v telesnokulturnih skupnostih je treba zagotoviti upravljanje in vzdrževanje prav vseh telesnokulturnih objektov ter strokovno pomoč pri uresničevanju dogovorjenega delovnega načrta.

V sindikatih bomo vplivali na še bolj intenzivno usposabljanje in šolanje manjkajočih strokovnjakov za organizirano vodenje športne rekreacije. Prav tako bomo vplivali na to, da se bo število strokovnjakov povečalo v skladu s sprejetimi načrti športne rekreacije v organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih in v občini.

Sindikatske športne igre bomo razvijali kot stalno in načrtno aktivnost pretežnega števila delavcev in organizirali tekmovanja v organizacijah združenega dela in na ravni občine. Redno sodelovanje na teh tekmovanjih mora biti pogoj za udeležbo najboljših moštev in posameznikov na igrah v regionalnem, republiškem ali zveznem merilu.

Sindikati bomo še bolj okrepili sodelovanje z vsemi organizacijami za športno rekreacijo. Posebno pozornost bomo pri tem namenili prireditvam, ki imajo spominski in manifestativni značaj ali pa imajo vzgojne in vseljudske obrambne cilje.

OBVEŠČANJE IN SAMOUPRAVNO KOMUNICIRANJE (1)

Vsestransko, celotno, pravočasno in razumljivo obveščanje ter razvite samoupravne komunikacije so eden od temeljnih pogojev, da delavci v združenem delu lahko ustvarjalno odločamo v celotnem spletu samoupravnih odnosov in v svojem političnem delovanju. Obveščati in biti obveščen je ena izmed neodtujljivih dolžnosti in pravic samoupravljalcev. Sindikati bomo zato vplivali na korenite spremembe v vsebini in načinih medsebojnega obveščanja in samoupravnega komuniciranja kot enega izmed odločilnih pogojev za resnično samoupravljanje.

V osnovnih organizacijah bomo sindikati vplivali na nenehno posodabljanje tistih načinov medsebojnega obveščanja, ki zagotavljajo neposrednost, omogočajo izmenjavanje mnenj in usklajevanje stališč ter nadzor nad uresničevanjem dogovarjanja. Obveščanje mora biti vsebinsko tako zasnovano, da bo delavec vedel in zgal odločati v svoji organizaciji združenega dela.

(Nadaljevanje na 23. strani)

ŠPORT IN REKREACIJA

Konec decembra so se na Svetini zbrali vsi referenti za športno organiziranost in ostali člani, ki so zadolženi za razvoj športa in rekreacije. Zbralo se je 25 članov.

Na sestanku so se prisotni seznanili s celotnim programom in ga potrdili.

Rekracijski program za leto 1975 zajema petnajst področij dejavnosti, od tega so tri tekmovalnega značaja, pet rekreativnega značaja, tri izobraževalnega značaja, ostale pa zgornje dopolnjujejo.

Tekmovalne panoge se bodo ocenjevale za medobratna tekmoovanja Železarne Store. Pred začetkom tekmoovanja bo komisija za rekreacijo objavila propozicije v obliki pravilnika in predlagala ključne formacije, združevanja manjših oddelkov in obratov v tekmovalne ekipe.

Že več let uspešno sodelujemo na občinskih športnih prireditvah, ki so v Celju zelo množične, kvalitetne in tradicionalne.

Program športnih iger bo v celoti objavljen in ga bomo potrdili z našo udeležbo in obveznostjo do rednega sodelovanja.

Komisija za šport in rekreacijo pri svetu sindikata slovenskih železnar je na svoji 4. redni seji osvojila program dela za leto 1975. Program akcij zajema naslednje panoge: — veleslalom (organizator Veriga Lesce, v februarju) — teki, s sankanjem (organizator Ravne, v marcu) — namizni tenis (organizator Plamen Kropa, v marcu) — odbojka (organizator Store, v juniju) — nogomet (organizator Žična Celje, v juniju) — ribolov (organizator Ravne, v avgustu) — balinanje (organizator Jesenice, v avgustu) — kegljanje (organizator Žična, Store, v septembru) — plavanje (organizator Ravne, v avgustu) — šah (organizator Tovil, v oktobru), Razvidno je, da je Železarna Store, organizator tekmoovanja v odbojki in sodeluje pri organizaciji tekmoovanja v kegljanju.

REDNA VADBA REKREACIJSKIH ODDELKOV: na tem področju še niso izkoriščene vse možnosti za kvalitetnejše delo sistematične tedenske rekreacije.

V odnosu do možnosti, ki jih imamo v danih pogojih, je ta izredna pomembna dejavnost še vedno v začetni fazi. V prihodnje se odpirajo dodatni idealni pogoji, kar se tiče prostorskih površin, smo pa daleč v zaostanku s strokovnimi kadri, ki bi naj vso to dejavnost vodili.

Možnosti rekreiranja so nam ne na naslednjih igriščih:

za odbojko: na Lipi, pri gasilskem domu, Kompole in telovadnica na Lipi; **kegljanje:** na Lipi; **namizni tenis:** dvorana Lipa, gasilski dom; **rekreativna vadba:** telovadnica Lipa, telovadnica Celje, telovadnica Sentjur; **streljanje:** MK strelišče Store, dvorana Store, Na gričku Celje; **smučanje:** Svetina, Celjska koča; **TRIM-steza:** Lipa, Na gričku Celje; **košarka:** Lipa, Gasilski dom, Telovadnica Lipa, Kompole, Sentjur, Svetina — enako tudi mali nogomet; **nogomet:** igrišče Store Lipa.

Predvidene so še tri nove panoge rekreiranja, to je balinanje, badmington in plavanje — za te pa še niso dane možnosti.

Za leto 1975 sta predvidena dva dvodnevna pohoda in sicer: pohod na Triglav, ki ga bo organi-

zirala Železarna Jesenice v septembru. Pohod na Peco bo organizirala Železarna Ravne v juniju. Predvideno je še srečanje Slovenskih železnar v Završnici ob jubileju 80-letnice kolektiva Plamen Kropa z zabavno-športnim programom. Organizator je Plamen Kropa. Srečanje bo 27. aprila 1975. Program je vsekakor izredno pester in zanimiv, ker se bodo srečali športniki iz različnih krajev. V upanju, da se bodo prireditve udeležile tudi ekipe iz železarn, bodo vsem ekipam nudele kvalitetne priprave, da se bodo tekmovalci čim bolje pripravili in uspešno tekmovali.

TRIM AKCIJE. Tekmovanje za TRIM — športni znak, Tekmovanje vse na kolo za zdravo telo (okoli Celja) in Trim plavanje, smučanje ter TRIM steza.

Za tekmovanje TRIM — športni znak so predvidene skupne tedenske akcije za pridobivanje v posameznih panogah in te akcije bi lahko imenovali »ORANIZIRANI TRIM TEDEN«.

Za prihodnje leto je planirana organizirana REKREACIJA V CASU POČITNIC v domu na Rabu, kjer je še edini center, kate-rega obiskujejo člani našega kolektiva z ožjimi svojci. Prizadevnost Komisije za šport in rekreacijo v počitniškem domu na Rabu, so koristniki tega objekta ugodno ocenili in je želja večine, da nadaljujejo in izboljšujejo to dejavnost, ki je vsem v izredno veselje in korist. V te namene so bili izneseni dokaj konkretni predlogi od koristnikov organizirane rekreacije na Rabu, kot npr.: — en sam organizator težko pokriva vse interese in bi poskusili pridobiti DVA organizatorja rekreacije v času letovanja na Rabu. En organizator bi skrbel samo za plavanje in za ostale vrste športa na vodi (veslanje, igre v vodi, tekmoovanja itd.). Drugi organizator pa bi vodil športna tekmoovanja na objektih pri domu in bi bil tudi glavni organizator izletništva. Oba pa bi organizirala družabne prireditve ob zaključkih posameznih dekad. Za popestritev športnega programa bi uvedli tekmovanje za značko »Počitniškega doma Rab«. Značko bi prejel vsak, ki bi se udeležil vseh akcij, ki bodo pripravljene za vse udeležence v posameznih dekadah, ločene po strokovnih kategorijah, upoštevajoč oba spola. Za dejansko realizacijo bogatejšega programa pa je osnova v tem, da bo poskrbljeno za boljše športne rekvizite in objekte.

IZLETNIŠTVO

Iz letnega poročila je razvidno, da je program izletništva v lanskem letu bil v celoti izpeljan. Predlog izletov za leto 1975, je bil sprejet, upoštevajoč večja finančna sredstva, zaradi podražitev prometnih storitev. Izleti bodo dobro organizirani in naj imajo večji poudarek na vsebini izleta in tudi udeležba naj bi bila večja.

Komisija za rekreacijo bo vsak izlet sofinancirala z 2.500 din. Predviden je seminar organizatorjev izletov v aprilu. Izpeljan je bil program izletov za posamezne TOZD. Za kolektivne izlete bo Komisija za rekreacijo pripra-

vila predlog v razpravo vsem sindikalnim odborom in organizatorjem rekreacije.

Kot vsako leto bo tudi letos (če bo kaj snega) smučarski tečaj na Svetini za člane našega kolektiva. Udeleženci tečaja bodo imeli dve možnosti udeležbe in sicer celodnevni tečaj ali popoldanskega. V ta namen imamo na razpolago tri vaditelje in dva bi tečaj vodila ves dan, eden pa samo popoldne. Razpis za tečaj bo objavljen. Zveza za rekreacijo Celje organizira plavalne tečaje v pokritem bazenu v Celju za odrasle neplavalce. Tudi za naše člane kolektiva bodo organizirali takšne tečaje. V to akcijo »NAUČIMO SE PLAVATI« se bomo vključili v aprilu. V poletnih mesecih pa bo plavalni tečaj na Rabu.

OBČNI ZBOR NOGOMETNE SEKCIJE

Ob zaključku igralne sezone 1974, je nogometna sekcija Kovinarja iz Stor pripravila občni zbor. V soboto, 23. 11. 1974 so se zbrali na Svetini igralci in člani vodstva kluba. Predsednik kluba T I N E K O R Z E je podal zaključne misli o delu kluba. Ugotovil je, da so pristali samo na koncu lestvice prvega razreda prve celjske lige. Neresnost igralcev in določena nesoglasja so vzrok temu, da se niso bolje odrezali. Upa, da se bo situacija v prihodnje izboljšala. Že sama udeležba na zboru, kaže na neresnost in na nezanimanje za delo kluba — pri takem delu res ne morejo pričakovati boljših rezultatov.

Ker so bile v klubu skozi vse leto manjše in večje razprtije, so med spomladanskim in jesenskim delom sezone, zamenjali vodstvo kluba. To je povzročilo med nekaterimi člani vodstva kluba ogorčenje in nezadovoljstvo. Tovariš Bokšan je poudaril, da ni pravilno, da so nekateri člane kluba enostavno »odrezali« od njihovega dela. »Boli me to, da fantje sedaj slabo igrajo. V spomladanskem delu sezone sem se odpovedal treningom članov kluba, rad pa bi treniral pionirje. Ne hvalim se s tem, da sem strokovnjak na področju nogometa. Lahko pa rečem, če me je klub že poslal na seminar, da bi potem tudi lahko od mene zahteval, da s svojim znanjem pripomorem, k uspešnemu treningu pionirjev.

Tovariš Ambrož je podal ostro kritiko na igralce, na vodstvo kluba — skratka čuti se prikrajšanega in prizadetega. In prav on je povzročil, da niso skupščine mogli zaključiti. Podal je celotno novo kandidatno listo vodstva za prihodnjo igralno sezono. Vsi so bili presenečeni in ogorčeni in prav gotovo med prisotnimi ni bilo člana, ki ga njegove besede ne bi prizadele...

Med navzočimi je bil tudi tovariš PAVISA — trener nogometne sekcije KOVINARJA. Ko sva se pred sestankom na Svetini pogovarjala, mi je povedal naslednje:

»Fante v Storah sem pričel trenirati pred štirimi meseci. Priznati moram, da smo nekaj naredili, vendar vsi vemo, da rezultat, ki smo ga dosegli še ni zadovoljiv. Igralci znajo igrati, vendar jih je potrebno kondicijsko

JUBILEJNE PRIREDITVE IN ŠPORTNA SREČANJA MED KOLEKTIVI

V tem letu proslavljamo 30-letnico osvoboditve naše dežele. Sprejet je bil predlog, da bi mi bili pobudniki pravočasnih priprav na ta pomembni jubilej in sicer tako da po vseh organih samoupravljanja, družbenopolitičnih organizacijah, šolah in društvi pripravimo, akcijski program z združenimi močmi organiziramo centralno proslavo z naslovom: »JUBILEJNI TEDEN«. Celoteden-ske različne prireditve se bodo vršile na malem stadionu na Lipi in ob tej priložnosti bi organizirali svečano otvoritev razsvetljave malih igrišč.

pripraviti — to pa bomo dosegli edinole z voljo.

Ni moremo tolerirati nerednih prihodov igralcev na trening, da o tem ne govorimo, ko se celo primeri, da tekmo igramo v okrnjenem številu. Pogoji dela so odlični. Fantom bi bilo potrebno vcepiti več volje in železa, da bi se vsi zavedali, da je klub KOVINAR, klub s tradicijo in vrsta je na igralcih, da jo ohranijo. Igrati morajo s srcem zanj. Tako kot je kolektiv velik, bi morali imeti sposoben kader, ki bi delo kluba kontroliral, ne pa da pride do nesoglasij tako v vodstvu kot med igralci.

Dolgoletni član STOR IVAN, je domačin in že dvanajst let igra za Kovinarja. Povedal je, da je s sedanjim trenerjem, ki ga je spoznal že pri celjskem Kladivarju, zelo zadovoljen.

»Tovariš Paviša nam je vnesel precej igralskega znanja in samozavesti. Za trenerja ni dovolj, da samo govori in to in ono kako naj igramo, potrebno je, da nam ves trening razloži in, da je tudi dober psiholog. Danes je precej težje imeti dobro ekipo, kot včasih. Kajti če fantje spoznajo, da pri nogometu ne bodo zmogli, se enostavno preusmerijo na drugi šport.«

Na vprašanje kaj misli zakaj igralci odhajajo v druge klube, mi je odgovoril:

»Ko smo bili v conski ligi, smo bili dobro moštvo. Nato so igralci prišli v spor z vodstvom kluba in ga zapustili. Igralcem mnogokrat obljubljajo lepe službe, različne plače, nato pa ostane le pri obljubah in igralci nimajo več prave volje za igro in počasi si premislijo in gredo. Če pomislim, da letos nismo odigrali niti ene tekme v polni zasedbi, ker ni dovolj igralcev, se tudi ne smemo čuditi, da je naš slavni »Kovinar« na koncu lestvice.

Moštvo ni dovolj resno, je premalo samodisciplinirano, fantje nimajo pravega odnosa do športa in zato je kvaliteta igre slabša.«

Nada Bohorč

Štorksi
ZELEZAR

PROGRAM REKREACIJE 1975

JANUAR:

- smučarski tečaj na Svetini;
- pričetek vadbe novega oddelka rekreacijske vadbe v Celju (enkrat tedensko, vsak torek od 20. 21.30);
- pričetek redne vadbe vseh oddelkov v namiznem tenisu (obnovljena dvorana);
- pričetek redne rekreacijske vadbe za članice (enkrat tedensko, vsak četrtek od 18.30 do 20);
- pripraviti program jubilejnih prireditev;
- pripraviti Pravilnik internih tekmovalj;
- organizirati pregledne smučarske tekme za nastop na prvenstvu slovenskih železarn;
- pripraviti program treningov smučarske reprezentance.

FEBRUAR:

- medobratno tekmovanje v smučanju — veseslalom člani, starejši člani, članice (organizator Veriga Lesce);
- medobratno tekmovanje v namiznem tenisu;
- medobratno tekmovanje v odbojki;
- vsako soboto in nedeljo, smučanje na Svetini pod strokovnim vodstvom;
- redna vadba vseh rekreacijskih oddelkov;
- posvetovanje organizatorjev rekreacije.

MAREC:

- kolektivni izlet smučarjev (predlog je za Kanin);
- prvenstvo slovenskih železarn v tekah in sankanju (organizator Železarna Ravne);
- nadaljevanje in zaključek medobratnega tekmovanja v namiznem tenisu;
- nadaljevanje in zaključek medobratnega tekmovanja v odbojki;
- prvenstvo slovenskih železarn v namiznem tenisu — člani, članice (organizator Plamen Kroga);
- vsako soboto in nedeljo, smučanje na Svetini pod strokovnim vodstvom;
- redna vadba vseh rekreacijskih organizatorjev izletov — predloge posredovati vsem organizatorjem rekreacije in sindikalnim odborom;
- objaviti program jubilejnih prireditev.

APRIL:

- medobratno tekmovanje v streljanju z zračno puško;
- medobratno tekmovanje v kegljanju — borbene partije;
- TRIM — igre v namiznem tenisu;
- TRIM — igre v odbojki, moški, ženske;
- TRIM — igre v malem nogometu;
- plavalni tečaj (v Celju — pokriti bazen);
- seminar za organizatorje izletov;
- intenzivne priprave na jubilejne prireditev;
- pripraviti program izobraževanja strokovnih sodelavcev;
- pričetek gradnje balin igrišča;
- nabava športnih rekvizitov;
- pripraviti program za TRIM tedne;

- objaviti program vseh pohodov, ki jih organizira PD »Železar« Store;
- udeležiti se srečanja slovenskih železarn v Završnici ob praznovanju jubileja 80-letnice Plamen Kroga;
- redna vadba vseh rekreacijskih oddelkov.

MAJ:

- medobratno tekmovanje v streljanju z zračno puško;
- medobratno tekmovanje v nogometu;
- TRIM kolesarjenje;
- tečen jubilejnih prireditev;
- organizirana vadba na novi TRIM stezi;
- intenzivne priprave reprezentance odbojke, moški, ženske;
- redna vadba rekreacijskih oddelkov;
- otvoritev izletniške sezone;
- medobratno tekmovanje v vlečenju vrvi in plezanju po vrvi.

JUNIJ:

- medobratno tekmovanje v malem nogometu;
- prvenstvo slovenskih železarn v nogometu (organizator Žična Celje);
- prvenstvo slovenskih železarn v odbojki (organizator Železarna Store);
- igre reprezentanc Celjske industrije;
- pohod slovenskih železarn na Peco (organizator Železarna Ravne);
- pripraviti program organizirane rekreacije v počitniškem domu na Rabu;
- končati gradnjo balin igrišča;
- pripraviti program za pohod in piknik Železarne Store na Svetini — 4. julij;
- pripraviti izbor kandidatov za tečaje strokovnih delavcev;
- redna vadba vseh rekreacijskih oddelkov;
- redna vadba na TRIM — stezi.

JULIJ:

- TRIM igre v plavanju;
- intenzivno spremljanje dogodkov letnih oddihov;
- organizirati več skupin za redno rekreacijsko vadbo ob večernih urah (razsvetljeno igrišče);
- ob večernih urah organizirati športna srečanja prebivalcev Stor in bližnje okolice;
- organizirati plavalne tečaje za šoloobvezne otroke v sodelovanju z TVD Partizan — Kovinar Store in osnovne šole Store;
- pohod in piknik na Svetino — 4. julij — DAN BORCA.

AVGUST:

- medobratno tekmovanje v ribolovu;
- medobratno tekmovanje v balinanju;
- medobratno tekmovanje v plavanju;
- prvenstvo slovenskih železarn v ribolovu (organizator Železarna Ravne);
- prvenstvo slovenskih železarn v balinanju (organizator Železarna Jesenice);
- prvenstvo slovenskih železarn v plavanju (Železarna Ravne);
- redna vadba v večernih urah vseh rekreacijskih oddelkov na prostem;

- redna vadba na TRIM stezi;
- izbrane kandidate poslati na tečaje za strokovne delavce.

SEPTEMBER:

- medobratno tekmovanje v rokometu (večerne ure);
- medobratno tekmovanje v streljanju z MK puško;
- nogomet, košarka — prvenstvo Celjske industrije;
- prvenstvo slovenskih železarn v kegljanju (organizator Žična Celje in Železarna Store);
- pohod na Triglav slovenskih železarn (organizator Železarna Jesenice);
- redna vadba vseh rekreacijskih oddelkov na prostem in v zaprtih prostorih;
- redna vadba na TRIM stezi.

OKTOBER:

- medobratno tekmovanje v šahu (liga sistem);
- prvenstvo slovenskih železarn v šahu (TOVIL — Ljubljana);
- pričetek intenzivne vadbe vseh rekreacijskih oddelkov;

- nadaljevanje in zaključek tekmovanj iz meseca septembra;
- zaključiti tekmovanja za TRIM — športni znak.

NOVEMBER:

- medobratno tekmovanje v kegljanju — posamezno;
- nadaljevanje in zaključek medobratnega tekmovanja v šahu;
- TRIM igre — kegljanje;
- redna vadba vseh rekreacijskih oddelkov in oceniti to dejavnost;
- pristopiti k pripravam rekreacijske dejavnosti za leto 1976;
- organizirati svečan zaključek medobratnih tekmovanj in podelitev TRIM znaka.

DECEMBER:

- sprejem programa rekreacijske dejavnosti za leto 1976;
- redna vadba vseh rekreacijskih oddelkov;
- pripraviti poročilo o izvršenem programu rekreacije za leto 1975 v obliki biltena;
- predvajanje prvega filma rekreacijske dejavnosti Železarne Store.

IZ DELA SINDIKATOV

(Nadaljevanje z 21. strani)

V osnovnih organizacijah sindikata bomo zagotavljali pravočasno sklicevanje zborov delavcev in skrbeli, da bodo obvestila in gradiva zanje celotna in pregledna. Predlogi odločitev naj bodo tako kvalitetno in strokovno pripravljene, da bo omogočeno pravilno odločanje. Znale morajo biti tudi možne posledice take ali drugačne odločitve. V sprejetih odločitvah mora biti določeno, kdo odgovarja za njihovo uresničitev.

(4)

V političnem ocenjevanju obveščanja in samoupravnega komuniciranja v združenem delu se bomo sindikati uprli kakršnemu koli zapiranju informativnih virov in preprečevanju dostopa delavcev do informacij.

(5)

Skladno s svojo ustavno odgovornostjo v delegatskih odnosih bomo sindikati zagotavljali vsem delegatom in delegacijam delavcev v organizacijah združenega dela možnosti za njihovo delovanje.

Sindikati bomo v vsaki organizaciji združenega dela vztrajali, da bodo strokovne službe organizirane in usposobljene za zagotavljanje učinkovitega medsebojnega obveščanja vseh delavcev in za delovanje delegatskega sistema.

(6)

Sindikati bomo še nadalje razvijali in širili možnosti za uveljavljanje glasil in občasnih biltenov delovnih skupnosti ter drugih učinkovitih načinov za medsebojno obveščanje delavcev v združenem delu. Raziskovali bomo njihovo učinkovitost v samoupravnem komuniciranju, sprejemali ustrezna stališča za njihovo izpopolnjevanje in s tem v zvezi storili vse, da postanejo dobro sredstvo za medsebojno obveščanje samoupravljalcev in hkrati tudi njihove javne tribune.

(7)

Glasilo Zveze sindikatov Slovenije Delavska enotnost in druge sindikalne publikacije bomo sindikati še nadalje razvijali tako, da bodo po razširjenosti in vsebini vedno bolj učinkovita sredstva za družbenopolitično aktivnost delavcev. V njih bo poudarek na takem načinu in vsebini, ki bosta odsevala pereče probleme združenega dela, omogočala izmenjavanje izkušenj in odsevala rezultate družbenopolitične aktivnosti sindikalne organizacije, da bi tako postala vpliven pripomoček delegatom pri samoupravnem dogovarjanju.

(8)

Sindikati bomo vsem sredstvom javnega obveščanja omogočali vpogled v svoje delovanje in tudi sami vplivali na delovanje sredstev javnega obveščanja. Tako jih bomo še bolj vključili v uspešno razreševanje vprašanj, ki so naše ustavne in statutarne naloge pri razvijanju samoupravnih družbenoekonomskih razmerij.

ZRN. Novosti, ki jih uveljavljajo nemški projektanti valjarn so vse večja uporaba računalnikov in novi tipi valjarn. Firma SCHLOEMANN-SAEMAG je razvila trovaljno planetarno ogrodje, kjer se z enim samim vtikom izvalja okrogli profil, za katerega je bila prej potrebna kontiproga s 6 ogrodji. Podobne rešitve so našli tudi za valjanje cevi.

Japonska. Delajo poskuse z uporabo atomske energije pri pridobivanju jekla in imajo namen postaviti pilotsko napravo s proizvodnjo 20 t jekla dnevno. Za postopek se zanimajo tudi ZDA, Anglija in ZRN.

KADROVSKE VESTI

V mesecu decembru so bile v naši organizaciji združenega dela naslednje kadrovske spremembe.

Iz JLA so se vrnil:

Jazbinšek Rajko, PK premikač in Stancer Franc, PK premikač, oba iz prometa; Urleb Bogoslav, PK rezkalec iz valjarne II; Eisenkoller Franc, KV rezkalec; Golec Franc, KV strugar; Antleij Ivan, KV ključavničar, Slogar Josip, KV kovač in Pocajt Stanislav, KV ključavničar, vsi iz mehanične; Jazbec Jožef, PK žerjavovodja iz livarne I; Karner Jožef, KV slikopleskar iz livarne II; Mernik Milan, KV strugar iz obdelovalnice valjev; Lužar Vladimir, KV strugar iz kalibrirnice in Gajšek Branko, KV rezkalec iz obdelovalnice litine.

Novi člani naše organizacije združenega dela:

Hrušovar Jožef, NK delavec. Horjak Anton, PK žerjavovodja in Maksimović Momčilo, NK delavec, vsi iz jeklarne II; Mastnak Ivan, NK delavec, Kušič Tomislav, VK strojni delovodja, Mlakar Anton, VK strojni delovodja in Zečiri Rizah, NK delavec, vsi iz elektroplavža; Arzenšek Marjan, NK delavec, Leber Tomaž, NK delavec, Polutnik Ivan, NK delavec, Bobnič Stanislav, NK delavec in Dravinec Ivan, NK delavec, vsi iz livarne II; Pasarić Andrija, KV mizar, Kolar Vinko, NK delavec, oba iz stanovanjsko-gradbene enote; Planko Konrad, NK delavec in Tkavec Albin, NK delavec iz valjarne I; Cerovšek Alojz, KV avtomehaničar in Renčelj Zlatko, KV avtomehaničar, oba iz OTK; Svetelšek Stefka, NK delavka iz nadzorne službe; Pletikapa Petar, KV elektroinstalater iz elektroobrata; Koes Josip, NK delavec, Pfeifer Franc, PK žerjavovodja, Štiempfler Ivan, PK strojni kaluper, Dragulović Ilija, NK delavec, Azemi Nezmi, NK delavec, Krajnc Alojz, NK delavec, Dragajner Herman, NK delavec in Huskić Adil, NK delavec, vsi iz livarne I; Plaustejner Marjan, NK delavec iz obdelovalnice valjev; Krajnc Karl, SS strojni tehnik iz sektorja za novogradnje; Krajnc Lidija, KV prodajalka iz komercialnega sektorja; Potočnik Jože, NK delavec iz jeklovleka; Skalički Mira, NK delavka, Hliš Srečko, NK delavec, Lež Viktorija, NK delavka in Glavica Dragica, NK delavka iz komunale. Vsem želimo prijetno počutje med nami!

Po lastni želji je odšel iz delovne organizacije:

Jazbec Avgust, NK delavec iz valjarne I.

Samovoljno so zapustili delovno organizacijo:

Šket Ivan, NK delavec in Stevanović Dragomir, KV mizar, oba iz elektroplavža; Rot Janez, NK delavec in Dervishi Veli, NK delavec, oba iz valjarne I; Hanoli Hamdi, NK delavec iz livarne sivolitine; Gajšek Franc, strojni delovodja iz jeklarne II; Balaz Sandor, NK delavec iz livarne II; Marčeta Duško, NK delavec iz livarne I in Kostadinov Trajan, NK delavec iz elektroplavža.

V JLA so odšli:

Govc Franc, NK delavec iz livarne valjev; Hostnik Robert, NK delavec iz valjarne I; Slatinšek Martin, PK avtogeni rezalec iz valjarne II; Spacapan Stanko, PK strugar iz obdelovalnice valjev; Vesenjok Marjan, SS elektro tehnik iz merilne službe in Ivenčnik Vincenc, KV strugar iz obdelovalnice litine.

Na novo življenjsko pot so stopili:

Rastović Dušan, iz mehanične delavnice, Urbanc Alojz iz orodjarne, Oberžan Hermina iz ekonomskega sektorja, Klinar Božo iz mehanične delavnice, Kosmačin Mile na iz energetskega oddelka, Čepin Janez iz livarne I, Oberžan Roman iz merilne službe, Zupanc Viktor iz laboratorija, Panič Đorđe iz valjarne I.

Vsem želimo obilo družinske sreče!

Naradžaj v družini so dobili:

Žnider Jože iz mehanične delavnice, Penič Anton iz komunale, Kok Rihard iz valjarne I in Hanžič Josip iz valjarne I, Gajšek Mirko iz valjarne II, Žekar Valentin iz obdelovalnice litine, Penič Franc iz energetskega oddelka, Bukovšek Franc iz ekspedita, Golob Ludvik iz prometa, ing. Tomažin Dominik iz jeklarne II in Sturm Đuro iz jeklarne II ter Oset Ivo iz konstrukcijskega biroja.

Vsem iskreno čestitamo!

Naš štipendist, Ivo Matejčić, pripravnik v sektorju za novogradnje je diplomiral na strojni fakulteti na Reki.

Iskreno čestitamo!

HUJŠE SO PREKRŠILI DELOVNO OBVESNOT:

Z javnim opominom:

1. ZAVRSEK Ivan, livarna II: dne 27. 7. 1974 iz malomarnosti povzročil lažje telesno poškodbo sodelavcu — javni opomin.
2. ROT Janez, valjarne I: dne 15. 10., 26. 10. in 11. 11. 1974 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.
3. ZIDAR Branko, obdelovalnica litine: dne 6. 9. 1974 zapustil delovno mesto med delovnim časom, dne 1. 8. 1974 odšel v krajevo gostilno — javni opomin.
4. PAJK Alojz, transport: dne 12. 9. 1974 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi našega sina in brata

MOSKOTEVC Jožeta

delavca na prometu, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znaneem in sosedom za izkazano pomoč in darovane vence ter da so ga v tako lepem številu spremljali na zadnji poti.

Posebna zahvala velja delovnemu kolektivu in pogrebni odboru za organizacijo pogreba, pevskemu zboru in darovalcem vencev.

Zalujoči starši,
brat in sestra z
družinama

NEZGODE PRI DELU

V mesecu decembru 1974 je bilo po obratih in oddelkih naslednje število nezdod pri delu:

Elektroplavž 1, jeklarne 2, elektrojeklarne 4, valjarne I 3, valjarne II 1, livarna I 4, livarna II 4, obdelovalnica valjev 1, obdelovalnica litine 3, mehanična delavnica 2, elektroobrat 1, skupaj 26.

Na poti na delo je bila prijavljena ena nezdoda: GRAJZL Ivan iz obdelovalnice valjev.

Pri delu so se poškodovali

ELEKTROPLAVŽ:

JANZEKOVIČ Srečko (15 let — 1. nezdoda — obratovodja Plahu-ta).

Pri obračanju kokile je delavec prehitro obrnil kokilo, še ne dovolj strjeno železo je ob stiku z vodo eksplodiralo. Ob eksploziji ga je tekoče železo opeklo po peti desne noge.

JEKLARNA:

LESJAK Franc (4 leta — 7. nezdoda — delovodja Mramor).

Pri vlečenju žindre iz prebodnega žleba ga je vroča žindra opekla po trebuhu in zapetju leve roke ter desnem očesu.

VIZJAK Jože (5 mesecev — 6. nezdoda — delovodja Franulič).

Pri nakladanju korenin na prekucnik, mu je ena padla na stopalo leve noge.

ELEKTROJEKLARNA:

HROŠOVAR Jože (12 dni — 2. nezdoda — delovodja Ivačić).

Pri sestopu z vagona se je udaril na gleženj desne noge.

ĐJORIĆ Dragoljub (22 dni — 1. nezdoda — delovodja Ivačić).

Pri potiskanju železa v škarje se je z ostrim delom ubodel v prst.

MANOJLOVIĆ Aleksa (7 mesecev — 1. nezdoda — delovodja Jerič).

Pri vlivanju jakle na konti napravi mu je komad vroče žindre padel v čevlje in ga opeklo.

TADŽIĆ Šukrija (11 mesecev — 2. nezdoda — delovodja Košir).

Pri rezanju tračnic je s čevljem pritisnil ob njo in se opeklo.

VALJARNA I:

MUHIĆ Džemal (6 mesecev — 1. nezdoda — delovodja Potrata).

Pri potiskanju federala mu je stisnilo prste na desni roki. Roko je dobil med ročico in federal.

KOSTOMAJ Ivan (15 let — 1. nezdoda — delovodja Planko).

Pri zapanjanju z Demagom mu je na talni plošči zdrsnilo in je udaril z roko po peči.

SENICA Alojz (1 mesec — 1. nezdoda — delovodja Plaiko).

Pri vlečenju gredic izpod škarij grobe proge do valjčnice ni opazil naslednje gredice, ki ga je zadela in opekla po gležnju desne noge.

VALJARNA II:

MLINAR Edi (3 leta — 1. nezdoda — delovodja Ploštajner).

Z železnim drogom je dvigoval odvodno cev iz krožnega vodila. Med dvigovanjem se je valjanec zataknil. Žerjavovodja je kljub znaku »stoj« valjanec dvigoval, ki ga je stisnil ob krožno vodilo.

LIVARNA I:

LONČINA Velimir (2 meseca — 1. nezdoda — delovodja Strašek).

Pri nakladanju gradnja na skip-

ni voziček mu je padel komad na roko in mu poškodoval sredinec leve roke.

TADŽIĆ Sulejman (3 mesece — 1. nezdoda — delovodja Šket).

Pri čiščenju stroja mu je spodrsnilo tako, da je omahnil na skip; dobil je udarec na desni kolk in rebra.

ANDRASIĆ Josip (6 mesecev — 1. nezdoda — delovodja Kočar).

Pri naravnavanju zlomnine mu je padel komad na desno nogo. Dobil je udarec na stopalo desne noge.

AVŽNER Franc (10 let — 3. nezdoda — delovodja Galuf).

Pri prevozu z ročnim vozičkom se je model prevrnil in ga udaril na hrbtno stran leve roke.

LIVARNA II:

KOMLENAC Đuro (7 mesecev — 1. nezdoda — delovodja Plank).

Pri dodajanju mase je stal na sodu, ki ni bil pravilno nameščen, tako da se je prevrnil. Ponesrečeni je padel in dobil odrgnine po hrbtu in desni nogi.

STOJAN Jože (2 meseca — 2. nezdoda — delovodja Ošlak).

Pri vlivanju forme je železo plusnilo prek livne čaše in ga opeklo po nartu leve noge.

KAJBA Franc (3 leta — 5. nezdoda — delovodja Srebot).

Pri vlivanju forme na monorelu je železo brizgnilo iz livne čaše in ga opeklo po nartu leve noge.

KOVACEVIĆ Savo (1 mesec — 1. nezdoda — delovodja Krajšek).

Pri obešanju ulitkov na čistilni stroj mu je ulitek zdrsnil, tako da se je vrezal na zapetje leve roke.

OBDELOVALNICA VALJEV:

PLATOVSEK Božo (1 leto — 2. nezdoda — delovodja Gobec).

Pri pripravi obroča na stružnici se je obroč prevrnil in ga stisnil za noht prstanca leve roke.

OBDELOVALNICA LITINE:

OJSTERSEK Ivan (4 leta — 5. nezdoda — delovodja Golob Z.).

Na stopnicah mu je spodrsnilo in se je udaril na hrbet.

GOBEC Franc (5 let — 2. nezdoda — delovodja Kolar).

Pri izvlačenju nosilnega droga se je na nasprotni strani komad prevrnil in ga udaril na prst, ki ga je imel ob pridržanem komadu.

ZAKOŠEK Anton (6 let — 2. nezdoda — delovodja Renčelj).

Pri zapiranju vrat na ladji, so se ta nenadoma odprla in ga udarila na hrbtno stran roke.

MEHANIČNA DELAVNICA:

RAZGORSEK Jože (3 mesece — 1. nezdoda — delovodja Rojc).

Pri vrtanju ploščatega železa ni uporabljal vpenjalne naprave, tako da se mu je komad zavrtel in ga stisnil za sredinec leve roke ob steber stroja.

MANOJLOVIĆ Veselin (5 let — 1. nezdoda — delovodja Verdev).

Pri ročnem prevozu materiala po ozkotini progi je stopil med tirnice in si poškodoval gleženj desne noge.

ELEKTROBRAT:

STIPILOVSEK Željko (2 leti — 1. nezdoda — delovodja Zupanc).

Pri potiskanju vozička na katerem je bil naložen elektromotor, je z vozičkom zadel ob vrata. Suneč je povzročil, da je motor zdrsnil z vozička in ga poškodoval gleženj desne noge.

Oddelek varstva pri delu